

# ASYLBARNA

METODERAPPORT SKUP 2015

Bergens Tidende



## Navn på journalistene

Eystein Røssum

Frøy Gudbrandsen

Kjetil Gillesvik

Hanne Louise Åkernes

Øyvind Lefdal Eidsvik

## Innholdsfortegnelse

### [Redegjørelse for arbeidet](#)

[Når og hvordan kom arbeidet i gang, hva var ideen som startet det hele?](#)

[Hva var den sentrale problemstilling ved starten av prosjektet?](#)

[Hva er genuint nytt i saken?](#)

### [Organisering av arbeidet](#)

[En barnefamilie forlater Norge](#)

[Setningen ingen hadde lagt merke til](#)

[Storm i et vannglass?](#)

[Det ukjente varslingssystemet](#)

[Tull med tall](#)

[Jakten på politikkendringene](#)

[Asylbarna Norge sendte ut](#)

[Metoder: De første søkene](#)

[Hvordan få kontakt?](#)

[Sparte kriminelle, sendte ut asylbarn](#)

### [Spesielle metodiske erfaringer](#)

### [Konsekvenser](#)

### [Spesielle erfaringer](#)

## Fullstendig liste over samlet publisering med tittel, dato og medium

22. november: Shaimaas vei ut av Norge (BT hovedoppslag)

22. november: Shaimaas vei ut av Norge (bt.no, med video)

22. november: Krever stans i utsendelsene (bt.no)

23. november: Tomrommet etter Shaimaa (BT)

24. november: Sendt hjem til en lovløs by (BT)

30. november: Stille markering for Shaimaa (BT)

2. desember: Ordre om å skjerme asylbarn nådde aldri politiet (BT hovedoppslag)

2. desember: Vi er ført bak lyset (bt.no)

2. desember: Venstre krever stans og full granskning (bt.no)

2. desember: Anundsen må forklare seg i Stortinget i dag (bt.no)

2. desember: - Skulle ikke tømme lageret av barn (bt.no)

3. desember: Aves kan ha blitt kastet ut ved en feil (BT hovedoppslag)

3. desember: Anundsen skylder på politidirektøren (bt.no)

- 4. desember: - Politidirektøren er svekket (BT)
- 4. desember: [Krever at Anundsen forklarer seg \(bt.no\)](#)
- 4. desember: [Svarteper om asylbarna \(bt.no\)](#)
- 5. desember: Statsråden ble holdt løpende orientert (BT hovedoppslag)
- 5. desember: [Ministeren fikk detaljerte tall hver måned \(bt.no\)](#)
- 5. desember: [Her er tallene Anundsen ikke vil se \(bt.no\)](#)
- 6. desember: Skrudde opp utsendingstempoet.
- 7. desember: Sonia (6) og fire andre barn sendt ut i går (BT)
- 8. desember: Krev svar frå statsministeren (BT)
- 8. desember: [Skulle myke opp - sendte ut rekordmange \(bt.no\)](#)
- 9. desember: Fikk ingen føringer om tilbakeholdenhet (BT hovedoppslag)
- 10. desember: Solberg taus om hva hun visste (BT)
- 12. desember: Lengeværende barn ikke nevnt med ett ord (BT)
- 12. desember: - [Uforståelig at Erna fortsatt har tillitt til Anundsen \(bt.no\)](#)
- 13. desember: Sender ut barnefamilier mot sine egne fagfolks råd (BT)
- 14. desember: [Åpner for å hente asylbarn tilbake \(bt.no\)](#)
- 17. desember: Refses av sine venner i KrF og Venstre (BT)
- 18. desember: [Asylbarna Norge sendte ut \(bt.no\)](#)
- 19. desember: Barna som Norge sendte ut (BT hovedoppslag)
- 19. desember: [Kunne sendt ut 49 barn til \(bt.no\)](#)
- 20. desember: Mener Anundsen tilslørte asylbarnavtale (BT)
- 21. desember: Nå krever de asylbarna tilbake (BT hovedoppslag)
- 22. desember: Krever omkamp for utsendte asylbarn (BT)
- 27. desember: Mohammad (6) vet ennå ikke at han er returnert (BT)
- 28. desember: Satte retur-rekord til tross for oppmyking (BT)
- 6. januar: Politileiinga gjentok asylbarnfeil (BT)
- 13. januar: Nedprioriterte de kriminelle (BT hovedoppslag)
- 13. januar: [Det blir høring om asylbarna \(bt.no\)](#)
- 13. januar: [Bredt flertall for høring \(bt.no\)](#)
- 14. januar: Reagerer sterkt på regjeringens prioriteringer
- 14. januar: [Angrep Erna i asylsaken \(bt.no\)](#)
- 15. januar: Ble varslet om at kriminelle kunne bli sluppet fri (BT)

## **Redaksjon**

Bergens Tidende  
Krinkelkroken 1  
Pb 7240  
5020 Bergen  
Telefon: 05500

## **Journalistenes kontaktinformasjon**

Eystein Røssum: 975 21885  
Kjetil Gillesvik: 976 60189  
Frøy Gudbrandsen: 913 66220  
Øyvind Lefdal Eidsvik: 481 82656  
Hanne Louise Åkernes: 482 32149

(Adresse til journalistene: som for redaksjonen)

## **Redegjørelse for arbeidet**

### **Når og hvordan kom arbeidet i gang, hva var ideen som startet det hele?**

Det er enda en novembermorgen med grått regn mot ruten på Sørlandet. Inne på Borkedalen skole i Lillesand er femteklassingene i gang med første time, kartleggingsprøve i norsk.

Om noen få minutter skal en av dem bli tatt ut av klasserommet og inn på rektors kontor. Hun vet det ikke selv, men der venter to politifolk. Ti år gamle Shaimaa skal ut av landet, hjem til Jemen, etter sju år i Norge. På parkeringsplassen utenfor skolen venter kommentator Frøy Gudbrandsen og fotograf Håvard Bjelland i politibilen. Som de første journalistene i Norge har de fått lov til å være med Politiets utlendingsenhet (PU) på en tvungen retur av en barnefamilie.

I ett og et halvt døgn er Gudbrandsen og Bjelland tett på familien: I politibilen på vei til Trandum, i setet ved siden av Shaimaa på flyet, i ventecellen på Schiphol. Gudbrandsen holder på å grine da hun ser den brune kosehunden til Shaimaas bror nesten bli glemt igjen før avreise fra Lillesand. Resten av turen til Jordan tenker hun bare på hvor viktig det er at noen får fortalt historien.

Reisen skal bli begynnelsen på en sak som kommer til å prege det norske nyhetsbildet i flere uker fremover. Den skal skape drama i Stortinget i flere omganger, sende både justisministeren og statsministeren ut i et politisk uføre og sette hele Solberg-regjeringens politiske styringsgrunnlag på prøve.

## Hva var den sentrale problemstilling ved starten av prosjektet?

- Vi ønsket i utgangspunktet å undersøke og dokumentere hvordan politiets arbeid med uttransporter skjer i praksis. Etter at den første saken sto på trykk ble hovedproblemstillingen etter hvert endret til: Hvilke følger har asylavtalen mellom regjeringen og samarbeidspartiene i praksis fått for de barna som Venstre og KrF var spesielt opptatt av: De lengeværende asylbarna

## Hva er genuint nytt i saken?

- Det mest sentrale styringsdokumentet politiet har for sitt arbeid, inneholdt en alvorlig feil. Politet har hatt ordre om å prioritere lengeværende asylbarn ved returer av asylsøkere uten lovlig opphold. Dette var stikk i strid med hva både justisministeren og statsministeren hadde sagt i Stortinget, og også med regjeringens skriftlig formulerte politikk på området. Ingen av de ansvarlige for justisfeltet, verken justisminister eller politidirektør, var kjent med den alvorlige feilen før BT gjorde dem oppmerksomme på den.
- Politidirektør Odd Reidar Humlegård hevder at politiet hadde fått med seg regjeringens linjeskifte overfor de lengeværende barna, og at de hele tiden har gjort slik regjeringen ønsket. Feilen i dokumentet har altså ikke hatt noen konsekvenser, ifølge politiledelsen: De sier politiet sluttet å prioritere lengeværende barn i 2014, i tråd med regjeringens beskjed. Denne forklaringen har også justisministeren tilsynelatende stilt seg bak. Bergens Tidende har dokumentert at det ikke finnes ett eneste spor i dialogen mellom politiet og POD eller JD som indikerer at det er skjedd en endring når det gjelder hvilke barn som skal sendes ut først.
- Vi har dokumentert at regjeringens rekordhøye måltall for returer gjorde at arbeidet med krevende retursaker mot blant andre kriminelle asylsøkere ble lagt vekk. Enklere saker skulle prioriteres for å få opp totaltallene. Blant de som rykket frem i køen var mange lengeværende barnefamilier.
- Politiets egen statistikk, som aldri var blitt offentliggjort eller omtalt (og som politiet selv heller aldri fortalte at de hadde utarbeidet) viste at de sendte ut nesten fire ganger så mange lengeværende asylbarn i de 11 første månedene av 2014 som de rødgrønne gjorde i 2013. Dette til tross for at de rød-grønne på papiret førte en strengere linje overfor de lengeværende asylbarna enn Solberg-regjeringen.
- Justisministeren var blitt holdt løpende orientert om returene av lengeværende barn: Hans departement mottok detaljert statistikk fra politiet hver måned. Statsråden var også blitt forhåndsvarslet om et stort antall returer av barn (tallet viste seg å være 133 barn) som kunne skape mediestøy.
- Justisdepartementet tok ingen korrigerende grep da de fikk et brev som tydelig indikerte at POD ikke hadde fått med seg regjeringens ønskede linjeskifte overfor de lengeværende asylbarna.
- POD gjentok den feilaktige ordren om at lengeværende skulle stå først i returkøen, tre uker etter at den første feilaktige beskjeden ble gitt til politimestrene.

- For første gang er offentligheten gjort kjent i detalj med hvordan en tvangsretur av en barnefamilie foregår.
- BT har laget en detaljert oversikt over lengeværende barn som ble transportert ut i 2014. Dette er første gang en slik oversikt er laget.
- Politiets utlendingsenhet hadde i august gitt klar beskjed om hva resultatet kunne bli av regjeringens sterke fokus på å nå måltallene for returer: Utlendinger kunne bli sluppet fri fra fengsel eller internering, fordi sakene deres ikke ble prioritert og de dermed ikke kunne sendes ut av landet.

## Organisering av arbeidet

### En barnefamilie forlater Norge

Høsten 2013 forhandlet Venstre, KrF, Høyre og Frp om en samarbeidsavtale. For regjeringspartiene var målet å sikre mindretallsregjeringen et best mulig styringsgrunnlag i Stortinget. For V og KrF gjaldt det å sikre seg gjennomslag på politikkområder som var særlig viktige for dem. Asylpolitikken var punktet der partiene stod aller lengst fra hverandre: Fremskrittspartiet hadde gått til valg på en strengere innvandringspolitikk, KrF og Venstre pådet motsatte.

Asylbarna – eller lengeværende barn i mottak - var saken som gjorde det mulig å bli enige. Dette var en sak som både hadde politisk sprengkraft og hadde fått massiv medieoppmerksomhet de siste årene. Selve uttransporten av barna uten lovlig opphold hadde det likevel vært skrevet lite om. En grunn til det, er at det svært sjelden har vært andre enn politifolk med på tvangsreturene. Andre land, blant annet Danmark, har et monitoreringssystem for tvangsreturer. Uavhengige observatører er med på tilfeldig utvalgte tvangsreturer for å se til at alt går etter retningslinjene. Norge har ingen slik ordning. Uavhengige beskrivelser av tvangsretur generelt - og særlig av barn - finnes knapt.

Dette var bakteppet da kommentator Frøy Gudbrandsen i april 2014 begynte å jobbe aktivt opp mot politiets utlendingsenhet (PU) for å få være med under en uttransport av en barnefamilie. Gudbrandsen kjenner asylfeltet svært godt - og har tatt doktorgrad på temaet. Kunnskapen hun hadde om feltet generelt, og spesifikt om arbeidet med tvangsreturer, gjorde det mulig å få en dialog om et svært vanskelig tema. Å la journalister delta på en tvangsretur er i utgangspunktet ingen kurant sak.

Tvangsretur av barnefamilier handler om maktbruk overfor barn. For politiet er det avgjørende at ingen gjør noe som kan få situasjonen til å eskalere. Derfor var det nødvendig at vi bygget opp et tillitsforhold til politiet.

Gudbrandsen hadde en rekke bakgrunnssamtaler med ansatte i PU, først og fremst i ledelsen, men også andre som jobber med uttransporter. Etter hvert fikk hun gehør for at det kunne være mulig å være med på en slik retur, men det skulle ta måneder før det lot seg gjennomføre. Først

5. november 2014 fikk hun beskjed om at hun kunne få være med på en uttransport den 11. november.

I utgangspunktet ville politiet kun ha med BT fra Trandum. Etter flere samtaler gikk de likevel med på å la oss være med også når familien skulle bli hentet om natten. PU stilte først krav som det var vanskelig for oss å akseptere, blant annet at de skulle lese hele saken før den ble publisert. Vi fikk forhandlet oss bort fra dette.

Et kritisk punkt i arbeidet med saken var å få tillatelse fra familien. Det var umulig for oss å spørre dem på forhånd, fordi pågripelsen måtte være hemmelig. Da familien ble hentet sa moren i familien at vi var velkommen til å være med. Fordi vi ikke visste om vi ville kunne få kontakt med henne etter at hun var fremme i Jemen, sørget vi for å få alle nødvendige tillatelser til bilder, sitater og saksdokumenter underveis på reisen.

Tvangsreturen vi fikk være med på var en tilfeldig utvalgt sak. Den ga oss innblikk i historien til et barn som har bodd lenge i Norge, men som ikke tidligere var omtalt i mediene. Saken som til slutt ble publisert om Shaimaas vei ut av Norge var i en lite brukt sjanger i norsk nyhetsformidling: En kommentar-reportasje, eller kommentasje.

Grepet ga seg på mange måter selv: Bergens Tidende har et skarpt skille mellom kommentar-avdelingen og resten av redaksjonen. Kommentatorene leverer kun meningsstoff, i form av lederartikler og signerte kommentarer.

Gubrandsen var utvilsomt den i redaksjonen med sterkest faglig bakgrunn for å skrive om norsk returpolitikk. Det var derfor logisk at det var hun som dro, da Bergens Tidende fikk sjansen.

## **Setningen ingen hadde lagt merke til**

Kommentar-reportasjen om Shaimaa-returen var en sterk fortelling som gjorde det naturlig for oss å følge saken opp på nyhetsplass.

Journalist Eystein Røssum fikk hovedansvar for denne oppfølgingen, som ble påbegynt et par dager før Shaimaa-historien stod på trykk. Det ble brukt både skriftlige og muntlige kilder, med søk i den offentlige postjournalen og Retriever, telefonintervjuer med infoavdelingene i Utlendingsnemnda (UNE) og Politiets utlendingsenhet (PU), innhenting av skriftlige instruksjoner for politiets uttransporter, samtaler med forskere, telefonintervjuer med en jemenittisk analytiker og med en dansk sikkerhetsrådgiver i Sanaa.

Arbeidet resulterte i første omgang i artikkelen "Sendt tilbake til lovløs by" (24.11.), som fokuserte på forholdene familien var sendt tilbake til i Jemen.

På dette tidspunktet følte vi at vi ikke hadde særlig mye mer å gå etter. Vi hadde samlet mye informasjon fra både skriftlige og muntlige kilder, og fått mye kunnskap om feltet. Men det lå ingen store og åpenbare avsløringer i materialet vi hadde funnet. Det gikk rett og slett ganske trått.

Et telefonintervju med sjefen for PU, politimester Kristin Kvigne, ga heller ikke noe gjennombrudd. Det skulle likevel vise seg å bli helt sentralt, og avgjørende for den videre utviklingen av saken.

Helt i begynnelsen av intervjuet nevnte PU-sjefen at flere av føringene for politiets arbeid var gitt i det hun kalte "Tildelingsbrevet for 2014". Røssum spurte om det var mulig å få en kopi, og Kvigne sa at hun skulle undersøke om det var offentlig.

Tre dager senere, fredag 28. november, sendte info-avdelingen i PU over tre dokumenter på e-post: Det var særlig ett av dokumentene, "Vedlegg til disponeringsskrivet 2014 - særskilt del for Politiets utlendingsenhet", som virket interessant.

Dokumentet var på ni sider, og formulerte bl.a. PUs hovedmål for 2014. Under avsnittet "Uttransporteringer" stod dette:

*Følgende prioritering skal ligge til grunn for arbeidet med tvangsreturer:*

- 1. Utviste straffedømte*
  - 2. Personer som skal returneres i henhold til Dublin-II-forordningen*
  - 3. Utlendinger med avslag som ikke har fått utsatt iverksettelse*
- Saker som omfatter barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse skal prioriteres.*

Altså: Saker som omfatter barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse skal prioriteres.

Noe med den setningen var rart. Vi skjønnte ikke på dette tidspunktet helt sammenhengen, men noe skurret. Det var jo avtalt mellom regjeringen og Venstre og KrF at reglene for lengeværende asylbarn skulle lempes på. Var da rimelig at politiet skulle prøve å sendt ut så mange som mulig, i påvente av nye regler?

"Disponeringsskriv for politi- og lensmannsetaten 2014", som var gått til alle landets politimestre, viste at nøyaktig samme ordlyd var brukt der. Dette dokumentet var også en del av forsendelsen vi fikk fra PU.

Det første vi bestemte oss for, var derfor å undersøke om dette var en formulering som Solberg-regjeringen hadde kommet opp med. Den blå-blå regjeringen hadde allerede høsten 2013 lovet den nevnte forskriftsendringen for lengeværende asylbarn i forhandlinger med V og KrF. Det var oppsiktsvekkende dersom de samtidig hadde bedt politiet gå ekstra hardt etter den samme gruppen barn.

Vi bad PU om de tilsvarende disponeringsskrivene fra 2012 og 2013, for å sammenligne med de rød-grønnes regjeringstid. Med en betydelig journalistisk skuffelse måtte vi konstatere at det



ikke var Solberg-, men Stoltenberg-regjeringen, som i 2013 hadde innført ordren til PU om at lengeværende barn skulle prioriteres spesielt ved uttransporter.

Det fremsto like fullt som underlig at Solberg-regjeringen fulgte den samme linjen som de rød-grønne, gitt avtalen med V og KrF. Vi måtte undersøke nærmere nøyaktig hva regjeringen hadde sagt om disse spørsmålene. Søk på nettet viste at det hadde vært tema på Stortinget flere ganger.

Det vi fant i stortingsreferatene, var mer enn oppsiktsvekkende. Mandag 6. oktober, i frontaledebatten, hadde Anders Anundsen sagt følgende, ifølge det offisielle referatet:

*“Den forrige regjeringen sa i 2013 at saker som omfattet barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse, skal prioriteres. Vi har gjort det om, på den måten at det ikke er de som har vært her lenge, som skal prioriteres, men barnefamilier generelt”. Han forsikret også om at det ikke var sendt “noen signaler fra regjeringens side som skal bety at en skal prioritere lengeværende barn” for utsendelse. Noe slikt mente ministeren ville vært “uakseptabel opptreden” i forhold til avtalen med Venstre og KrF.*

Dagen etter, 7. oktober, hadde statsminister Erna Solberg gjentatt budskapet:

*En av de tingene regjeringen gjorde for inneværende år, var å endre tildelingsbrevet til UDI, som i 2013 stadfestet at man skulle prioritere å sende ut lengeværende barn, mens vi i 2014 sa at man skal prioritere å sende ut barn, men ikke legge vekt på dem som var lengeværende, nettopp fordi vi har en avtale.*

Både justisminister Anders Anundsen og statsminister Erna Solberg hadde altså fra Stortingets talerstol i oktober gjort et nummer av at de ikke lenger prioriterte lengeværende asylbarn spesielt for uttransport. Bakgrunnen for at saken ble et tema på Stortinget var at NOAS rapporterte at det hadde skjedd rekordmange tvangsreturer den siste tiden. Det bekymret både KrF og Venstre. Regjeringen kunne fra Stortingets talerstol berolige samarbeidspartiene om at lengeværende ikke var særlig prioritert.

Det var bare ett problem:

Dokumentet vi hadde fått fra PU sa det stikk motsatte: Lengeværende barn skulle prioriteres.

Vi skjønnte nå at noe var alvorlig galt, og begynte å jakte på forklaringen.

Vi merket oss at hverken Anundsen eller Solberg refererte til disponeringsskrivet til PU, som vi satt på, men til såkalte tildelingsbrev.

Nettsøk viste at disse tildelingsbrevene lå ute på regjeringens hjemmesider. Dette er overordnede styringsdokumenter som går fra departementene til underliggende organer - i vårt tilfelle fra Justisdepartementet til Politidirektoratet. Og her var ordlyden i tråd med det statsråden og statsministeren hadde sagt i Stortinget: Det stod kun at “saker som omfatter barn skal prioriteres”. Lengeværende barn var ikke nevnt.

Ved å sammenligne alle dokumentene fikk vi en indikasjon på hva som hadde skjedd:

Både i 2012 og i 2013 var formuleringene i tildelingsbrevet fra Justisdepartementet til POD identiske med disponeringsskrivet som gikk videre fra POD til PU. I 2014 var det annerledes: Ordlyden i det overordnede tildelingsbrevet var ikke videreført i disponeringsskrivet som gikk ut fra Politidirektoratet og videre til politiet.

Vi hadde nå en teori: Politidirektoratet hadde av en eller annen grunn ikke fått med seg at Justisdepartementet hadde justert sine instruksjoner. Dermed hadde de gjentatt ordren fra disponeringsskrivet for 2013, der det het at *“saker som omfatter barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse skal prioriteres”*.

En rekke spørsmål var fortsatt ubesvarte:

- Hadde feilen blitt oppdaget av andre, eller var vi de første som hadde lagt merke til dette?
- Hva slags konsekvenser hadde feilen eventuelt fått?
- Hvor alvorlig ville en slik feil være politisk for justisministeren og regjeringen?
- Kunne det tenkes at PU hadde sendt oss feil dokument, og at den feilaktige formuleringen var blitt rettet opp?

Det var fristende å utsette publiseringen, for å nøste videre neste dag. Men ett argument talte imot: Vi hadde fått vite at forhandlingene mellom regjeringen og KrF og Venstre om en ny forskrift for de lengeværende asylbarna var helt i slutfasen.

Det var et stort journalistisk poeng å få ut historien om den feilaktige ordren før en slik enighet ble presentert.

Vi hadde ennå ikke fortalt noen utenfor huset om hva vi hadde funnet. Søk i tekstarkiver og på nettet ga ingen indikasjoner på at feilen var blitt omtalt av andre.

Det viktigste for oss nå var å få klarlagt om feilen var kjent for de som var satt til å gjennomføre regjeringens returpolitikk i praksis, altså Politiets utlendingsenhet. Det kunne tenkes at feilen i disponeringsskrivet var blitt oppdaget, og at de hadde fått kontrabeskjed fra Justisdepartementet eller POD. I så fall måtte vi forvente at sjefen for PU, politimester Kristin Kvigne, visste om en så avgjørende ordrejustering. Vi tok kontakt med Kvigne. Hun hadde kun anledning til å svare oss på SMS.

Sms-utvekslingen som fulgte skulle vise seg å bli helt avgjørende for saken.

Røssum sendte politimesteren først det feilaktige avsnittet fra PUs disponeringsskriv, som blant annet sa at lengeværende barn skulle prioriteres for utsendelse, og spurte om denne formuleringen hadde ligget til grunn for PUs retur-prioriteringer, eller om de hadde fått andre signaler fra POD eller JD som hadde ført til justeringer.

“Det stemmer at dette er våre overordnede prioriteringer”, svarte Kvigne.

Røssum påpekte deretter at formuleringen som JD hadde brukt overfor POD var annerledes. I en lengre sms-utveksling skrev Kvigne blant annet at “vi returnerer der det er mulig” og “vi har altså ikke fått instruks om endring i praksis, som dere vet”.

Politimesteren ga oss to viktige svar:

1. Hun hadde ikke vært klar over det manglende samsvaret mellom tildelingsbrev og disponeringsskriv før nå.
2. Hun bekreftet at Politiets utlendingsenhet ikke hadde fått beskjed om å endre praksis overfor lengeværende asylbarn.

Med dette på plass, kunne vi konfrontere Justisdepartementets politiske ledelse. Statssekretær Jøran Kallmyrs første reaksjon var at dette var helt ukjent for ham, og at det uansett var PODs ansvar å formidle videre de skriftlige beskjedene som var gitt fra departementet. Han bad samtidig om å få oversendt de aktuelle dokumentene på e-post, noe han fikk.

Like før deadline ringte statssekretæren opp igjen. Han bad om å få trekke det korte sitatet han hadde gitt oss, og erstatte det med at han ikke ønsket å kommentere. Premissene for intervjuet hadde vært tydelige, og vi ville ikke la statssekretæren trekke sitatet. Kallmyr tok beskjeden pent. Ønsket om å trekke sitatet tolket vi som om departementet skjønnte at de hadde fått en trøblete sak i fanget. Det skulle også vise seg å være riktig.

2. desember var saken om at politiet aldri fikk ordren om å skjerme asylbarna hovedoppdrag i BT. Saken ble sitert av NTB på morgenen samme dag, og gjennomslaget ble utover dagen ganske formidabelt:

- Venstre krevde øyeblikkelig stans i alle returer av barnefamilier
- Justisministeren kalte inn politidirektør Odd Reidar Humlegård til et hastemøte
- Stortinget kalte inn justisministeren for å få en forklaring allerede samme dag
- Politidirektøren sendte ut en pressemelding der han beklaget feilen
- Justisminister Anders Anundsen (Frp) beklaget feilen fra Stortingets talerstol, og lovet å undersøke eventuelle konsekvenser

Innkallingen av justisministeren skjedde etter krav fra partilederne Trine Skei Grande (V) og Knut Arild Hareide (KrF). Det var seks år siden sist Stortinget hadde kalt inn en statsråd på den måten. Det kan gjøres i *“saker som det av spesielle grunner er ønskelig å ta opp straks og som ikke hensiktsmessig kan reises på annen måte”*, som det heter i Stortingets forretningsorden.

Saken dominerte nyhetsbildet denne dagen og kvelden, og fikk også stor oppmerksomhet i sosiale medier. Vi så at det kunne ligge mer stoff her, og journalist Kjetil Gillesvik ble satt til også å jobbe med saken i de neste dagene - som skulle bli til uker. Også journalist Tron Strand i Oslo jobbet med oppfølging, sammen med flere journalister på kveldsvakt.

## **Storm i et vannglass?**

Etter Anundsens beklagelse i Stortinget ble det uttalt fra flere hold at sjelden hadde en statsråd valgt å legge seg så flat. Vi som jobbet tett på saken så litt annerledes på det. Det eneste Anundsen hadde beklaget, var egentlig at Politidirektoratet (POD) ikke hadde klart å videreformidle de skriftlige styringssignalene til PU. Anundsen hadde det formelle ansvaret, javel, men feilen hadde skjedd i POD.

Vi så raskt at det her var to hovedspørsmål som vi måtte prøve å finne svar på:

1. Hva var konsekvensene av feilen? Var barn blitt sendt ut som ikke skulle vært det?
2. Hva hadde justisministeren og regjeringen visst om det som foregikk, og hva hadde de gjort for å sikre at korrekt politikk ble gjennomført?

Når det gjaldt konsekvensene, hadde Anundsen forsikret Stortinget om at dette skulle undersøkes. Men politidirektør Odd Reidar Humlegård uttalte til BT allerede 2. desember at han så "ingen grunn til å endre praksis". Det måtte tolkes som at han allerede hadde konkludert med at politiet ikke hadde fulgt feil instruksjoner.

Handlet denne saken bare om en setning på et papir som ikke ble sendt videre? I så fall var det hele en storm i et vannglass.

Når det gjaldt spørsmålet om hva statsråden hadde visst, hadde Anundsen igjen og igjen gitt uttrykk for storøyd forbløffelse over at PODs brev var blitt feil. Han hadde ikke sagt noe konkret om hvordan han og hans apparat hadde fulgt med på politiets arbeid gjennom året.

Dersom politidirektørens påstand var korrekt om at PU hadde forstått og fulgt opp de politiske styringssignalene, var det for så vidt lite interessant om Anundsen hadde visst eller ikke. Men vi så ingen grunn til å ta for gitt at dette var riktig. Humlegård hadde ikke lagt frem noen dokumentasjon for at politiet hadde fått med seg eller etterfulgt regjeringens ordre om endret kurs. Det han sa stemte også dårlig med PU-sjef Kvignes sms-er til BT, om at hun styrte etter de rødgrønnes ordre om å prioritere uttransport av lengeværende barn. Det samme gjaldt hennes utsagn om at instruksene til PU ikke var blitt endret.

Selv om regjeringsapparatet og politiets øverste ledelse hadde beklaget og forklart, mente vi det var svært mange ubesvarte spørsmål i saken. Vi ville ikke vente på ytterligere oppklaringer fra statsråden, og fortsatte våre egne undersøkelser av hva som hadde skjedd.

## **Det ukjente varslingsystemet**

I og med at det fortsatt var høyst uklart om PU hadde fulgt riktig praksis, var det interessant å finne ut hva regjeringen faktisk hadde visst underveis. Det hørtes underlig ut at justisministeren skulle være dårlig informert på et felt som var så viktig for Frp. Eksempelvis er "raskere retur av personer uten lovlig opphold" ett av punktene i regjeringserklæringen. Regjeringens høye ambisjoner om å sende ut flere uten lovlig opphold enn de rød-grønne var blitt flagget høyt i media ved en rekke anledninger både av Anundsen og andre sentrale Frp-politikere.

Frøy Gudbrandsen hadde tidligere hørt at det eksisterte varslingsrutiner for Justisdepartementet i forbindelse med uttransporter. Hva varslingene inneholdt var ukjent for henne, men hun hadde fått inntrykk av det handlet om en rutine for å holde ledelsen i departementet orientert.

Etter den første avsløringen ringte også en (for oss helt ukjent) byråkrat og tipset oss om det samme. Vedkommende hadde blitt fortalt at et slik system fantes, uten at han kjente detaljene i hvordan det var bygget opp.

Dette var åpenbart et interessant spor.

Vi tok kontakt med flere kilder med kunnskap om asylfeltet i det sentrale maktapparatet.

Eksisterte et slikt varslingsystem?

Til slutt hadde vi tre uavhengige kilder som off-the-record bekreftet for oss at slike rutiner fantes.

Vi fikk opplyst at PU sendte varsel til POD om alle saker som kunne skape mediastøy, og at POD sendte videre varslene til Justisdepartementet (inkludert politisk ledelse). Kunnskapsnivået til kildene varierte, men ut fra samtalene inneholdt varslene følgende opplysninger:

- Hvem som skal returneres
- Hvor i Norge de skal sendes fra
- Hvilket land de skal returneres til
- Når returen skal skje
- Hvorfor politiet tror saken kan vekke oppmerksomhet

Vi følte oss nå ganske trygge på at politisk ledelse var blitt varslet om et høyt antall utsendelser, og at en god del av disse også måtte ha omhandlet lengeværende barn. Men vi ville ikke lage en sak bygget kun på anonyme kilder. Vi trengte beviser som bekreftet informasjonen. Det eneste logiske var da å jakte i postjournalene (OEP). Vi kjørte ulike søkekombinasjoner, som utsendelse, uttransport og tvangsretur, i journalene. Til slutt fant vi det vi lette etter:

Sakstittel	Dokumenttittel	Saksnummer	Dokumentnummer	Virksomhet	Dokumentdato	Journaldato	Publiseringsdato	Avsender/mottaker
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	39	POD	02.06.2014	03.06.2014	19.06.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	40	POD	05.06.2014	06.06.2014	20.06.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	41	POD	06.06.2014	10.06.2014	30.06.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	42	POD	16.06.2014	17.06.2014	02.07.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	43	POD	20.06.2014	23.06.2014	09.07.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	44	POD	23.06.2014	23.06.2014	09.07.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	45	POD	27.06.2014	30.06.2014	15.07.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	46	POD	27.06.2014	30.06.2014	15.07.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	47	POD	01.07.2014	02.07.2014	17.07.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet
<a href="#">Planlagte uttransporteringer</a>	<a href="#">Varsel om tvangsretur</a>	2011/00274	48	POD	04.07.2014	04.07.2014	17.07.2014	FRA: Politiets utlendingsenhet

I den elektroniske postjournalen til POD fant vi 64 dokumenter med PU som avsender, merket "Planlagte uttransporteringer - Varsel om tvangsretur". Hele 61 av disse var sendt i år, to tredjedeler de siste fire månedene. For oss var dette en indikasjon på at det var sendt ut svært mange lengeværende barnefamilier, i og med at vi visste at det ofte er nettopp disse sakene som skaper mye oppmerksomhet i media.

Å få offisielle svar, viste seg å være vanskelig. Onsdag 3. desember sendte vi over en rekke spørsmål til både POD og PU.

4. desember svarte PU at "PU mener at det er POD/JD som "eier" varslingsrutinen og bør svare på anmodningen om innsyn. Ber deg kontakte pressevakten i POD". Dette hadde vi allerede gjort. Men heller ikke POD ga svar på spørsmålene. Kommunikasjonssjef Gunnar Johansen i Justisdepartementet sa først at de skulle hjelpe oss i løpet av dagen. Noen timer senere slo han kontra: Det ble for krevende å få "kvalitetssikret svarene" denne kvelden, som han sa.

Ut på dagen 4. desember var vi like fullt innstilte på å trykke saken. Spørsmålet var bare hvor bastante vi kunne være. Vi hadde ingen åpne kilder som bekreftet at justisministeren hadde mottatt disse varslene om asylsakene.

Vi prøvde med en siste vri. I stedet for å be om svar på en rekke detaljer i varslingssystemet, siktet vi oss inn på å få ut den ene faktaopplysningen: Hadde justisminister Anders Anundsen mottatt noen slike varsel?

Kjetil Gillesvik hadde de siste dagene flere ganger vært i kontakt med politisk rådgiver Andre Kolve, for å få et intervju med statsråden. Denne dagen var intet unntak. Gillesvik fikk beskjed om at Anundsen hadde det travelt, men at vi kunne sende over skriftlige spørsmål på epost.

Vi skrev til Kolve at vi allerede hadde sendt over en rekke spørsmål, men at det viktigste nå var å få svar på det ene: Hadde statsråden blitt varslet om tvangsreturer av barnefamilier som hadde vært lenge i Norge?

Svaret ga oss bekreftelsen vi trengte:

*- Det er riktig at departementet varsles i forkant av alle tvangsreturer som kan utløse offentlig oppmerksomhet. Disse varslene sendes til utvalgte personer i embetsverket og statssekretæren som jobber med asyl- og innvandringssaker. Dette gjelder alle utsendelser som kan skape medieomtale, en del av disse omhandler naturligvis også utsendelse av familier med barn. Hensikten med varslene er å gjøre departementet forberedt på eventuelle spørsmål fra media. Dette er en mangeårig praksis i departementet. Enkelte av disse varslene tilflytter også meg, sier justis- og beredskapsminister Anders Anundsen (FrP).*

Dagen etter, 5. desember, ble saken slått opp på førstesiden med følgende tittel: "Ble holdt orientert om tvangsutsendelser som kunne skape støy".

Fremdeles gjenstod det å få bekreftet hvor stort omfanget av varslingene var - opplysninger som Justisdepartementet hadde sagt de måtte "kvalitetssikre" før vi kunne få dem.

Tidlig på formiddagen kunne vi til vår store overraskelse lese det kvalitetssikrede svaret på nettet hos VG. VGs kilde var kommunikasjonssjef Gunnar Johansen i JD, som fortalte at statsråden hadde mottatt 62 varsler som angikk 133 asylbarn.

I saken uttalte Anundsens kommunikasjonssjef også: *“Det er feil at departementet er holdt løpende orientert om alle utsendelsessaker.”*

Bare minutter etter at VG hadde publisert sin sak om tallene, ringte kommunikasjonssjef Johansen til journalist Eystein Røssum. Johansen ville at Bergens Tidende skulle “justere inntrykket BT hadde skapt”, som han sa, av at Anundsen var informert om alle tvangsreturer av lengeværende barn. Vårt svar var at det hadde Bergens Tidende aldri skrevet.

Deretter fulgte en heller krass meningsutveksling med kommunikasjonssjefen rundt det faktum at han hadde gått til VG med tallene først - tall som var utarbeidet etter en skriftlig forespørsel fra Bergens Tidende, og som vi hadde ventet på i nesten to døgn. Johansen sa at det “hadde oppstått et akutt behov for å justere inntrykket” etter BTs oppslag, og tok forøvrig ingen selvkritikk.

Etter vår oppfatning ble vi her utsatt for en klassisk, men ganske tvilsom kommunikasjonsstrategi: Justisdepartementet skapte et inntrykk av at Bergens Tidende hadde skrevet noe vi slett ikke hadde, for deretter å tilbakevise det. For øvrig fjernet VG etter en stund Johansen-sitatet om at *“det er feil at departementet er holdt løpende orientert...”*

## **Tull med tall**

Hadde Anundsens glipp fått konsekvenser? Var det sendt ut for mange asylbarn? Dette var et av de mest sentrale punktene vi begynte å jobbe med etter statsrådets beklagelse i Stortinget. Politidirektøren hadde avvist dette, mens Anundsen ikke ville svare. Han viste til at det nå skulle foretas en fullstendig gjennomgang av alle uttransportene av lengeværende barn.

Asylsaken var nå blitt en stor belastning for regjeringen, og vi hadde allerede merket at Justisdepartementet hadde begynt å ta grep for å styre informasjonen i en for dem, ønsket retning.

Vi så det ikke som usannsynlig at departementet ville bruke definisjoner og tellemåter som gagnet deres sak - og at de når gjennomgangen var fullført ville konkludere med at politikken dringen var forstått av politiet.

Vi startet derfor jakten på tallene for utsendte asylbarn på egenhånd. Dette ble gjort både hos PU og Justisdepartementet. Svaret vi fikk var helt likt. Nå skulle Justisdepartementet foreta en gjennomgang av alle utsendelsene. Det var et stort materiale som måtte gjennomgås.

“Vi sitter og teller manuelt. Det tar tid”, sa kommunikasjonssjef Gunnar Johansen i Justisdepartementet.

Men det skulle vise seg at myndighetene ikke fortalte oss hele sannheten.

Vårt brede dokument søk i den elektroniske postjournalen ble her avgjørende. Blant dokumentene vi fant opplyst var en rekke månedsrapporter fra Politiets utlendingsenhet, og vi la inn en bestilling.

Vi hadde på dette tidspunktet allerede lest en del månedsrapporter som lå ute på Politiets utlendingsenhet sine hjemmesider. Her stod det ingenting om uttransport av lengeværende, som var den avgjørende gruppen for oss. Vi hadde derfor ikke så store forventninger.

POD-statistikken vi fikk innsyn i så ved første øyekast ut til å være svært lik den åpne PU-statistikken. Men da vi leste nøyere, så vi at innholdet var noe annerledes. Her stod blant annet at det siden april 2013 hadde foregått en registrering av antall "uttransporter av lengeværende barn."

«*Det ble i august uttransportert 8 lengeværende barn,*» stod det eksempelvis i rapporten for august 2014.

Lengeværende ble her definert som "personer som har oversittet utreisefristen med er enn 2 år."

Dette var interessant av flere grunner:

- Anundsens departement hadde fått detaljerte tall hver måned, og var altså blitt holdt løpende orientert - også om returer av lengeværende barn.
- Vi kunne finne tall på returer av barn i denne gruppen, uten å vente på Justisdepartementet eller PODs egen gjennomgang av tallmaterialet.
- Det eksisterte en definisjon av lengeværende som PU brukte.
- At det var ført statistikk siden mars 2013, innebar at vi kunne sammenligne uttransporter under den rødgrønne regjeringen og under den blåblå regjeringen. Det var viktig for å få klarhet i om at det hadde vært et linjeskifte når den nye regjeringen overtok.

5. desember søkte vi innsyn i alle månedsrapportene fra mars 2013 og fram til i dag. Etter noen timer begynte svarene å tikke inn - og vi var svært optimistiske. De første tallene viste at det ikke hadde funnet sted noen reduksjon i tvangsreturene under Anundsen, snarere tvert imot. Men et stykke ut på dagen stoppet utsendelsen av månedsrapporter opp. Vi ringte arkivet, de sa de skulle se på saken, men ingenting skjedde. Da manglet vi fortsatt fire måneder i 2014 - noe som innebar at vi ikke kunne publisere den fullstendige listen. Det skulle for øvrig ta flere uker før vi endelig fikk alle månedsrapportene.

Da det stoppet opp hos JD sendte vi samme innsynsforespørsel til PU og POD. Fra PU fikk vi det svaret som de alltid ga de første dagene etter at saken sprakk: "Vi har ikke kapasitet til å prioritere denne saken nå. Vi bruker alle krefter på å bistå Justisdepartementets granskning".

Da kontroll- og konstitusjonskomiteen begynte å interessere seg for saken endret forklaringen seg til: "Vår prioritet er å svare kontrollkomiteen først".

Fra POD fikk vi vite at de skulle svare over helgen. Det gjorde de ikke.



Det var spesielt en måned vi var interessert i: September 2014. Det hadde lenge vært snakket om at det den måneden ble uttransportert svært mange barn. To ganger søkte vi innsyn i månedsrapporten for september. Begge gangene fikk vi tilsendt august-rapporten. Dette føyde seg inn i den etter hvert lange rekken av problemer vi møtte med våre innsynskrav.

På ettermiddagen 5. desember publiserte vi en nettsak med de foreløpige tallene. Der kunne vi melde at "I løpet av de siste ti månedene Grete Faremo (Ap) styrte Justisdepartementet ble det sendt ut totalt 20 lengeværende asylbarn. Til sammelikning klarte Anundsen på bare tre måneder å sende ut 24 barn i samme kategori."

Denne saken tok ikke av. For opposisjonspolitikere ble det vanskelig å kommentere saken før alle tallene forelå. Vi hadde gjort alt for å få ut tallene, men vi måtte til slutt innse:

Kampen om å komme først, tapte vi, trass iherdige forsøk.

For 8. desember var Politidirektoratet klar. Da kunne politidirektør Odd Reidar Humlegård presentere sine egne resultater. Disse viste at det i 2014 var blitt sendt ut dobbelt så mange lengeværende barn som i 2013. En skulle kanskje tro at dette var et bevis på at Anundsen påståtte politikkendring ikke hadde noen effekt, men så enkelt var det ikke. Norge hadde det siste året fått mulighet til å returnere til både Afghanistan og Nigeria, kunne Humlegård opplyse. Dette forklarte de høye tallene, ifølge politidirektøren, som slo fast at Anundsens politikkendring var oppfattet og forstått.

Vi gjennomanalyserte det politidirektøren la frem, og blant de tingene vi stusset over var at det dukket opp en ny definisjonen av lengeværende asylbarn: "Mindreårige som hadde oppholdt seg i Norge i fire år eller mer". PUs definisjon, som var brukt i alle rapporter tidligere samme år, var forkastet. Den justeringen skulle vi senere dokumentere at hadde svært stor betydning for hvilket bilde en kunne tegne av asylstrømmen ut av Norge.

For selv om Humlegård hadde kommet med "fasiten", ga vi oss ikke i jakten på de offisielle rapportene. Til slutt sendte vi en innsynsklage. Fem dager senere fikk vi tallene.

PUs statistikk, der PUs egen definisjon av lengeværende ble brukt, fortalte noe ganske annet enn det politidirektøren hadde gjort noen dager tidligere:

Justisminister Anundsen hadde på årets første elleve måneder sendt ut 76 lengeværende barn, mens forgjengeren Faremo sendte ut 20 på de ti månedene hun satt med makten. Det vil si at Anundsen hadde tatt firegangen. Men på dette tidspunktet hadde POD for lengst fått presentert sine egne tall. Deres historie, som ble presentert av alle Norges viktigste medier, fortalte at det kun var snakk om en dobling av antallet returnerte barn.

September-måneden som vi slet voldsomt med å få ut, viste 29 utsendelser av lengeværende barn. Det var flere uttransporter enn Grete Faremo (Ap) kunne vise til på et helt år.

Det skal legges til at treneringen fra justismyndighetene skapte problemer også for publiseringen av vår endelige sak. Blant enkelte i redaksjonen var det en viss skepsis til å trykke en ny tallsak om utsendelse av asylbarn. Flere mente de hadde lest den før.

Først 28. desember kom saken på trykk.

## Jakten på politikkendringene

I et telefonintervju med politidirektøren samme dag som POD presenterte sin første skriftlige gjennomgang for departementet, 8. desember, gjentok Humlegård at politikken fra første stund var lagt om i tråd med regjeringens ønsker.

Samtidig var han ikke villig eller i stand til å komme med noe dokumentasjon på hvordan dette eventuelt hadde skjedd. Vi mente dette var påfallende, og valgte å lete selv.

Gjennom søk i postjournalen og innsynsbegjæringer hadde vi fått innsyn i enkelte av forhåndsvarslene som var gått fra PU til POD og JD i forkant av kontroversielle uttransporter. Dokumentene var sladdet, men ikke mer enn at vi kunne se at i alle fall ett av varslene omhandlet lengeværende barnefamilier. Vi fant her også den interessante formuleringen «PU har ikke mottatt føringer om tilbakeholdenhet overfor denne gruppen, og gjennomfører derfor uttransporter som planlagt».

Dette ble vinkelen vår på førstesiden i papiravisen dagen etter, 9. desember: Politidirektøren hevdet at PU hadde oppfattet at lengeværende ikke lenger skulle prioriteres, mens PU selv skrev at de ikke hadde mottatt føringer om å holde igjen overfor nettopp denne gruppen.

At PU hadde formulert seg slik de gjorde i sine forhåndsvarsler, var en indikasjon på at de muligens ikke hadde samme virkelighetsoppfatning som politidirektøren. Men vi visste fortsatt lite om hva slags dialog som hadde gått mellom Justisdepartementet, POD og PU gjennom året. Var det ikke uansett rimelig å forvente at det fantes ett eller annet spor i ett eller annet dokument, dersom det var slik at den rødgrønne regjeringens politikk overfor asylbarn faktisk var blitt endret i praksis?

Aller først måtte vi finne ut hva en styringsdialog faktisk består i. Bakgrunnssamtaler med personer med erfaring fra byråkratiet hjalp oss her. Et innspill om at vi burde titte på den såkalte UDI-skandalen fra 2006, der 182 kurdere fra Nord-Irak fikk opphold i Norge, var også nyttig. Den saken endte med offentlig gransking og en NOU. Sentralt i saken fra 2006 stod spørsmålet om hvilke styringssignaler som faktisk var gitt fra regjeringsapparatet og nedover i systemet. Gjennomlesing av NOU-en ga oss en viktig innsikt: Styringssignaler blir i forvaltningssammenheng enten gitt ved lov, ved forskrift eller ved skriftlig instruks. Det som eventuelt blir sagt eller formidlet på annet, uformelt vis, er ikke nok dersom den skriftlig formulerte politikken skal endres. Flere kilder med kjennskap til hvordan byråkratiet arbeider bekreftet dette prinsippet.

Vi bad derfor om å få “alle relevante dokumenter fra styringsdialogen”. Ingen av disse dokumentene inneholdt noen referanser til politikkomleggingen som regjeringen hadde bedt POD gjennomføre. Det ga oss saken “Lengeværende barn ikke nevnt med ett ord” den 12. desember.

## Asylbarna Norge sendte ut

Et spørsmål meldte seg naturlig etter de første avsløringene: Hvem var disse barna som hadde bodd så lenge i Norge? Hvor bodde de? Hvordan levde de? Hadde de venner, sparket de fotball i det lokale idrettslaget - og var de savnet av lokalmiljøet?

“Vi skulle ikke tømme lageret av lengeværende barn”, sa justisminister Anders Anundsen i intervju med BT 2. desember. Vårt ønske var å personifisere hvem som var i Anundsens “lager”, og dermed vise konsekvensene av utsendingene som var skjedd i strid med regjeringens avtale. Disse barna hadde blitt omtalt og diskutert av politikere i uker og måneder, men navnene deres ble sjelden nevnt, og i den grad de ble, var det alltid som enkelthistorier i media. Her var det potensiale for å sette en rekke ukjente enkelthistorier inn i en større sammenheng.

Hanne Louise Åkernes og Øyvind Lefdal Eidsvik ble koblet inn for å finne så mange av barna som mulig. 76 var nevnt av Politidirektoratet som et tall på lengeværende utsendte barn, og vi satte som mål å finne minst halvparten av dem. Av flere årsaker ønsket vi en rask publisering med lansering etter én uke, siden det var nå saken var betent. Den nye asylavtalen mellom regjeringspartiene, Venstre og KrF 5. desember endret den politiske dynamikken, ettersom støttepartiene ikke hadde det samme ønsket om å holde saken varm. Samtidig skulle Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité behandle saken i uken før jul. Dermed vurderte vi det som hensiktsmessig å publisere mens det fortsatt var politisk oppmerksomhet rundt saken.

**Bergens Tidende**

## Asylbarna Norge sendte ut

De bodde i Norge i over fire år. Regjeringen sa at disse barna skulle flyttes bakover i returkøen. I 2014 ble de likevel hentet av politiet og sendt ut av landet.

#Asylbarna

**Ikke flere symbolbarn**  
Asyltjenesten handler om ette barn som markerer de ette konsekvensene av en politisk tabbe. Les mer

**40 stierere barnets skrytning (til Norge er), desto mer skal det til for å innvandringsregulerende hensyn.**  
... Ny § 8-1 i innvandringsloven... Les mer

**Shaimaas val ut av Norge**  
Ti år gamle Shaima Yusuf hadde bodd i Norge i over fire år. Regjeringen sa at hun og familien ble framsendt til Jemen i november. Les mer

**Vi har gjort store bevegelse i vårt departement. Totalt annet 100 millioner mer til politiet og 100 millioner ekstra til øst utøvelse av asylsaker, uten rett til opphold.**  
... Justisminister Anders Anundsen... Les mer

**Enighet om ny asylavtale**

**Negin Hekmatara**  
12 år gammel fra Iran  
Sendt ut 16. januar etter 4,8 år i Norge

**Ramin Hekmatara**  
9 år gammel fra Iran  
Sendt ut 16. januar etter 4,8 år i Norge

**Sana Hemat**  
6 år gammel fra Afghanistan  
Sendt ut 22. februar etter 4,8 år i Norge

**Samar Hemat**  
1 år gammel fra Afghanistan  
Sendt ut 22. februar etter 1 år i Norge

**Causar Hemat**  
4 år gammel fra Afghanistan  
Sendt ut 22. februar etter 4,8 år i Norge

**Gutt (3)**  
3 år gammel fra Nigeria  
Sendt ut 24. september etter 3 år i Norge

**Shaimaa Isam Mohammad Yusuf**  
10 år gammel fra Jemen  
Sendt ut 12. november etter 7 år i Norge

**Suleimann Isam Mohammad Yusuf**  
6 år gammel fra Jemen  
Sendt ut 12. november etter 8 år i Norge

**Martha Aigbovia**  
11 år gammel fra Nigeria  
Sendt ut 12. november etter 8 år i Norge

**Gutt (5)**

Blant flere ulike definisjoner av lengeværende asylbarn, tok vi utgangspunkt i kriteriene Politidirektoratet oppga i brev til Justisdepartementet i desember. Der fortalte de at 76 barn, som hadde bodd fire år eller mer i Norge, var sendt ut mellom januar og oktober 2014. Vi fant det naturlig å utvide vår liste med barn returnert også i november og desember. I tillegg tok vi

med søsken under fire år, siden de var født og oppvokst i Norge. Etter vårt skjønn ville det være unaturlig å dele søskenflokker i vår oversikt.

## **Metoder: De første søkene**

Fra første stund ba vi om innsyn i en anonymisert liste fra PU og UDI, og senere tilsvarende fra POD. PU svarte etter seks minutter at det var uaktuelt å svare på grunn av at de var opptatt med å svare kontroll- og konstitusjonskomiteen. UDI kunne ikke hjelpe fordi de ikke fikk oversendt data om utsendelser fra PU. POD videresendte kun forespørselen til PU.

Vi antok at mange av barna ville ha vært omtalt av lokalaviser rundt om i Norge. Derfor ble Retriever/Atekst, Google og Buyandread sentrale sider. To eksempel i Atekst var ""sendt ut" AND \*asyl\*" og ""retur" AND \*flyktning\*". Dette var søk som var omfattende, men samtidig ga noen treff. Etter en arbeidsdag satt vi med navn på rundt 20 barn. Selv om disse var oppgitt å ha vært i Norge i fire år eller mer, erfarte vi senere at dette for mange ikke stemte. Likevel: Resultatene fra disse søkene satte oss i gang med arbeidet, men ga oss mindre hjelp enn ventet: Sammenlignet med PODs tall om 76 returnerte barn, var det raskt tydelig at mange barn ble sendt hjem uten at et lokalsamfunn engasjerte seg eller at lokale medier skrev om dem.

Norsk organisasjon for asylsøkere (Noas) gir asylsøkere bistand i sakene sine. Dermed visste vi at de satt på mye nyttig informasjon. På grunn av taushetsplikt ga de oss en anonymisert liste på rundt 30 barn de visste var sendt ut i 2014. Listen omtalte kjønn, alder, land og datoer, og kunne slik kryssjekkes mot annen informasjon vi etter hvert fikk inn. De kunne også kommentere informasjon rundt enkeltsaker og noen av familiene vi allerede hadde funnet.

Basert på våre lister fra søkene og anonymisert informasjon fra NOAS, begynte vi et møysommelig arbeid med å finne og kontakte lokale støttegrupper og enkeltpersoner. En rekke støttegrupper hadde kontakt med sine familier. Noen av de utsendte familiene var dermed lette å finne og komme i kontakt med. Andre har vi fortsatt bare enkeltopplysninger på, som fornavn, kjønn, en omtrentelig alder og land.

Vanlige googlesøk ga også treff på resultatlistene fra idrettslag, ungdommens kulturmønstring og andre aktiviteter barna hadde deltatt på. Dette gjorde at vi kunne ta kontakt med trenere, lærere og andre som kunne gi oss informasjon eller kontaktinfo til barna og deres familier. Hver eneste familie var et eget detektivarbeid, med kontakter til en rekke mennesker for å komme så tett på barna som mulig. I kontakten med de lokale støttegruppene, var vi interessert i flere ting: I hvilken grad hadde familien søkt offentlighet tidligere, kunne de beskrive barna og fortelle om deres sak, og hadde de sakspapirene?

Flere av de returnerte barna og deres foreldre hadde ikke tilgang til telefon. Derfor måtte vi ta i bruk alternative metoder for å komme i kontakt med familiene. Så snart vi fikk et fornavn eller etternavn, begynte vi med søk i sosiale medier. Vi antok at særlig de eldste barna hadde profiler på Facebook, som ungdommer flest i Norge. Det samme gjaldt profiler på Twitter og blogger.

Ved hjelp av Facebook Graph-søket, kunne vi søke etter personer med etternavnet som hadde bodd i Norge, gått på den og den skolen, var med i det og det idrettslaget og var venn med den og den personen på Facebook. Slik kunne vi eliminere mange og komme frem til den riktige personen, da mange hadde samme navn. Noen navn var skrevet på forskjellige måter på Facebook og i sakspapirene, noe som gjorde de fleste søk nokså omstendelige med variasjoner av navn. Noen brukte bare mellomnavnet som etternavn, andre bare deler av fornavnet eller kallenavn.

Ved en anledning måtte vi også legge til deres klassekamerater som venner for å kunne kontakte dem, for å finne riktig profil til deres utsendte venner. Dette gjorde vi med tillatelse fra deres foreldre. Vi visste at ikke alle hadde tilgang til internett der de var, men flere av barna hadde tilgang til internet en sjelden gang. Dermed fikk vi kontakt og kunne snakke med flere av dem. Å intervju og samle informasjon gjennom Facebook kan være positivt, særlig når personen befinner seg langt unna og uten god telefondekning. Det er lettere å unngå misforståelser og man har samtalen svart på hvitt. Flere av ungdommene sendte oss selv bilder og informasjon gjennom Facebook. Dette var dog etter at godkjenning var avklart med kontaktpersoner eller foreldre.

For å sende melding på Facebook, må du i praksis være venn med mottakeren. Hvis ikke havner meldingen i "annet"-innboksen, en innboks de fleste sjelden sjekker. Derfor måtte vi legge til barna og deres foreldre som venner på Facebook for at de skulle få meldingene våre. Vi gjorde det likevel klart at det var valgfritt å akseptere oss, og holde på "vennskapet" etter at samtalene var avsluttet.

Søkene i sosiale medier ga oss mange barn og familier. Det oppklarte også flere saker, hvor vi var usikre på hvorvidt familiene var returnert eller ikke. Flere bilder ble sendt gjennom Facebook, og barna lenket også til bilder på det sosiale mediet, som familien ønsket at skulle bli brukt. Flere hadde nemlig ikke mulighet til å laste opp bilder der de var. Derfor var Facebook-albommene en god kilde til bilder av barna, deres søsken og foreldre. Facebook og Facebook Graph-søket var den klart viktigste kilden til informasjon i sosiale medier. To barn fikk vi også informasjon om gjennom en blogg og en Twitter-konto.

I tillegg til støttegruppene tok vi også kontakt med mer landsomfattende private initiativ og organisasjoner. Da vi begynte innsamlingen, hadde vi en tanke om at noen i Norge trolig satt på samlet informasjon om en stor andel av barna. Men felles for disse var at ingen hadde noen oversikt. Støttegruppene var hovedsaklig opptatt med sin familie og ingen andre. I den grad de visste noe, var det gjerne informasjon om noen i en nabokommune. Heller ikke en nasjonal organisasjon som Foreningen av 12. januar satt på noen oversikt, til tross for at asylbarna er blant kampsakene deres. Alt de kunne gjøre, var å tipse om noen enkeltpersoner som kunne vite mer. En av enkeltpersonene vi etter hvert kom i kontakt med ble en særlig viktig informant. Hun hjalp oss å få godkjenning fra en rekke familier, og kjente også mange av familiene personlig.

Mange av familiene hadde hatt advokater i Norge. Vi kontaktet derfor en rekke av landets asyladvokater. Fordi det var i deres interesse å få belyst sakene, opplevde vi velvilje til å gi ut informasjon og sakspapirer der de kunne. Dette arbeidet ga oss bare noen få navn, men med presis informasjon om dem det gjaldt.

Etter et par dager tørket tilfanget fullstendig inn. Vi stanget hodet i veggen uten å finne flere barn, og besluttet derfor å ringe så mange asylmottak som mulig. Samtlige har taushetsplikt om identiteten. Vi unngikk derfor å spørre direkte om hvem - men heller gå indirekte til verks ved å spørre om de hadde eller kjente til de aktuelle barnefamiliene. Noen få visste. Noen av dem valgte også å hjelpe litt mer ved å tipse om lokale ildsjeler, trenere, skoler eller andre som kunne hjelpe oss videre. Vi rakk aldri å fullføre ringerunden, men kom i kontakt med asylmottakene i over halvparten av landets fylker. Flere av dem vi fikk vite om via mottakene, fant vi senere igjen ved en kryssjekk mot NOAS anonymiserte liste og vår egen informasjon.

Underveis systematiserte vi alt arbeidet i et Google-regneark. Dette regnet vi som trygt nok, ettersom informasjonen tross alt var lite personsensitiv. Regnearket gjorde det også enkelt å se hvem vi manglet hvilken informasjon om - som fødselsdato, ankomstdato til Norge og returdato og ulike typer kontaktinformasjon. Her lagret vi også informasjon om barna inntil vi hadde nok til å kunne skrive tekster om hvert av barna.

## **Hvordan få kontakt?**

I noen av sakene vi kom frem til, var det kriminelle forhold knyttet til saken. To mødre med til sammen fem barn vi fant, var ifølge mottaket kvinner som hadde levd i skjul med barna og som først hadde kommet til Norge gjennom menneskesmuglere. Av hensyn til familienes sikkerhet kunne vi ikke publisere navn, bilde eller bosted. Likevel valgte vi å ta dem i oversikten som anonyme silhuetter, hvor bare kjønn og alder kom frem.

Den største problemstillingen i arbeidet frem mot publisering var likevel hvordan vi skulle få tillatelse til å publisere navn og bilde på barna. Våre interne regler tilsier at foreldre skal godkjenne bildepublisering av barn under 16 år.

I mange av tilfellene var det umulig å få direkte kontakt med foreldrene på telefon, både på grunn av språkproblemer og manglende telefon og nett. Derfor var vi i noen av tilfellene nødt til å søke godkjenning fra, og stole på, familienes støttegrupper, nære slektninger, advokater eller andre som handlet på fullmakt fra familiene. Det er et spørsmål om en slik godkjenning er god nok, men vår avveining var at de vi stolte på var klar over foreldrenes situasjon og tok de hensynene og avveiningene de burde.

I andre tilfeller snakket barna perfekt norsk, mens foreldrene ikke kunne gjøre seg forstått. Barna var på sosiale medier, foreldrene ikke. Det førte til at vi fikk informasjon og bilder gjennom barna. Foreldrene ble i tillegg varslet gjennom sine norske støttegrupper eller advokater. Foreldrene ble slik varslet, men barna ble førstehåndskilde i tillegg til lokale kontaktpersoner for å få informasjon og bilder.

For alle familiene gjaldt de samme avveiningene for hvordan vi presenterte dem, der vi søkte å skrive så balansert og faktarettet som mulig. Vi hadde i bakhodet hvordan mange ønsket å påvirke oss til å skrive så positivt som mulig og hvor ille familiene hadde det i returlandet.

I alle tilfelle var et problem at vi kunne skape falske forhåpninger blant både barn, fedre og mødre. Noen spurte rett ut om dette ville hjelpe dem. Vi kunne ikke svare annet enn at vi ikke visste, men at det kanskje ikke var så sannsynlig. Vi antok at for mange ville det være skambelagt å ha blitt kastet ut av et land, men vi møtte ikke denne motforestillingen hos dem vi snakket direkte med. Mange var engasjerte i spørsmålet om folk i deres situasjon, og dette virket på oss som en grunn for mange til å hjelpe til.

I vår publisering på nett ønsket vi å gi leserne både bakgrunn og enkelthistorier. Vi lenket derfor opp flere av våre hovedsaker og kommentarer. For barna som var omtalt i lokale medier, lenket vi også direkte til dem. Publisering skjedde på nett 18. desember, med påfølgende førsteside i BT dagen etter.

Publiseringen utløste en stor spredning i sosiale medier - ikke minst fra støttegruppene og enkeltpersonene vi hadde vært i kontakt med. Til sammen ble 64 barn publisert, 48 av dem med navn og bilde. Vi har ikke mottatt negative reaksjoner fra noen av de involverte.

Vi fulgte siden opp med å besøke to av familiene vi hadde funnet: Et besøk i Kabul hos familien Hashemi, der moren lider av alvorlig depresjon og faren i praksis er aleneforsørger. Et annet på Borkenes i Troms, der familien Aigbovia nå er hardt savnet både på skolen, i fotballklubben og i kulturtilbudet. Det er første gang det er blitt offentliggjort en slik liste over de utsendte asylbarna. Slik fikk vi vist mange av ansiktene bak tallet 76, og de menneskelige konsekvensene av den politikken som ble ført.

## **Sparte kriminelle, sendte ut asylbarn**

Etter juleferien var spenningen særlig knyttet til den videre behandlingen i kontroll- og konstitusjonskomiteen, som hadde fått oversendt en stor bunke dokumenter fra justisministeren rett før jul. Vi søkte straks om innsyn i disse, men har til dags dato ikke fått svar - tross purringer.

For vår egen del var det nå nødvendig å snu bunken, se på det store materialet vi hadde med friske øyne, og gå igjennom tips og innspill.

Vi hadde hørt påstander om at regjeringens høye måltall var årsaken til at tallet på returer av lengeværende asylbarn hadde økt så kraftig. Det ble sagt at det var lettere å hive ut barnefamilier enn kriminelle. Dessuten var det gjerne mange personer i hver familie, det hjalp godt på statsikkeren. Men hvordan kunne vi finne ut om det var noe i disse påstandene?

Vi ble i månedsrapportene til POD kjent med at da Anundsen overtok, økte måltallet på asyl fra 1200 til 1900. Et spørsmål vi stilte oss tidlig, var om den kraftige økningen av utsendelser etter sommeren skyldtes at regjeringen slet med å klare målene sine. Vi begynte å kartlegge og se etter mulige sammenhenger.

I månedsrapportene fant vi tallene vi trengte. Vi sorterte dem i et regneark, holdt dem opp mot regjeringens måltall (158 utsendte pr. måned), samt hvor mange lengeværende barn som ble sendt ut.

	Asylsøkere	Lengeværende	Mindreårige	Charter	Måltall	Akkumulert	
Januar	153	7	50	Ingen	158	158	97 %
Februar	265	0	61	Ingen	158	317	84 %
Mars	390	0	43	1 Nigeria	158	475	82 %
April	466	0	25	1 Nigeria	158	633	74 %
Mai	625	0	51	1 Nigeria	158	792	79 %
juni	783	3	30	2 Nigeria, Kosovo	158	950	82 %
Juli	910	7	52	2 Nigeria, Georgia	158	1108	82 %
August	1089	8	59	Ingen	158	1267	86 %
September	1320	29	107	1 Nigeria	158	1425	93 %
Oktober	1520	9	55	Ingen	158	1583	96 %
November	1693	13	69	Ingen	158	1742	97 %
Desember					158	1900	0 %

I kolonnen til høyre fremgår det hvordan måloppnåelsen endrer seg fra måned til måned. Vi kunne nå se et tydelig sammenfall mellom måloppnåelse og antallet returner av lengeværende barn. Utover våren sendes det ut svært få lengeværende asylbarn. Disse månedene er også regjeringen langt fra å oppnå sine mål. Fra juli av øker tallene på utsendelser - noe som tilsynelatende ser ut til å gi god effekt på måloppnåelsen. Fra september, måneden det ble sendt ut rekordmange asylbarn, stabiliserer måloppnåelsen seg for første gang på over 90 prosent .

Hvordan hang dette sammen? Fantes det en sammenheng med jaget etter måltall?

I vårt brede søk i den elektroniske postjournalen kom vi over noe som ble omtalt som Returrestanseprosjektet. Dette viste seg å være en arbeidsgruppe som skulle jobbe med lengeværende asylsøkere og krevende saker.

Først var det ordet lengeværende som fanget vår interesse, men av en kilde i forvaltningen fikk vi vite at prosjektet opprinnelig ble startet for å få ut personer som er kriminelle eller skaper problemer på mottak. Kilden kunne også fortelle at prosjektet ble lagt ned i månedsskiftet august/september. Det var for ressurskrevende, var begrunnelsen. Vi fikk vite at det fra politisk hold ble presset på for å nå måltallene. Fremfor å løse tunge, krevende saker skulle en nå prioritere lette saker.

Dette var interessant. Var det slik at regjeringen sendte ut asylbarn fremfor kriminelle for å oppnå de politisk satte målene?



I PUs andre tertialrapport fant vi en referanse til en handlingsplan fra mai, som skulle hjelpe med å nå regjeringens rekordhøye returambisjoner. Fra både POD og PU fikk vi avslag på vår innsynsbegjæring. Vi ba om utvidet begrunnelse. I tillegg stilte vi flere detaljerte spørsmål om dokumentet, på basis av den informasjonen som sto om den nye strategien i tertialrapporten.

Vi fikk aldri svar på spørsmålene. PU sa de heller kunne sende over over handlingsplanen. Vi mottok den kraftig sladdet. Men den var ikke uten verdi. Vi kunne lese at:

- Det var stort politisk press på å nå måltallene.
- Regjeringen lå i begynnelsen av mai bare an til å få ut 1400 asylsøkere - 500 færre enn målet.
- At Afghanistan var pekt ut som det landet med størst retur-potensial. Senere skulle vi finne dokumentasjon på at den viktigste forklaringen på dette, var at det satt så mange afghanske lengeværende barnefamilier rundt om på norske asylmottak som nå kunne returneres.

Vi gjennomgikk også diverse referater som omhandlet møter mellom ledelsen i POD og PU, samt en del av dokumentene som POD hadde sendt til departementet i forbindelse med kontrollkomiteens granskning av saken.

Vi ventet bevisst med å publisere saken til 13. januar, den første dagen Kontroll- og konstitusjonskomiteen var samlet for å diskutere svarene Anundsen hadde gitt den 19. desember. I den saken kunne vi slå fast at:

- Anundsen hadde krevd at måltallene skulle nåes.
- PU iverksatte en rekke tiltak i august/september. Hovedgrepet var å prioritere lettere saker.
- Saker som angikk kriminelle asylsøkere og personer som skaper problemer på mottak var nedprioritert.
- Afghanistan og Nigeria var pekt ut som satsingsland for å nå måltallene, til tross for at det i disse to gruppene fantes svært mange lengeværende barnefamilier.

Den hittil siste saken stod på trykk 15. januar (samme dag som deadline for denne rapporten). Den var et resultat av iherdig innsats for å få ut et sentralt dokument:

I arbeidet med å granske PUs tungt sladdede handlingsplan fra mai, fikk vi nyss om at det også fantes en nyere, tilsvarende plan fra august. POD ville ikke gi oss innsyn. I PU sa informasjonsavdelingen at de ikke skjønnte hvilket dokument vi siktet til. Søk i journalen ga heller ingen resultater.

Men POD hadde bekreftet at dokumentet fantes. Via kildearbeid greide vi til slutt også å finne dokumentets referansenummer. Dermed klarte også PU å finne frem i arkivene. Og i PU var vurderingen av dokumentet helt annerledes enn i POD: 14. januar mottok vi en så godt som usladdet versjon på epost.

Tidspunktet var det ikke noe å si på. Samme dag hadde Erna Solberg stått i Stortingets spørretime og sagt at hun ikke kjente seg igjen i BTs beskrivelse om at kriminelle ble nedprioritert. I denne rapporten blir det for første gang dokumentert at Anundsen personlig

hadde presset politiet for å nå måltallene. I tillegg hadde PU advart mot konsekvensene av Anundsens ønsker om måloppnåelse:

“Tiltaket medfører også en risiko for at utlendinger løslates fra fengsel og internat uten å bli uttransportert fordi saken er av en kompleks karakter,» skrev PU-sjef Kristin Kvigne i notatet.

## Spesielle metodiske erfaringer

Jakten på hva som hadde skjedd i denne saken skilte seg på enkelte viktige punkter ut fra andre journalistiske prosjekter vi har jobbet med. Noe av forklaringen ligger i hvordan den politiske skandalen oppsto: Det var gjort en alvorlig feil som var ukjent for absolutt alle. Det er ingenting som tyder på at noen som helst visste at disponeringsskrivet fra POD til PU og alle landets politimestre hadde feil ordlyd, før Bergens Tidende oppdaget det.

Det synes heller ikke sannsynlig at noen kan ha sittet og visst at feil ordre var gitt - aller minst den eller de som var ansvarlige for at feilen oppsto.

Dette hadde to konsekvenser - den ene positiv, den andre negativ, sett med journalist-øyne:

1. Det var ingen som hadde et forsprang på oss når det gjaldt hva som hadde skjedd. Vi visste mer enn alle andre i sakens aller første fase.
2. Det fantes ingen kilder som kunne hjelpe oss nevneverdig i den innledende fasen. Alle var like blanke.

Fra første stund havnet arbeidet vårt i et spor der jakten på skriftlig materiale var avgjørende. Det fantes ingen tipser i begynnelsen, og det kom heller ikke inn mange tips underveis. I tillegg sørget effektive informasjonsavdelinger for at det var nesten umulig å få snakke med personer i forvaltningen.

Da BT 13. januar avslørte at regjeringen hadde nedprioritert utsendelse av kriminelle asylsøkere som var vanskelige å få ut, antydet VG på lederplass at noen på innsiden av systemet lekket dokumenter til BT (“At BT nå sitter med interne brev som dokumenterer Anundsens krav overfor politiet, er neppe tilfeldig”).

Sannheten var mindre spennende: Sakene har nesten utelukkende vært bygget opp rundt dokumenter som vi hadde fått innsyn i gjennom innsynsforespørsler til de ulike etatene. Vi har kun fått begrenset hjelp av interesseorganisasjoner og andre kilder utenfor forvaltningen.

De sentrale metodene våre var:

- Vi søkte og bestilte systematisk og bredt fra den elektroniske postjournalen, særlig de første dagene.
- Vi bestilte i tillegg dokumenter direkte fra postmottakene i både PU, POD og JD, i tilfeller der vi hadde grunn til å tro (eller visste) at dokumenter eksisterte, men ikke fant dem i journalen. Det skal ikke særlig mye informasjon til for å kreve innsyn: “Det krevst ikkje at ein identifiserer saka eller dokumentet med nummer, dato eller liknande, men ein må kunne gi ein karakteristikk av saka eller dokumentet som gjer at forvaltninga kan finne fram til materialet”, som det står i forvaltningens “Rettleiar til Offentleglova”.
- Vi brukte Offentleglova så offensivt vi bare kunne. Sen respons ble møtt med purringer, avslag på innsyn uten paragrafhenviing ble møtt med krav om paragraf, deretter

gjern e etterfulgt av krav om utvidet begrunnelse, før vi eventuelt sendte klage i saker der vi mente det kunne være grunnlag for dette. Ofte ga arbeidet ingen umiddelbare resultater, men innimellom fikk vi ut hele eller deler av verdifulle dokumenter som først var holdt tilbake. Vi hadde også en følelse av at det hadde en viss oppdragende effekt å insistere på at motparten måtte holde seg til Offentleglova, uten at vi kan vite sikkert hvor sterk denne var.

- Dersom vi fant referanser til et dokument som kunne være interessant, bad vi om innsyn hos alle organ som kunne tenkes å sitte på det. Vi erfarte flere ganger at ett organ kunne gi avslag, mens et annet ga innsyn.
- Vi leste absolutt alt vi kunne finne om temaet nøye: Alle dokumenter vi hadde fått innsyn i, avisintervjuer med sentrale aktører, stortingsreferater fra debatter om asylpolitikken, offentlige utredninger som "Barn på flukt"-stortingsmeldinger og NOU-en om den gamle UDI-skandalen, etc.
- For å holde oversikt over hva som hadde skjedd når, laget vi en enkel tidslinje i et regneark (som alle hadde tilgang til via googledocs). Her plottet vi inn mest mulig av den informasjonen som kunne tidfestes (møter, rapporter, sentral korrespondanse etc.). Det var nyttig for å få frem mulige årsakssammenhenger.
- En helt vesentlig del av arbeidet i denne saken har vært bygget opp rundt å samle inn, og ikke minst analysere offentlige dokumenter. Vi har flere hundre sider med til dels vanskelig forståelig informasjon. Djevelen ligger i detaljene. Bakgrunnen for den første avsløringen skyldtes at vi så at det var noen få ord for mye en setning. Dette var så lite tilgjengelig at de største ekspertene, de som utøver myndighet på asylfeltet ikke oppdaget feilen i det viktigste styringsdokumentet i etaten. Som Justisminister Anders Anudsen selv sa i Dagsnytt 18. «Det er noen ord som mangler, og de ordene har stor betydning.»

## Konsekvenser

- Både KrF og Venstre mente at våre avsløringer var avgjørende for innholdet i den nye forskriften for lengeværende asylbarn som ble inngått i bare tre dager etter BTs første avsløring. Noen politisk motivasjon bak avsløringen var det selvsagt ikke, men det var åpenbart at regjeringen ble satt i en vanskelig forhandlingssituasjon som følge av det BT hadde avdekket.
- Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget har krevd fullt innsyn i alle dokumenter i asylbarnsaken. Etter flere møter har komiteen nå besluttet å kalle inn til åpen høring i saken. Dato for høringen og hvem som må møte er i skrivende stund ikke avklart.
- Statsminister Erna Solberg har i flere runder måttet svare for regjeringens asylpolitikk i den åpne spørretimen i Stortinget.
- SV har tatt til orde for at de familiene som ble kastet ut må få prøve sakene sine på nytt i norsk rett. Hvilken skjebne et slik forslag vil møte i Stortinget er foreløpig uklart.
- Senterpartiet, SV, Venstre og KrF slo fast at politidirektøren var svekket etter avsløringene.

## Spesielle erfaringer

Asylsaken har vært en av de dominerende sakene i norsk politikk i slutten av 2014 og starten av 2015. Selv om andre medier koblet seg på, har BT vært nyhetsledende gjennom hele perioden. De nye avsløringene har vært hyppig sitert og brukt som utgangspunkt for andre mediers egne debatter om asylfeltet.

Etter at justisminister Anders Anundsen ble intervjuet av BT i vandrehallen før redegjørelsen i Stortinget 2. desember, har han ikke latt seg intervju av oss. Vi har bedt om intervju en rekke ganger, uten å lykkes. Det har selvsagt vært utfordrende at den øverste ansvarlige for justispolitikken i Norge ikke har latt seg intervju i en så politisk viktig sak.

Heller ikke politimester Kristin Kvigne i PU har vært villig til å la seg intervju etter 2. desember. Politidirektør Humlegård har gitt oss to intervjuer i sakens innledende fase, men har de siste ukene ikke vært tilgjengelig for intervju for BT.

At dette ble en belastende sak for regjeringen var åpenbart. Vi møtte, som tidligere nevnt, ulike kommunikasjonsgrep, også fra statsministerens kontor (SMK). Blant annet krevde SMK en retting etter at BT hadde brukt sitatet Erna Solberg ga i Stortinget «om dårlig ledelse», uten å presisere at utsagnet var knyttet til PODs sviktende viderefremføring av asylbarn-formuleringene fra departementet. Vi ble beskyldt for uredelig sitatpraksis. Vi mente at vi var i vår fulle rett til å referere at statsministeren hadde kritisert politidirektøren for dårlig ledelse, uten å måtte gjøre rede for alle detaljene som lå til grunn for kritikken. Vi aksepterte ikke kravet om retting, men skjønnte at det ble lett med lupe etter svakheter i vår journalistikk. Det har så langt ikke kommet påstander om at Bergens Tidende har presentert feil fakta i denne saken.

Bergen 15.1.2015

Eystein Røssum      Frøy Gudbrandsen      Kjetil Gillesvik

Hanne Louise Åkernes      Øyvind Lefdal Eidsvik



Vi har fått  
varmere  
følelser for  
Europa

NYHETER // SIDE 6-7

## Shaimaa bodde syv år i Norge. Så hentet politiet henne i klasserommet.

NYHETER // SIDE 12-19

Har forsket  
på hiv i 30 år



**btmagasinet**

Spiselig  
ekstrem-  
bakst



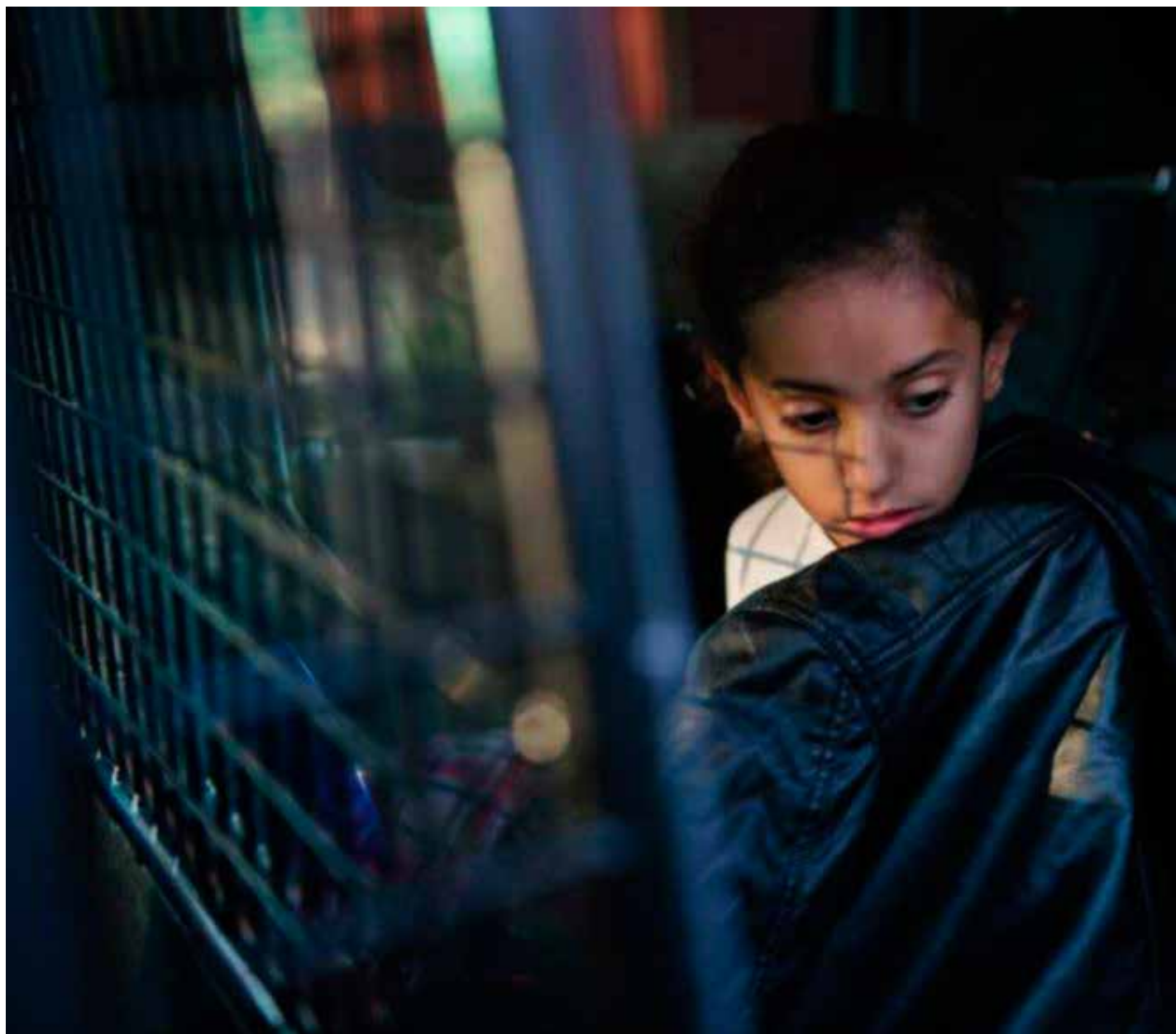
Her er laget som  
kan sende  
Brann ned

SPORT // SIDE 26



**STATSBUDSJETTET:**  
I neste budsjett vil  
regjeringen tjene på  
større raushet overfor  
Venstre og KrF.

LEDER // SIDE 2



TVANGSRETUREN: BT ble med da Shaimaa Isam Mohammad Yusuf og familien ble sendt fra Norge til Jemen.

FOTO: HÅVARD BJELLAND

## VI SPANDERER

MARKEDSPAKKEN TIL EN VERDI AV KR 25 000,-

Markedets beste markedsføring gir normalt alltid det beste resultatet. Nå feirer vi med å gi bort markedsføringspakken til de 50 første kundene.\*

Alle kunder vi har hatt oppdrag for tidligere får i tillegg en ekstra gave, dersom oppdraget tegnes før 1.12.2014 kl. 12.00  
Ta kontakt med et av våre kontorer eller send SMS «PROAKTIV» til 2010

**MARKEDSPAKKEN INKLUDERER:**

- Eksklusivt magasinprospekt
- Stor annonse, ¼ side i BT
- Stor annonse, ¼ side i BA
- Nabolagsprofil
- Nettannonser på finn.no og proaktiveiendom.no
- Bannerannonser på BT.no

VI FEIRER  
10 ÅR  
MED FORNØYDE  
KUNDER!



\*Oppdraget må inngås i 2014, og boligen må legges ut for salg innen mars 2015.



UT AV HJEMMET: Shaimaa Isam Mohammad Yusuf klammer seg til lappen sin når det er tid for å forlate huset i Lillesand. Sivilkledd politi følger henne i bakgrunnen.

ALLE FOTO: HÅVARD BJELLAND

Kommentator  
i Bergens Tidende  
froy.gudbrandsen@bt.no



**Frøy  
Gudbrandsen**

Shaimaa er ti år gammel.  
Hun har bodd syv år i Norge.  
Nå sendes hun ut.

# Shaimaas vei ut av Norge



**INGEN LEK:** Haron og Afran ankommer Trandum. Avdelingen er tilrettelagt for familier og har et inngjerdet lekeapparat. Barna er slitne når de kommer frem, og går inn for å få middag. Det blir ingen tid til lek før de reiser grytidlig neste morgen.



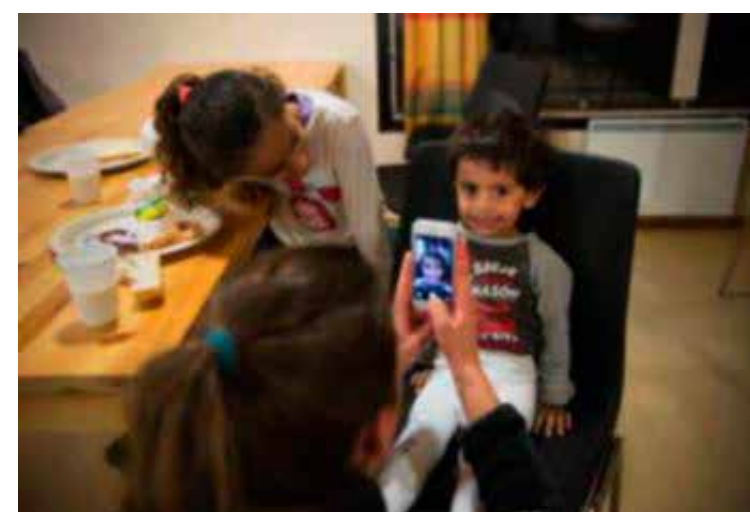
**LILLESAND:** Klokken fem om morgenen går seks politifolk fra Politiets utlendingsenhet inn i hjemmet til Shaimaa og familien. Leiligheten er tom.



**PAKKING:** Etter at Shaimaa blir hentet på skolen, kjører politiet henne og moren hjem for å pakke. Sivilkledd politi passer på.



**SHAIMAAS ROM:** Når hun kommer hjem fra skolen, kaster Shaimaa seg på sengen og hulker. En politivinne er på vei bort for å trøste.



**PASSFOTO:** Politiet tar bilder av barna for å lage reisedokumenter. Her sliter en politikvinne med å få Haron (2) til å se rett i mobilkameraet hennes.

## Shaimaas vei ut av Norge

I mørket i et stille villastrøk i Lillesand venter seks politifolk. Klokken er like før fem om morgenen. De skal hente en tiåring, som har bodd i Norge i syv år, og familien hennes. I dag skal de returneres til Jemen.

Politiet går inn døren med et norsk flagg i vinduet og opp trappene til leiligheten. Fotografen og jeg går ut av bilen, følger etter.

Det er mange måneder siden BT ba om å få være med når PU skulle uttransportere en barnefamilie. Nå er det endelig gått i orden, og jeg tar for gitt at de har valgt en sak der de vet at alt vil gå etter planen.

Lite går etter planen.

### Hentes på skolen

Politiet beveger seg først fra rom til rom med lommelykter, men skrur til slutt på lyset. Familien er borte. Men tingene deres er her. Politiet kjenner på sengene. Kalde. Om de har stukket av, har det skjedd i går kveld.

Har noen varslet familien? Jeg mistenker straks en dame fra mottaket. Politiet mistenker sikkert journalisten.

I over to timer sitter vi utenfor huset og venter i tilfelle familien dukker opp. Naboene stirrer på de store minibussene med sotede vinduer når de henter avisen.

Klokken halv ni bestemmer politiet seg for å reise til skolen. Om ikke eldstejenta dukker opp der, kan de anta at familien har gått i skjul.

Men hente jenta på skolen? Har ikke politiet sluttet med det? Jeg har hørt om tilfeller for noen år siden som endte med hyl, skrik og vettskremte klassekamerater.

I det grå regnet går politiet inn på Borkedalen skole mens vi venter i bilen. Det har nettopp ringt inn til første time idet læreren går bort til Shaimaa Isam Mohammad Yusuf.

– Jeg må snakke med deg, sier han til femteklassingen.

Hun er akkurat i gang med en kartleggingsprøve i norsk, men blir med til rektors kontor. Der inne venter de to sivilkledd politimennene.

Ingen hadde sladdret om at familien skulle hentes. De var hos venner. De hadde drukket te og skravlet kvelden før, og overnattet. Om morgenen går mor på jobb i mottakets barnepark. Så ringer politiet fra skolen.

### En brun hund fra Ikea

En kvinne med hvit hijab og svarte støvler kommer gående bak bilen jeg sitter i. Tunge skritt og blikket ned. Jeg skjønner med en gang at dette er Shaimaas mor, Afran.

Politiet kjører mor og datter hjem for å pakke. De forteller mor at de har med en journalist og en fotograf. Det er helt opp til henne om vi får bli med inn.

– Hjertelig velkommen, sier hun, ser på meg og nikker.

I mer enn ti år har jeg jobbet med innvandring, flere år på asylmottak. Jeg har skrevet

doktorgrad om asylpolitikk og skrevet hyppig om innvandring som kommentator i Bergens Tidende. Men der jeg er nå, i det innerste og mest brutale i norsk innvandringspolitikk, har jeg aldri vært før.

Vi går inn, og det første jeg ser er et kosedyr på sengen til femåringen i familien. En brun hund fra Ikea, identisk med min femårings kjæreste eiendel.

Shaimaa kaster seg hulkende på sengen sin. Hun ligger noen minutter, før hun setter seg med Ipaden. Først i sengen, så ved kjøkkenbordet. En politimann er hele tiden ved siden av henne.

### Far er borte

Mor pakker ned syv år i Norge i fem bager og noen poser. Afran jobber bestemt og rolig, og jeg tenker at hun er i sjokk. Senere forstår jeg at hun har vært forberedt på denne dagen. Hun vet nøyaktig hva som skal være med til Jemen. Pynten på veggene skal bli. Klærne skal med. Hun er i tvil om en julekalender, men legger den til slutt ned i en pose.

**Shaimaa kaster seg hulkende på sengen sin. Hun ligger noen minutter, før hun setter seg med Ipaden.**

**Mor pakker ned syv år i Norge i fem bager og noen poser.**

Alt går så fort. Jeg blir stresset. Hun må ikke glemme kosehunden. Politiet forklarer rolig at de ikke har så god tid. Politiet har et problem: Hvor er far?

– Jeg vet aldri hvor han er. Ikke i går, ikke i dag, sier mor.

På under en time blir hjemmet til et Pompeii. Klesvasken henger igjen. Maten i skapene. Godteriskålen på stuebordet. Endelig henter mor en sutteklut og kosehunden. Jeg puster lettet og går ut.

Shaimaa nøler med å forlate huset. Hun står lenge i gangen, med skinnjakke og gummistøvler. Til slutt setter hun seg med moren i en av de to store minibussene. De reiser for å hente de to minste barna, gutter på to og fem år, som fortsatt er der familien overnattet.

Politiet blir stående utenfor huset der de har vært passet. De venter på mer informasjon fra etterforskere i Politiets utlendingsenhet (PU) om hvor far kan være. De venter også svaret fra Utlendingsnemnda: Om de ikke får tak i far, skal de sende ut mor og barn uten ham?

Jeg tenker at de bruker dette som en trussel for å presse mor til å si hvor far er.

At de kjører til Trandum, mottaket der utlendinger holdes innelåst frem til de sendes ut av landet, men at de utsetter reisen mens de leter etter far. Eller

## Shaimaas vei ut av Norge



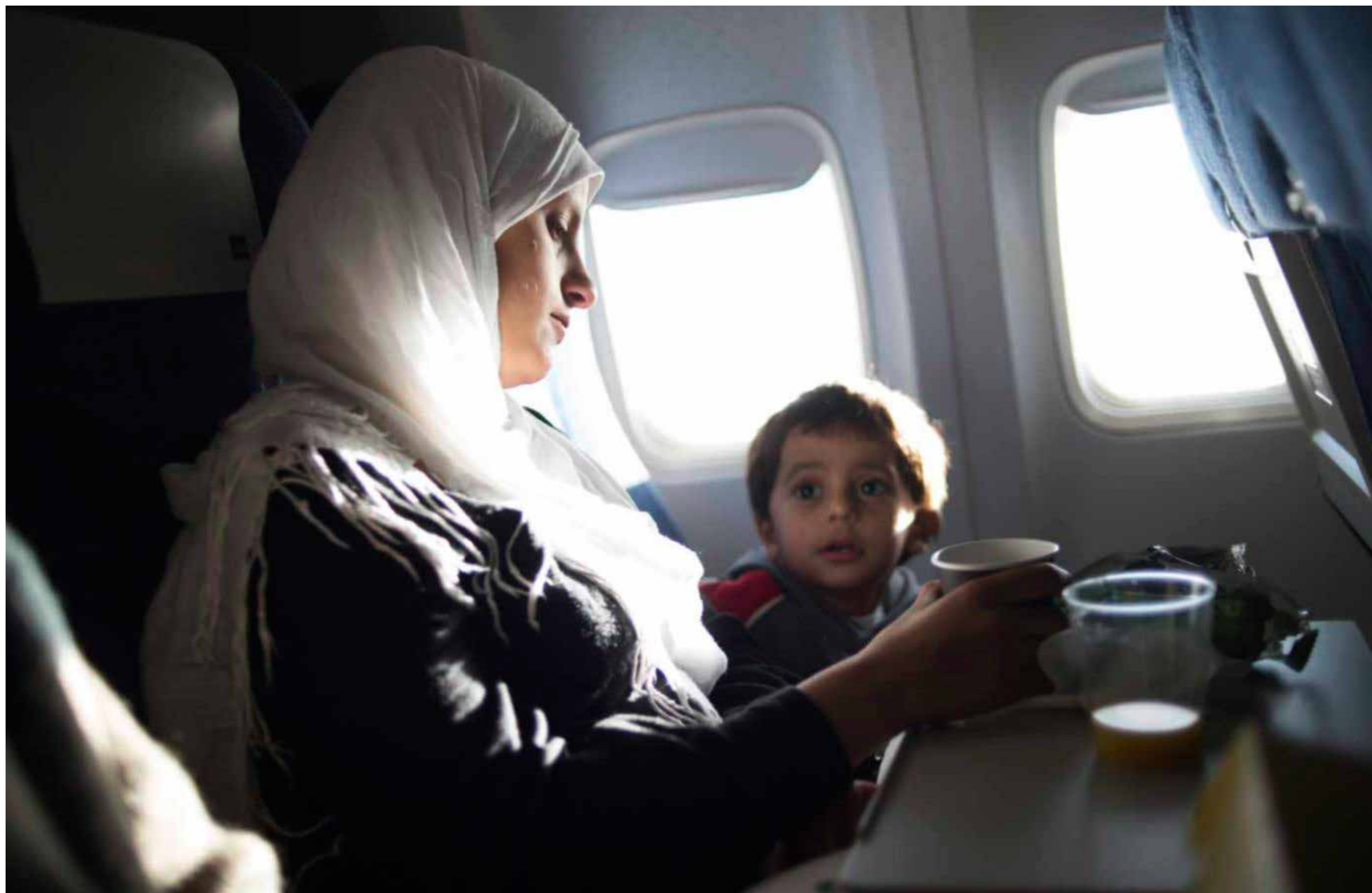
**HVOR ER FAR?** Shaimaa og lillebror Haron sitter i minibussen mens politiet venter på en avklaring: Hva gjør de om far ikke dukker opp? Sivilkledd politi i bakgrunnen.



**ANKOMST TRANDUM:** Minibussen med Shaimaa og familien ankommer Politiets utlendingsinternat på Trandum, som ligger like ved rullebanen på Gardermoen.



**I TRANSIT:** Shaimaa og familien har ventet i tre timer i deportasjonssenteret på Schiphol flyplass i Amsterdam. På flyet fra Gardermoen var Shaimaa livlig. Hun blir stadig mer taus. Her følges hun av en politikvinne til flyet til Jordan.



**MOT AMSTERDAM:** Afran og minstemann Haron (2) på flyet fra Oslo til Amsterdam. Afran har ikke spist siden tidlig dagen før. Fortsatt har de en lang reise foran seg før de ankommer Jemen.

tenker de faktisk å sende ut denne kvinnen – som også er gravid – uten at far i familien er med?

Jemen har vært i en borgerkrigs-liknende tilstand i flere år. Siden opprøret tok kontroll over hovedstaden i september, har landet vært svært ustabil. I år som i fjor kåret World Economic Forum Jemen til landet med størst kjønnsforskjeller. Kvinners grunnleggende rettigheter blir systematisk krenket.

Når mor får høre at de kanskje blir sendt ut uten far, ringer hun for å overbevise ham om å melde seg: Han kan ikke forhindre at familien blir sendt ut ved å gjemme seg. Men han legger på, forteller hun.

Politiet har latt femåringen få «kjøre» politibilen mens de venter på telefonen fra UNE. Plutselig kommer en stor, hvit Mercedes i

full fart opp bakken. Den parkerer bak politibilene, slik at den sperrer begge inne. Ut kommer en pent kledd kvinne på høye hæler. Hun ignorerer politiet og går bort for å snakke med mor.

Snakk om stil! Det er den tøfeste asylbarnprotesten jeg noen gang har sett. Men hjelpe meg, hva skjer nå, tenker jeg.

Politifolkene rister litt på hodet, men er helt rolige. Det går flere minutter før lederen for aksjonen går bort til kvinnen:

– Du kan stå der du står nå, men når jeg sier du skal flytte bilen, så flytter du den. Dette gjør situasjonen verre for familien.

Eieren av Mercedesen er en nær venninne av mor.

– Dere har verdens verste jobb. Dere sender ut feil folk. Dette er fine folk. Hvorfor sender dere ut

disse, mens kriminelle får bli? spør hun.

Med varm, men myndig stemme sier politilederen at hun må flytte bilen. Nå.

### Turen til Trandum

På turen til Trandum får jeg sitte i minibussen med familien. Hittil har jeg ikke sagt et ord, men stått i bakgrunnen og sett på. Den fem timer lange bilturen blir annerledes.

Jeg lurte på om jeg er uprofesjonell da jeg mot slutten av turen synger «Hjulene på bussen» med femåringen Suleimann for å roe ham ned. Men mor er helt ferdig.

Gutten begynner å krype rundt uten sele i baksetet. Han virker hyper. Jeg får senere vite at han har spesielle behov.

Shaimaa snakker om venninene sine på skolen, om å sykle, om å spille fotball og om sangen klassen hennes har laget. Jeg er livredd for å si noe feil. Etter noen timer drister jeg meg til å spørre om hun fikk sagt ha det til vennene.

– Nei. Jeg tror ikke de har merket noe. At jeg har reist, sier hun.

Vi snakker om at hun kan holde kontakten på Snapchat, og hun vil gjerne gi beskjed til dem i kveld. Jeg banker på vinduet til politiet i forsetet og stiller det absurde spørsmålet:

– Eh, er det internett på Trandum?

Nei, det er ikke internett på Trandum. Politiets utlendingsinternat på Trandum er det nærmeste man kommer et

fengsel. Det ligger ved enden av rullebanen på Gardermoen, i et gammelt militært område.

Selv om jeg bare er en tilskuer, føler jeg meg rufsete og bortkommen når vi kommer inn. Men det er bare familien som blir låst inne for natten.

### – En veldig trist dag

Klokken fire neste morgen møter vi de fem politifolkene som skal følge familien til Jemen. Utsendelseslederen Ramzi Gamal går for å vekke familien og fortelle dem at de skal sendes ut om noen timer, uten far.

– Jeg har en datter som er like gammel. Dette er vanskelig, sier Gamal.

Bra, tenker jeg. Et menneske med ektefølt omsorg skal følge Shaimaa til Jemen.

Mor har ikke spist siden tidlig i går. Hun tar et glass melk.

– Jeg er veldig trist, svarer hun en politikvinne som forteller at det er lurt å spise. Hun har en lang dag foran seg.

På Gardermoen kommer familien inn på flyet før de andre passasjerene.

– Jeg savner pappa, er det første Shaimaa sier til meg på flyet.

Han kommer nok etter, tenker jeg, men sier det ikke. PU er fast bestemt på at han også skal tilbake til Jemen. Spørsmålet er bare når.

### Samling i Amsterdam

– Hvorfor kan dere ikke følge oss helt til Jemen? spør hun.

Jeg kan ikke fortelle henne sannheten. Politiet er redd for at det skal skjære seg med politiet

på flyplassen i Sana'a om vi blir med.

Men det er heller ikke trygt for oss å følge dem helt hjem. Reiserådene for Jemen er klare: Ikke reis inn. Er du der allerede, reis ut. Kidnappinger av vestlige turister er utbredt. Derfor skal vi fly med familien til Amman i Jordan, men ikke lenger.

Shaimaa er i godt humør på flyturen til Amsterdam. Om turen til Jemen blir fin, er det bare en fordel for henne, men det gjør vondt å holde en lett og lystig samtale.

Hun forteller om hver båt og hvert hus hun kan se, og roper begeistret når hun ser en fotballbane.

– Jeg tror det er en skole, sier hun.

Shaimaa får en ekstra boks



## Shaimaas vei ut av Norge

med frokost av flypersonalet, for hun synes det er så godt. Mor er bare stille.

I kjelleren under taxfree-området på Schiphol flyplass i Amsterdam ligger et deportasjonssenter der migranter som skal tvangsreturneres, venter før avgang. Vi skal være i en celle der i tre timer før flyet til Amman tar av.

En høy, lys politimann møter oss ved flyet og kjører oss til senteret. Hele Trandum-området var mørkt og ubehagelig. Her er det lyst og avslappet. Jeg hadde trodd det skulle virke kaldere og mer industrielt: Dette er drivverket i Schengens retursystem.

**I praksis er de barnevakter for de små, som løper, herjer og forsøker å tøyte politiets grenser.**

**Det siste vi ser er to smågutter som leker på gulvet, mens Shaimaa og mor sitter tause på en benk.**

Dørene til cellene står åpne, på gulvet sitter «deportees» – de som skal sendes ut. I gangene vrir det av høye, lyse politimenn. Man skulle tro de ble laget på en egen fabrikk.

Ventecellen vår minner mest om en helsestasjon. Sterile møbler og leker på gulvet. En politimann stabler et bord i vinduskarmen slik at Shaimaa skal få ladet ipaden sin i en høythengende stikkontakt.

Mens barna leker, sitter mor og jeg og snakker om hvordan livet i Jemen blir. Shaimaa virker nærmest som en guttejente. Hun er fri og tøff. Den som klatrer høyst i trærne og titter ned på guttene i klassen som bare kom halvveis.

I Jemen kan hun ikke sykle. Hun kan ikke spille fotball. Hun kan ikke leke ute. Hun må gå med hijab, og kanskje enda mer tildekket. Det siste snapper Shaimaa opp.

– Er det sant? spør hun mor, som nikker.

– Nei. Nei, nei, nei, nei, gjentar Shaimaa.

Jeg spør mor hva hun tenker om at mannen hennes gikk i skjul.

– Jeg tenker ikke på ham.

Det er noe helt annet som plager henne når hun sitter i ventecellen på Schiphol: For et par år siden vurderte hun å reise frivillig tilbake.

Da hun fikk høre at de kunne ha mulighet for å få opphold fordi Shaimaa hadde bodd så lenge i Norge, trakk hun søknaden om hjelp til å reise.

Det er det hun plages av nå: Hun kunne reist hjem med rundt 100.000 kroner i retur støtte.

– Med respekt, sier hun.

Ikke med fem politifolk som eskorte.

– Dette er den verste delen av denne jobben. Å sende ut familier, sier en av nederlenderne.

Han rister på hodet når jeg forteller at familien har bodd i Norge i syv år.

### Farlige Jemen

På neste fly er familien tydelig slitne. Mor blir mer apatisk, de minste mer aktive. Politiets jobb skal være å følge dem trygt til hjemlandet. I praksis er de barnevakter for de små, som løper, herjer og forsøker å tøyte politiets grenser.

BTs fotograf viser meg avisen vi fikk utdelt på flyet. To politier og en sivil ble skutt på flyplassen i Sana'a i går, leser jeg. Vet politiet dette? Er det vanlig å uttransportere familier til flyplasser der opprørsstyrker skyter på politiet?

Lederen for uttransporten, Ramzi Gamal, har allerede fortalt at flyplassen i Sana'a er «veldig spesiell» og det stedet han liker minst å reise til. Den er verre enn Kabul. Verre enn Bagdad. Diskré viser jeg ham avisen. Han leser teksten to ganger før han ser opp og sier:

– Denne kjente jeg stakk litt. Den flyplassen er ustabil.

To ting liker han dårlig: At dette skjedde i går, og at opprørerne skal ha gått inn på fly for å ha «sikkerhetskontroller». Det er åpenbart at politiet som følger Shaimaa og familien til Jemen, ikke vet at opprørere holder til på flyplassen. De er tydeligvis ikke kjent med at urolighetene i Sana'a har eskalert.

Flyplassen i Sana'a har vært delvis kontrollert av opprørsstyrker siden 24. september. Det har vært flere angrep på den militære flyplassen, som ligger i forlengelsen av den sivile. 5. november ble den angrepet med granater.

Idet vi lander i Amman onsdag kveld, tar Gamal opplysningene så alvorlig at han ringer til PU i Norge for å få råd.

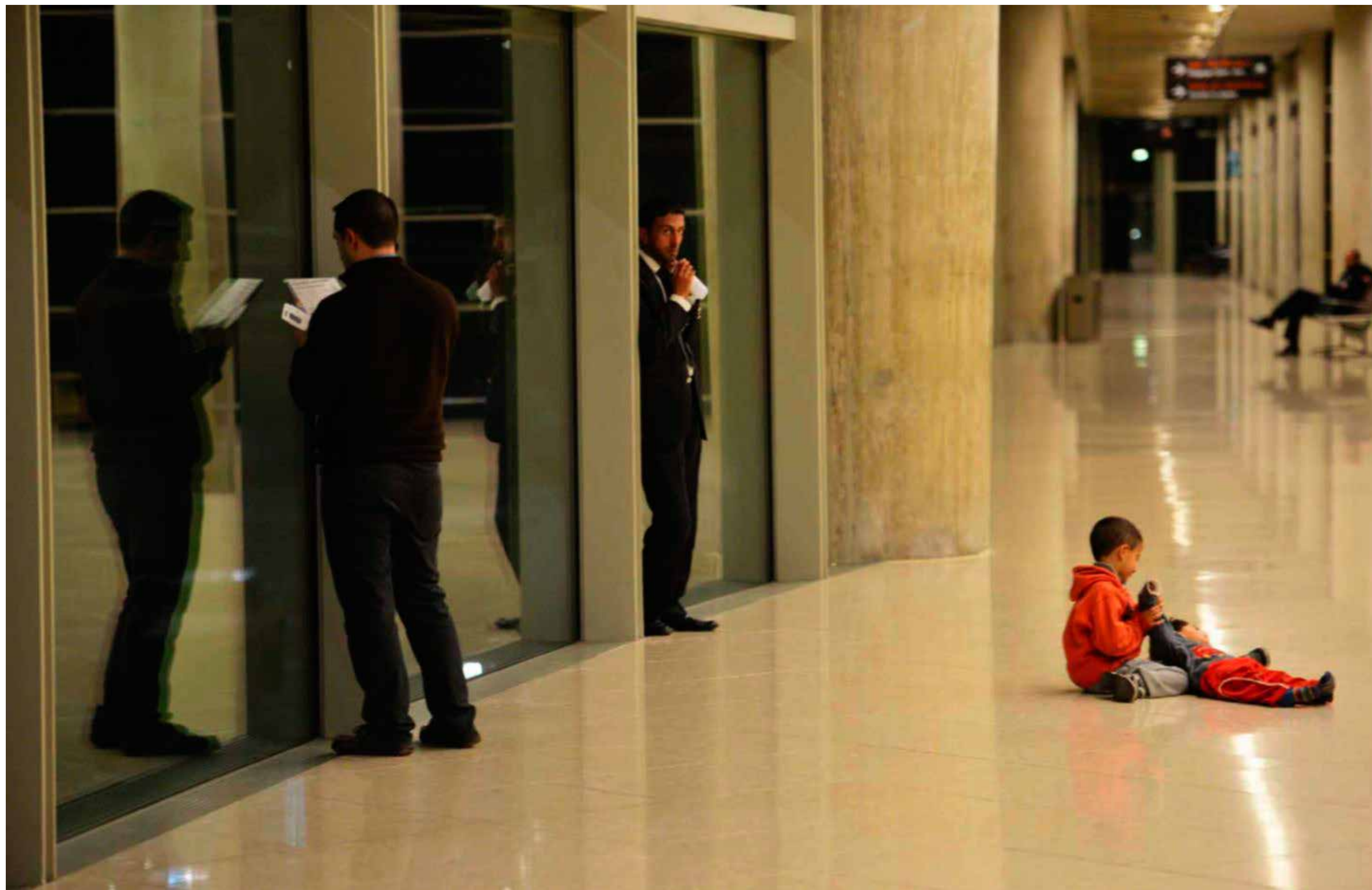
Vi blir nødt til å forlate flyplassen før vi får vite hva PU svarer. Det blir en kort avskjed med den slitne familie. Det siste vi ser er to smågutter som leker på gulvet, mens Shaimaa og mor sitter tause på en benk.

### Det siste bildet

Klokken 05:36 våkner jeg av meldingen fra Gamal: «Familien er nå ankommet Sana'a. Turen gikk fint, merket ikke noen utfordringer med sikkerheten på flyplassen». Tvangsreturen var vellykket.

Hjemme i Norge får jeg kontakt med far i familien. Han er fortsatt i skjul. På spørsmål om hvorfor han ikke meldte seg og ble med til Jemen, svarer han at noen vil drepe ham der. Han har ikke tenkt å reise frivillig.

Han sender meg et bilde av femåringen som står i en sofa i Jemen. I hånden holder han ikke kosehunden, men en kalasjnikov.



**FØR SISTE ETAPPE:** Leder for uttransporten Ramzi Gamal ringer til Politiets utlendingsenhet i Oslo for å få mer informasjon om sikkerheten på flyplassen i Jemen. En sikkerhetsvakt på flyplassen i Amman i Jordan følger nøye med på BTs fotograf.



**ANKOMST AMMAN:** Etter hvert som mor Afran, Haron (2) og Suleimann (5) blir slitne, går politiets jobb stadig mer over til å være barnepass.



**I VENTECELLEN:** I Amsterdam lurer Afran på hvor de skal bo i Jemen. Hun angret på at de ikke reiste frivillig tidligere.

### FAKTA

#### Shaimaas asylsak

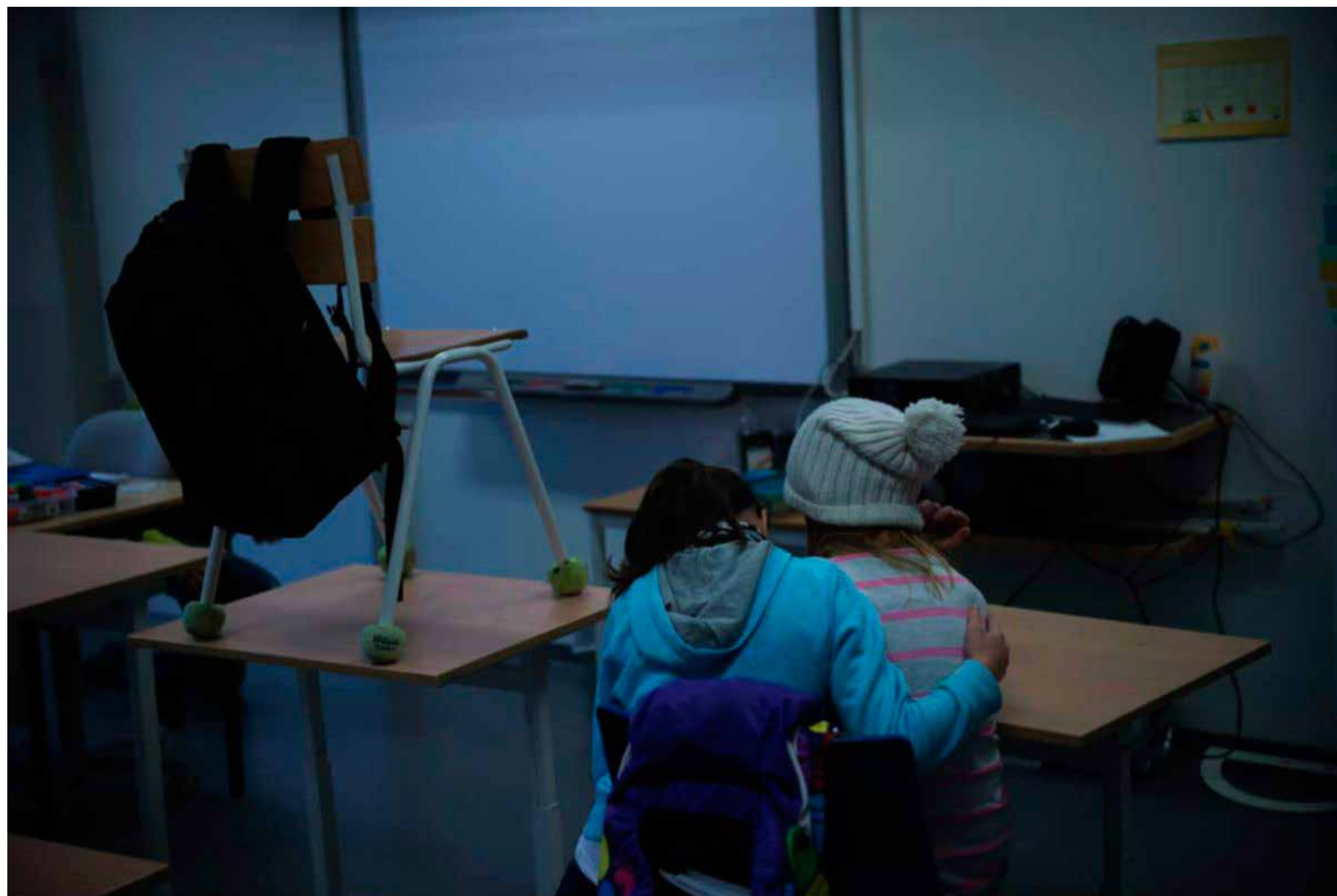
- Familien til Shaimaa Isam Mohammad Yusuf fikk avslag på søknad om asyl i 2008.
- De har siden søkt om opphold på grunn av hennes sterke tilknytning til Norge. UNE har behandlet saken i nemnd to ganger og har vurdert at hun har en sterk tilknytning til Norge som kan gi opphold.
- Innvandringsregulerende hensyn veide likevel tyngst. Foreldrene har løyet om identiteten.
- I vår oppga de imidlertid det som trolig er deres korrekte identitet og viste frem ekte pass fra Jemen.



Se også video på [bt.no](http://bt.no)



**UT AV NORGE:** – Jeg savner pappa, sier Shaimaa før flyet tar av.



**KLASSEROMMET:** Det har gått en uke siden Shaimaa ble hentet på Borkedalen skole. Klassevenninnene Karina Jørgensen og Mari Sørensen er fortsatt preget.

ALLE FOTO: HÅVARD BJELLAND

# Tomrommet etter Shaimaa



Kommentator  
i Bergens Tidende  
froy.gudbrandsen@bt.no

## Frøy Gudbrandsen

De er små og har ingen rett til å være her. Lengeværende asylbarn etterlater seg likevel en avgrunn når de blir hentet.

Shaimaa er trolig blant de siste som ble sendt ut før et nytt regelverk for lengeværende asylbarn er klart. De borgerlige partiene er i sluttspurten av forhandlingene om hvor den nye grensen skal gå.

Hvorvidt barn som har bodd lenge Norge uten oppholdstillatelse bør sendes ut, er et krevende politisk spørsmål.

I Lillesand sitter en gjeng venninner som har sett og følt det politikerne nå forhandler om. De har grått et hav av tårer den siste uken. Hjemme, på skolen, på skoleveien.

– Hver dag tenker jeg på at det er en ensom pult, sier klassevenninnen Alvide Egeberg Bondkall.

– Jeg savner at hun, akkurat når jeg parkerer sykkel, kommer bort og snakker med meg. Når jeg kom til skolen, hadde jeg alltid noe å fortelle henne, og hun hadde noe å fortelle meg. Nå er det

ingen der som kommer bort til meg, sier hun.

### Har lite informasjon

Vi vil høre hvordan det har gått siden Shaimaa ble sendt til Jemen. Venninner, foreldre og lærere stiller oss like mange spørsmål som vi stiller dem. De vet ingenting. De voksne sliter med å forklare hva som har skjedd, de forstår det ikke selv.

De har googlet Jemen, funnet frem til videoklipp som egner seg for barn å se. Jentene har sendt utallige meldinger på diverse sosiale medier, i håp om et svar om hvordan det går.

Det er «som om Shaimaa er død», sier Alda Johanna Hafnadottir, mor til Shaimaas venninne Andrea. De får ikke kontakt med henne. Jenten som var hjemme hos dem hver dag etter skolen,

som datteren overnattet hos hver helg, er bare vekk. Som Shaimaa sa det selv, hadde hun det så gøy med venninnene at hun glemte å snakke om at hun plutselig kunne bli hentet.

### Henter sjelden på skolen

Kun helt unntaksvis velger politiet å hente barn på skolen. Det kan fort utvikle seg til en krevende situasjon, både for den som skal hentes og de andre barna. Da Shaimaa ble hentet gikk det rolig for seg. Ingen hyl, ingen scener som de andre elevene la merke til.

En forklaring på hvorfor det gikk så rolig for seg, er Shaimaas lærer, Thomas Johnsen, som ble ufrivillig implisert i pågripelsen. Nettopp for å unngå at situasjonen utviklet seg, gjorde han akkurat som politiet sa. Den siste uken har han lurt på om han skulle ha protestert.



**HENTET SHAIMAA:** Shaimaas lærer Thomas Johnsen lurte på om han burde protestert da politiet kom for å hente Shaimaa.

snakket og snakket om hva som skjedde. Johnsen har gjenfortalt i det uendelige alle detaljer om hvordan det foregikk da politiet kom. Hvordan Shaimaa holdt hodet, hånden, hvordan hun satt. Hva politiet sa. De har skrevet brev og tegnet. Laget en chattegruppe der venninnene snakker om hvor mye de savner henne, sin BFF (Best Friends Forever).

### Savner sykkel

Venninnene vil vite om vi vet hvor sykkel er. Som om det hadde hjulpet litt, om de hadde kontroll på den. Den lille sykkel med gule blomster, som egentlig var veldig fin, bare veldig sliten. Giret og forbremsen virket ikke så bra, men man kunne sykle på den. Shaimaa klarte til og med å sykle den mens hun spiste vafles, forteller de.

Vi begynner å lete. Sykkelen hennes står ikke på den faste plassen på skolen. Vi kjører tilbake til huset hennes. Der er det ryddet. Vi kjører til administrasjonsbygget til motaket, men heller ikke der aner de hvor den er blitt av.

Shaimaas sykkel er bare borte. Det er et politisk spørsmål, med mange vanskelige avveininger, hvem som skal få opphold i Norge. Men når små mennesker plutselig blir hentet, etterlater det vonde sår. Det kan ingen politiker endre på.

Avvist dem. Han valgte å være en hjelpende hånd. Ikke for politiet, men for henne, når alt var så ille. Men han føler seg som «den Judasen».

Johnsen hentet Shaimaa fra klasserommet. Han pakket sekken hennes. Han holdt rundt henne og klarte å roe henne slik at hun gikk inn i politibilen uten å protestere. Han fryktet at politiet kunne ende opp med å ta henne inn i politibilen med makt. Men følelsen å ha vært med på å sende en elev ut av landet, er ikke god.

### Forsøkte å forklare

På vei til Trandum var Shaimaa usikker på om klassen hadde lagt merke til at hun var reist. Hun skulle bare visst. Det er ikke mulig å sende ut en jente som har bodd syv år i Norge uten dramatikk.

Lærer Johnsen holdt masken helt til Shaimaa var reist. Så måtte han «fortelle elevene hvordan verden var». Den vonde, ærlige sannheten at Shaimaa er borte for dem for alltid. At politiet hentet henne fordi hun ikke har lov til å bo her.

Læreren gråt i klasserommet. Elevene gråt. «Guttene også», som venninnene presiserer. Elever fra parallellklassen kom inn for å gråte da de hørte hva som hadde skjedd. Noen låste seg inn på do for å gråte i fred.

Siden Shaimaa ble hentet, har klassen



**TOMROM:** Andrea Osk Kristofersdottir gråter når hun snakker om sin «BFF» (Best Friends Forever) Shaimaa, som hun var sammen med hver dag. Her er hun hjemme hos Alvide Egeberg Bondkall (til h.) sammen med Malene Glåmen.

## Krever at utsendelsene blir stoppet

SV-topp Audun Lysbakken mener det jakes på barnefamilier for at regjeringen skal nå målet om antall utsendelser fra Norge.

ATLE ANDERSSON  
atle.andersson@bt.no

I går fortalte BT historien om år gamle Shaimaa, som ble sendt ut av Norge etter å ha bodd syv år i landet. Vi fulgte jenten, hennes mor og yngre søsken under utsendelsen. SV-leder Audun Lysbakken reagerer sterkt på behandlingen av Shaimaa og andre i hennes situasjon.

– Historien om Shaimaa og hennes familie er sterk og hjerteskjærende, men dette er virkeligheten i Norge, dessverre. Det er en hjerteråt politikk som beviser at vårt land stryker på den viktige prøven som handler om anstendighet, nemlig å sette barns interesser foran ønsket om å straffe voksne, sier han.

### «Må stilles i bero»

SV krever at utsendelsen av asylsøkere med barn må stilles i bero inntil den nye forskriften for lengeboende asylbarn er kommet på plass.

Det er nå gått mer enn ni måneder siden Venstre og KrF inngikk en asylavtale med regjeringspartiene Frp og Høyre. De to sentrumspartiene omtalte det som en seier i avtalen at hensynet til barn skal vektlegges mer, og at det skulle komme en løsning for lengeboende asylbarn i Norge.

### – Vi mener alvor

– Justisministeren forsto nok at vi mener alvor da vi brøt innspurten i budsjettforhandlingene for å få regjeringen til å legge mer trøkk på denne viktige saken. Både Venstre og KrF ønsker et mye sterkere gjennomslag for hensynet til barns beste, sier Hareide.

– Det tragiske er at Shaimaa, hennes familie og andre i samme situasjon trolig hadde fått bli i Norge hvis de nye reglene nå var innført. Men regjeringen ønsker ingen liberalisering. Regjeringen har sagt at de vil sende ut kriminelle asylsøkere, men tar barnefamilier fordi de er enklest å spore opp og pågripe, sier Lysbakken.

KrF-leder Knut Arild Hareide deler Lysbakkens synspunkt om at barnefamilier nå rammes hardt av den gjeldende utsendingspraksisen.

– Når politiet blir målt på hvor mange de klarer å sende ut, blir resultatet fort at de tar familier for å få ut flere personer på én gang. Dette viser at det haster med en oppfølging av asylavtalen på dette området, sier Hareide.

### FAKTA

#### Utsendelsen av Shaimaa

- Ti år gamle Shaimaa Isam Mohammad Yusuf ble i forrige uke sendt tilbake til Jemen etter syv år i Norge.
- BT var med på pågripelsen og uttransporteringen av familien.
- Familien fikk avslag på asylsøknaden i 2008.
- Ifølge UNE oppga foreldrene feil identitet.
- I vår oppga de imidlertid det som antas å være deres ekte identitet og pass.

### Jeg savner at hun, akkurat når jeg parkerer sykkel, kommer bort og snakker med meg.

Alvide Egeberg Bondkall, klassevenninne

# Sendt hjem til lovløs by

Bomber, bortføringer og skyting er hverdagen i Jemens hovedstad. Trygt nok, også for en enslig, gravid småbarnsmor og barna hennes, mener Utlendingsnemnda.

**EYSTEIN RØSSUM**  
eystein.rossum@bt.no

Frigjøringsplassen i Sana'a 9. oktober i år: En selvmordsbomber blåser seg selv i luften, like før en planlagt demonstrasjon skal gå av stabelen. 47 mister livet i det blodige kaoset, 75 blir skadet. De fleste ofrene er demonstranter, men også tilfeldige tilskuere omkommer.

al Qaida-gruppen Ansar Al-Sharia tar på seg ansvaret for selvmordsaksjonen. Den rettet seg mot houthiene – en sjiamuslimsk minoritet som siden september har kontrollert hovedstaden Sana'a ved hjelp av sin egen milits.

Selvmordsaksjonen fører seg inn i en lang rekke blodige hendelser i Jemen de siste månedene.

Sikkerhetssituasjonen er svært, svært ille. Det er væpnede konflikter mellom houthiene og andre stammer, mellom houtier og al Qaida, og mellom houthier og sikkerhetsstyrkene. Hver dag er det skyting og angrep her i Sana'a, sier den jemenittiske kommentatoren og politiske analytiker Abdalsalam Mohammad på telefon fra hovedstaden. Også kidnappinger er vanlige.

## Flyselskaper har innstilt

Til denne hverdagen ble ti år gamle Shaimaa Isam Mohammad Yusuf tvangsendt av norske utlendingsmyndigheter tidligere denne måneden, sammen med sin mor Afran (29) og lillebrorene Haron (2) og Suleimann (5).

Familien har bodd i Norge de syv siste årene, men fikk ikke innvilget asyl. Utlendingsnemnda (UNE) behandlet saken deres i nemnd to ganger, begge ganger ble konklusjonen at de måtte dra hjem.

Det siste avslaget kom i juni i år. Siden juni og frem til utkastelsen har det skjedd dramatiske ting i hjembyen Sana'a: Houthimilits tok i september over

## FAKTA

### Utsendelsen av Shaimaa

- Ti år gamle Shaimaa Isam Mohammad Yusuf ble i forrige uke sendt tilbake til Jemen etter syv år i Norge.
- BT var med på pågripelsen og uttransporteringen av familien.
- Familien fikk avslag på asylsøknaden i 2008.
- Ifølge UNE oppga foreldrene feil identitet.
- I vår oppga de imidlertid det som antas å være deres ekte identitet og pass.

### Hva som helst kan skje, når som helst

Siris Hartkorn, sikkerhetsrådgiver i Jemen

kontrollen over hovedstaden, med våpen i hånd. To dager før moren og de tre barna ble fløyet til Jemen, eskortert av norsk politi, var det kamper på flyplassen, der opprørsmilits har slått seg til. Tre ble drept.

– Det er svært ustabil her, med et politisk vakuum i hovedstaden. Hva som helst kan skje, når som helst. Ingen vet hvordan utviklingen vil bli i tiden som kommer, sier danske Siris Hartkorn, som arbeider som sikkerhetsrådgiver i Jemen. Også hun forteller om daglige skyteepisoder og kamphandlinger i byen.

Blant dem som ikke lenger tar sjansen på å trafikere Sana'a, er de tre flyselskapene Emirates, Qatar Airways og Fly Dubai. De har innstilt alle flyginger på ubestemt tid.

### «Relativt stabil»

Lovløsheten er likevel ikke nok til at norske myndigheter har stanset tilbakesendelsene. «Sikkerhetssituasjonen for vanlige borgere i Jemen er relativt stabil, og det gjelder også i hovedstaden Sanaa», skriver fungerende seksjonssjef Christian Sandjord i UNE i en e-post.

Ifølge ham har UNE «ikke opplysninger som tilsier en endret vurdering» av dette, heller ikke etter at opprørerne tok over hovedstaden. Han legger til at



**DØDELIG:** al Qaida sto bak selvmordsbomben som drepte 47 i Sana'a sist måned. – Hver dag er det skyting og angrep her, sier den jemenittiske kommentatoren og politiske analytiker Abdalsalam Mohammad. UNE mener byen er trygg nok til å tvangsreturnere også småbarnsfamilier.



**UT ETTER SYV ÅR:** Ti år gamle Shaimaa Isam Mohammad Yusuf ble uttransportert til Jemen av norsk politi, sammen med sin mor Afran (29) og sine to yngre brødre. FOTO: HÅVARD BUELLAND

det «er flere uavklarte trekk ved hvordan utviklingen kan bli, så vi følger nøye med».

UNE har takket nei til å la seg interviewe av BT i denne saken, men har svart på spørsmål på e-post.

Det skal generelt mye til før norske myndigheter vurderer et land som så farlig at returnere kan gjennomføres. I dag står kun Syria, Eritrea, Gaza og deler av Irak på listen over konflikt-

områder der tvangsreturner ikke blir gjennomført.

### Greit også uten far

Da UNE bestemte at familien skulle tilbake til Jemen, viste de blant annet til at de var to foreldre til å ta seg av de tre barna. I avslaget blir det «tillagt vekt at familien skal returnere samlet, og at det legges til grunn at begge foreldre har alminnelig god omsorgsevne».

Det ble aldri noen samlet retur. Politiet greide ikke å få tak i faren da familien skulle uttransporteres. Han lever i dag i skjul, et sted i Norge. Mor Afran sitter alene med omsorgen for de tre barna i Sana'a.

Fungerende seksjonssjef Sandjord bekrefter at politiet gjorde oppmerksomme samlet, og at det legges til grunn at familien ble satt på flyet. UNE gjorde da en ny vurdering av om

uttransporten burde stanses. Konklusjon: Det burde den ikke.

### – Burde avventet

Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) er sterkt kritiske til utkastelsen av Shaimaa og barna.

– Enslige forsørgere med små barn er i en helt annen situasjon enn en samlet familie. Derfor burde UNE gjort en grundig og ny vurdering, sier rådgiver Jon Ole Martinsen i NOAS. Han legger vekt på at sikkerheten i Jemen er alvorlig forverret siden

UNE gjorde sitt siste vedtak i saken i juni.

– Som et minimum burde UNE avventet situasjonen, for å se hvordan sikkerhetssituasjonen utvikler seg i ukene som kommer. Den er helt uavklart akkurat nå, sier Martinsen.

## Mer enn to våpen pr. innbygger

### Det personlige nettverket avgjør hvordan Shaimaas liv i Jemen blir, mener dansk ekspert.

Jemen er ett av de aller fattigste landene i den arabiske verden. Mer enn halvparten av befolkningen lever under fattigdomsgrensen. Fler enn én million barn under fem år er underernært, ifølge UNICEF.

– Dersom de ikke har familie eller et sterkt nettverk her, er det ingen som kan hjelpe dem her i Sana'a, sier danske Siris Hartkorn, som har bodd i landet i flere år.

### Stengte alle skoler

Knappheten på både vann og mat er akutt. Befolkningen vokser raskere enn i nesten noe annet land i verden. Den jemenittiske staten er også utfattig, og ute av stand til å levere selv de mest grunnleggende velferdstjenester.

At trebarnsmoren ikke har med seg mannen sin tilbake til Jemen, behøver i seg selv ikke å være noe stort problem, ifølge Hartkorn.

– Skilsmisser er ganske vanlig her. Men det er ingen jobber å få, og statens hjelp til fattige er mer eller mindre ikke-eksisterende, sier hun.

I Sana'a preges bybildet av mange kontrollposter, bemannt av både regjeringsoldater og houthi-opprørere. Faren for sivilbefolkningen oppstår når kontrollpostene blir angrepet av rivaliserende grupper, noe som skjer regelmessig.

– Angrepene retter seg ikke mot sivile. Men situasjonen er ustabil. I september stengte regjeringen alle sine skoler, av sikkerhetsgrunner, sier Hartkorn.

### Terror-offensiv

Befolkningen er væpnet til tennene: Enkelte anslag sier at det finnes 60 millioner håndvåpen

i landet, som har 26 millioner innbyggere.

Terrorgruppen al Qaida på Den arabiske halvøy (AQAP) er basert i Jemen og svært aktive. Som et resultat har USA ført en blodig dronekrig i landet de siste årene.

– AQAP er på en liten offensiv nå. De har drept mange regjeringsoldater, sier førstemanuensis og Jemen-ekspert Stig Jarle Hansen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås. Han mener det som skjer i Jemen er en glemte krise, og påpeker at en oppblomstring av al Qaida ved Adenbukta vil være alvorlig, også for skipsfartsnasjonen Norge.

– Nesten 15 millioner mennesker trenger hjelp der, ifølge FN. 300.000 internflyktninger og 200.000 somaliske flyktninger kommer på toppen av en halv million jemenitter som nylig er kastet ut fra Saudi-Arabia, sier forskeren.



Redigert av **Linda S. Vatneid**

## Feiret nye statsborgere



**OSLO:** 399 nye norske statsborgere ble ønsket velkommen under en seremoni i Oslo rådhus i går. Kronprins Haakon, kronprinsesse Mette-Marit og fylkesmann Valgerd Svarstad Haugland deltok i feiringen. Statsborgerseremoniene har vært

arrangert siden 2006 for alle over tolv år som har fått innvilget norsk statsborgerskap – og den er frivillig. Søndagens seremoni var for Oslo og Akershus, og personer med bakgrunn fra 76 ulike land ble ønsket velkommen. NTB

## Kan bli rammet av streik

**OSLO:** 680 bakkeansatte i SAS og Widerøe kan bli tatt ut i streik fra tirsdag dersom ikke NHO Luftfart kommer til enighet med Luftfartens Funksjonærforening (LFF). SAS opplyser at en streik ikke vil føre til innstilte ruter. – Streiken vil få minimale konsekvenser. Men vi kan nok få en del mindre forsinkelser, sier informasjonssjef Knut Morten Johansen til VG. Han opplyser at det er hovedsakelig ansatte i innsjekkingskranken og på billettkontoret som blir tatt ut. Hva konsekvensene vil bli for Widerøe, hadde ikke selskapet full oversikt over søndag ettermiddag. NTB



## Husk 16. desember

**OSLO:** Hvis du vil være sikker på at julebrev, kort og pakker kommer frem til mottakere i Norge innen julaften, bør du merke deg datoen 16. desember. Ikke så rent få velger å vente med julehandelen til siste mulighet, men om du har pakker som skal sendes med Posten, er ikke dette noen god strategi. Posten anbefaler nemlig at juleposten sendes innen ovennevnte dato dersom forsendelsene skal innenlands. Skal du glede familie og venner i utlandet, har du litt dårligere tid. NTB

## Det er prinsipielt meget uheldig at Riksarkivet ikke har noen fortegnelse over hva som er lånt ut.

Advokat Cato Schietz om at han kom til tomme reoler hos Riksarkivet. Han forbereder sjette forsk på få den 56 år gamle straffesaken mot Fredrik Fasting Torgersen vurdert på nytt.



## Fem avhøres etter væpnet ran

**KRISTIANSTAD:** Politiet har innbrakt fem personer etter et væpnet ran hjemme hos en 31 år gammel mann i Kristiansand søndag morgen. To kvinner på 18 og 30 år, samt tre menn på 18, 24 og 26 år er alle tatt inn til avhør hos politiet etter ranet. Den 18 år gamle kvinnen vil bli siktet etter hendelsen. Det ble brukt våpen under ranet, men ingen kom til skade. Det var 31-åringen selv som varslet om saken. NTB

## Syvåring ble kritisk skadet

**SVENE:** Ni personer ble brakt til sykehus etter en bilulykke ved Svene i Flesberg kommune i Buskerud i går. En syv år gammel gutt er kritisk skadet. To biler med til sammen tolv personer var involvert i ulykken. Fem av passasjerene var barn under 13 år, opplyser operasjonsleder Olav Myrvold i Søndre Buskerud politidistrikt til NTB. Atte personer ble brakt til sykehus for en sjekk, mens tre personer slapp uskadet fra hendelsen. NTB

# Stille markering for Shaimaa

Både voksne og barn møtte opp i regnværet i Lillesand lørdag for å vise medfølelse for Shaimaa og de mange asylbarna som blir sendt ut av Norge.

RICHARD NODELAND  
richard.nodeland@fvn.no

Blant de fremmøtte var ti av Shaimaas klassevenner i 5A på Borkedalen skole.

– Det er vanskelig når vi vet det mangler noen i klasserommet, sier Dina Urffjell Pedersen, klassevenninne til ti år gamle Shaimaa Isam Mohammad Yusuf som for snart tre uker siden ble sendt tilbake til Jemen etter syv år i Norge.

## Markering i Parken

I hustrig høstvær med fire grader og lett regn samlet mellom 50 og 100 mennesker seg til en stille markering i Parken i Lillesand sentrum for å vise sin medfølelse for Shaimaa og de mange andre asylbarna som har lidd samme skjebne som henne. Noen tente lys, mens andre viste sin medfølelse med stillhet.

Petter Toldnæs, en av initiativtakerne til markeringen, var veldig fornøyd med oppmøtet.

– Shaimaa Isam Mohammad Yusuf (10) er asylbarnet du aldri hørte om. Forrige uke ble hun sendt til et land som er farlig for norsk politi.

## Nok er nok

– Det er godt at mange ser behovet for å gjøre endringer i asylpolitikken og sette grensen et sted og si at nok er nok. At vi skal sette barnas beste foran alt annet, sier Toldnæs.

Han tror mange kjenner på frustrasjonen og et sinne etter å ha lest artikkelserien som Bergens Tidende har skrevet om Shaimaa.

– Vi er flere som har behov for å vise at familien ikke er glemte, selv om de er kastet ut. Mange



TENTE LYS: Barna tente lys under den stille markeringen for Shaimaa og andre asylbarn i Parken i Lillesand sentrum.

FOTO: KJARTAN BJELLAND

barn har reagert ganske kraftig i dag, og det er ikke rart da de kjenner dem som venner.

Og blant de mange fremmøtte var ti av klassevenninnene til Shaimaa.

– Vi har gått sammen siden første klasse, og det er veldig dumt og kjedelig når hun ikke er her lenger, sier Dina Helda.

## Snap fra Shaimaa

Pulten til Shaimaa, som de første dagene sto tom i klasserommet, er nå tatt bort, men minnet om klassevenninnen er definitivt ikke borte.

– Hun sendte en snap med et bilde av kusinen, svarer Martine

Figenschau, som også er klassevenninne med Shaimaa, når vi spør om klassen har hatt kontakt med henne etter hun ble sendt ut av landet.

– Jeg spurte om hun hadde det greit. Da svarte hun nei og sa at hun veldig gjerne ville tilbake. Vi synes veldig synd på Shaimaa, som var så glad i å spille fotball og leke. Det får ikke jenter lov til i Jemen, sier Figenschau. Hun forteller at flere av klassevenninnene har skrevet brev til henne, og at de håper å finne adressen så de kan få sendt dem ned til henne.

## Får ikke være barn

– Hvis de blir veldig fattige, kan det hende Shaimaa må giftes bort. Og da får hun jo ikke tid til å være barn, sier Urffjell Pedersen.

– Shaimaa hadde to brødre, og mammaen hadde en baby i magen, så de er snart fire barn. Nå har de bodd her i sju år, og det er veldig dumt at de må tilbake, sier Mari Sibbelid Sørensen, også en klassevenninne til Shaimaa.

## Haster med løsning

Toldnæs, som også er aktiv lokalpolitiker for Venstre i Lillesand, håper regjeringen snart vil gjøre hva de lovet for asylbarna i 2013.

– Det er over ett år siden det ble et kompromiss om asylbarn i Norge, men forskriftsendringene er ennå ikke på plass. I mellomtiden har vel 80-90 asylbarn blitt sendt ut, så det haster å finne en god løsning som alle kan leve med, og vi håper å se det for jul. Det er det behov for, presiserer Toldnæs.



FAKSIMILE: BT skrev om saken forrige lørdag.

## FAKTA

### Shaimaas asylsak

- Familien til Shaimaa Isam Mohammad Yusuf fikk avslag på søknad om asyl i 2008.
- De har siden søkt om opphold på grunn av hennes sterke tilknytning til Norge. UNE har behandlet saken i nemnd to ganger og har vurdert at hun har en sterk tilknytning til Norge som kan gi opphold.
- Innvandringsregulerende hensyn veide likevel tyngst. Foreldrene har løyet om identiteten.
- I vår oppgave de imidlertid det som trolig er deres korrekte identitet og viste frem ekte pass fra Jemen.

Lillesandsordfører og høyremann Arne Thomassen vil stå fritt til å markere når han føler noe er urett i samfunnet.

## Ikke populisme

– Når man har bodd i Norge, som disse barna i sju år, og så må reise ut til noe som er usikkert og ukjent, så mener jeg at dette systemet er noe man må se på. Det har jeg vært veldig tydelig på, både mot den forrige regjeringen og denne, sier Thomassen, som deltok på markeringen lørdag.

Han forteller at han er blitt anklaget for å være populistisk på Facebook og spurt om han kan gjøre dette mot egen regjering.

## Viktig å stille opp

– Svaret mitt er, ja, jeg vil stå fritt til å markere når jeg føler det er noe urett i samfunnet. Dette er en sak som lokalsamfunnet er engasjert i og brenner for. Vi jobber for likestilling og likeverd, derfor synes jeg det er viktig å stille opp.

Selv om han erkjenner at temaet er vanskelig og har mange sider, er fokuset her på behandlingstid og botid i Norge.

– Det engasjerer meg, sier ordføreren.

– Har du kontaktet dine folk i regjeringen?

– Jeg har alltid vært tydelig i mitt budskap på dette området, og skal fortsette med det.

– Men i denne konkrete saken?

– Ikke i denne konkrete saken nei, men nå er jeg her for å markere mitt syn, så noe annet er det ikke.

## FORNY DITT GAMLE ILDSTED!

Har du en gammel Jøtul eller Dovre peis?

### VARME AS HAR LØSNINGEN!

Sett inn en rentbrennende innsats før jul.



## Varme As

Inn fra Fjøsangerveien v/ Dolly Dimples. Telefon 55 38 11 50  
Besøk oss også på vår hjemmeside: [www.varme.no](http://www.varme.no)



Elever i Bergen får gå på juletreskole BYEN // SIDE 46-47

# Bergens Tidende

NR. 324 UKE 49 - 2014 - 147. ÅRGANG

LØSSALG KR 30

**TIRSDAG**  
2. DESEMBER

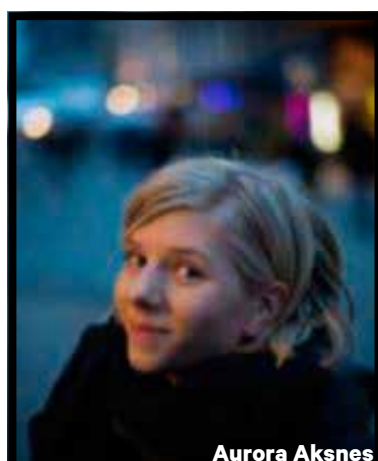
## Ordre om å skjerme asylbarn nådde aldri politiet

NYHETER // SIDE 4-5

**Bredt forlik skal sikre skatte-reform**



NYHETER // SIDE 7



Aurora Aksnes

### Nå skal hun gjøres til stjerne

KULTUR & DEBATT // SIDE 28-29

**«Bør bli i Brann, men fratas ansvar»**



SPORT // SIDE 22-23

**STRAFF FOR SEX:**  
Hiv-paragrafen må tilpasses moderne medisin og reell smittefare.

LEDER // SIDE 2



FOTO: HÅVARD BELLAND

**BLIR SENDT UT:** Politiet skulle ikkje lenger rette sin innsats spesielt mot lengeverande asylfamiliar, meinte regjeringa. Problemet er at denne beskjeden aldri nådde ut til dei som kvar dag skal setje politikken ut i livet. Her blir familien Yusef sendt ut av landet i november i år.

**GJØR ET JULEKUPP!**  
ALLE VARER I BUTIKKEN  
**+25-70%**

DEVOLD  
DEVOLD ULLTRØYE OG BUKSE TIL DAME OG HERRE  
Str. S-XXL og 36-44.  
Før 449,- pr. del

**249,-**

**INTERSPORT LAKSEVÅG**  
TILBUDENE GJELDER T.O.M. SØNDAG 07. DESEMBER • TELEFON 55 34 80 08

SE VÅR TILBUDSAVIS PÅ BT.NO ONSDAG 03. DESEMBER FOR MANGE BRA TILBUD!



# Asylbarn skulle skjermast, politiet fekk ikkje beskjed

**KASTA UT:** To år gamle Haron, dei to søskena hans og den gravide mora Afran (til h.) frå Jemen er blant dei lengjevarande asylsøkarane som i haust er sendt ut av Noreg med tvang. Bergens Tidendes fotograf Håvard Bjelland og kommentator Frøy Gudbrandsen var med på pågripinga og utsendinga av familien i november. Familien hadde vore sju år i Noreg, utan å få opphaldsløyve.

Regjeringa ville bremse politiets jakt på asylbarn som har vore lenge i landet. Beskje-ninga nådde aldri fram.

EYSTEIN RØSSUM  
eysteinarossum@bt.no

Justisminister Anders Anundsen (Frp) var ikkje til å misforstå i Stortinget 10. oktober i år: Politiet har ikkje lenger i oppdrag å sende ut flest moglege asylfamiliar som har vore lenge i landet utan lov.

Han var utfordra av Venstre-leiar Trine Skei Grande, som ville vite kva slags politikk regjeringa fører overfor slike asylfamiliar.

Bakgrunnen var påstandar om at desse nå blir sendt ut i stort tempo av politiet.

«...har myket opp fokuset» Regjeringspartia avtalte alt i fjor haust med V og KrF at regelverket for denne gruppa - dei lengjevarande asylbarna - skal mjukast opp. Men forskrifts-

endringa frå regjeringa har latt vente på seg.

«Har han gitt noen beskjeder i systemet som gjør at vi får en massiv utsending for det nye regelverket trer i kraft?» spurde Venstre-leiaren.

Anundsen forsikra frå Stortingets talarstol om at dette var ikkje tilfellet. Han sa at regjeringa tvert om «har myket opp fokuset», samanlikna med det raudgrøne styret. Anundsen viste til at «vi har gjort det om, på den måten at det ikke er de som har vært her lenge, som skal prioriteres, men barnefamilier generelt».

«...uakseptabel opptreden»

Det regjeringa hadde endra, var ei sentral formulering i eitt av dei viktigaste styringsdokumenta Justisdepartementet sender ut: Styringsbrevet til Politidirektoratet (POD). Her var dei raudgrønes ordre om å prioritere saker «som omfatter barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse» tatt ut. Formuleringa var erstatta med at «saker som om-

## FAKTA

### Retur av utlendingar

● I dei ti første månadane i år vart 220 barnefamiliar transportert ut av Noreg. I desse familiane var 527 barn.

● Regjeringa har som mål å sende ut 7100 utlendingar i løpet av året, og har tildelt politiet større ressurar for å greie dette. Politiets Utlendingsenhet (PU) seier at målet vil bli nådd.

● Ved utgangen av oktober var 5876 uttransportert. Av desse hadde 1520 fått avslag på ein asylsøknad.

● 1447 var såkalla dublinarar, dvs. at dei hadde vore innom eit anna Schengen-land før dei kom til Noreg, og måtte returnere dit.

Kilde: Politiets Utlendingsenhet

fatter barn skal prioriteres».

I klartekst: Politiet skulle ikkje lenger rette sin innsats spesielt mot lengjevarande asylfamiliar.

Regjeringa hadde «ikke sendt noen signaler (.....) som skal bety at en skal prioritere lengjeværende barn for at en skal sende dem raskere ut i forkant av et regelverk», sa ministeren i Stortinget. Han la til: «Det mener jeg også ville vært en uakseptabel opptreden i forhold til den avtalerelasjonen som regjeringen har med Venstre og Kristelig Folkeparti.»

Formuleringa ikkje endra

Problemet er at denne beskjeden aldri nådde ut til dei som kvar dag skal setje politikken ut i livet: Politiet landet over. Då POD sendte sine instruksar nedover i systemet, bl.a. til Politiets Utlendingsenhet (PU), var politikken endringa som Anundsen viste til i Stortinget forsvunne.

I «Disponeringsskriv for politi og lensmannsetaten» for 2014, sendt frå POD til alle lan-

dets politimeistrar på nyåret, heiter det fortsatt: «Saker som omfatter barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse skal prioriteres.»

Men det vi har gjort (....), er at vi egentlig har myket opp fokuset i vårt tildelingsbrev i forhold til den forrige regjeringen

Justisminister Anders Anundsen (Frp) i Stortinget om regjeringens påståtte justering av politikken

Ingen endra instruks

Det er Politiets Utlendingsenhet (PU) som har hovedansvar for å få ut utlendingar som ikkje skal vere i landet. Sjefen i PU, politimeister Kristin Kvigne, stadfestar at det er innhaldet i PODs disponeringsskriv som

har lagt føringane for dei. Der er dei lengjevarande familiane nemnt som ei prioritert gruppe for uttransport.

«Det stemmer at dette

er våre overordnede prioriteringer», skriv Kvigne om dokumentet i ein sms til BT. Ho legg vekt på at dei ikkje har skjerpa praksisen overfor

## Venstre krev svar frå statsministeren

Venstre-leiar Trine Skei Grande meiner det er «ekstremt alvorleg» dersom regjeringa ikkje har gitt politiet dei ordrane dei skulle ha.

–Anten har statsråden loge for oss, eller så har han ikkje kontroll over dei underliggjande etatane. Det betyr at dei politiske føringane som vart framført frå Stortingets talarstol ikkje har nådd ned til dei som faktisk skal gjere arbeidet, seier Trine Skei Grande.

–Regjeringa har gitt ein beskjed til Politidirektoratet, som ikkje ser ut til å ha gått vidare ut til politimeistrane. Korleis reagerer du på det?

–Det er i så fall ekstremt

alvorleg. Dette handlar om lagnaden til veldig mange menneske, som er i ein veldig utsett situasjon. Dette er ikkje ein liten byråkratisk tabbe. Dette kan ha påverka liva til folk, seier Venstre-leiaren.

–Kjempealvorleg

–Kor viktig er disponeringsskrivet som politimeistrane får kvart år frå POD?

–Det er desse politiske styringsdokumenta dei har å forhalde seg til. Det er kjempealvorleg dersom dette er noko dei ikkje har brydd seg om, seier Venstre-leiaren.

Ho vil ta opp saka så snart som råd med justisminister Anders Anundsen (Frp).

–Det er også logisk å spørje statsminister Erna Solberg, i og

med at også ho har uttalt seg om dette, seier Skei Grande.

Solberg sa i Stortinget, under trontaledebatten i haust, at «barnets beste skal tillegges større vekt». Statsministeren viste til at UDI hadde fått ordre frå regjeringa om «at man skal prioritere å sende ut barn, men ikke legge vekt på dem som var lengevarende, nettopp fordi vi har en avtale».

Det var den same beskjeden som skulle gis til Politiets Utlendingsenhet (PU) og politimeistrane rundt om, men som forsvann i brevet frå POD.

Venstre-leiaren er frå før irritert over at regjeringa har brukt så lang tid på å endre forskrifta.

–Tolmodet vårt var i grunnen brukt opp frå før. Dersom det nå ikkje kjem fortgang,

understrekar at PU berre er effektivt myndigheit. «Det er Utlendingsnemnda som forvalter regelverket», skriv Kvigne.

byrjar tilliten til statsråden å bli tynnsliten.

Taust frå ministeren

Bergens Tidende fekk i går nei på ein intervjuforespørsel til justisminister Anders Anundsen om returpolitikken. Statssekretær Jøran Kallmyr (Frp) sa i går kveld følgjande, etter å ha fått referert innhaldet i dokumenta:

– Dette er nytt for meg. Vi har gitt våre retningslinjer til POD. Dei er ansvarlege for å formidle dette vidare til politimeistrane. Men eg må få undersøkje saka, sa Kallmyr. Etter å ha fått tilsendt dei aktuelle dokumenta på e-post, viste Kallmyr til departementets infoavdeling, som ikkje meldte seg for BT før deadline.

## Anundsens ansvar

For mange asylbarn kan være sendt ut av Norge. I så fall er det en skandale.

### KOMMENTAR



FRØY GUDBRANDSEN  
froy.gudbrandsen@bt.no

Kommentator i BT

**M**ER ENN ETT ÅR har det tatt de borgerlige partiene å komme til enighet om et nytt regelverk for asylbarna. Tatt i betraktning hvor langt partiene står fra hverandre i innvandringspolitikken, er det imponerende om det er sant som ryktene sier, at de nå er enige.

Regjeringen burde for lengst ha stoppet utsendelsene av barna som har vært lengst i landet, i påvente av det nye regelverket. Forskriften ble sendt ut på høring i sommer, men tilbakemeldingene var så dårlige at partiene måtte tilbake til forhandlingsbordet.

**I VERSTE FALL** har forsinkelsene ført til at flere titalls barn som kunne fått opphold gjennom de nye reglene, allerede er sendt ut av landet.

Men det var i det minste noe, da det ble klart at justisminister Anders Anundsen hadde gitt beskjed om at utsendelsene av lengevarende barn skulle nedprioriteres. Våren 2013 ga den rød-grønne regjeringen politiet ordre om å prioritere å sende ut barn som har vært her lenge. Det reverserte Anundsen.

**JUSTISMINISTEREN** har forsikret Stortinget om at selv om tempoet i uttransporter har økt, har de lengevarende barna blitt flyttet bak i køen.

Likevel har det gått rykter om at ekstra mange asylbarn er blitt sendt ut den senere tiden. Folk har også spurt meg, om det er sant at politiet prioriterer barna som har vært her lengst. Det er deres inntrykk.

Nei, har jeg sagt, regjeringen har selvsagt sørget for at barna som har vært her lengst ikke er på prioriteringslisten nå. For det ville vært helt uhor. Rett ut uanstendig, når det er klart at et nytt regelverk er rett rundt hjørnet.

**JEG TOK VISST FEIL.** Anundsen ser også ut til å ha tatt feil, da han forsikret Stortinget om at de har myket opp politikken på dette punktet.

Anundsens beskjed ser nemlig ikke ut til å ha nådd særlig langt. Den kom til Politidirektoratet, men ser ikke ut til å ha blitt sendt videre til dem som faktisk jobber med uttransporter.

Regjeringen la formelt sett om politikken for uttransporter av asylbarn. I praksis er ingenting endret.

**NOEN ORDRER ER SÅ VIKTIGE** at det er nødvendig å sjekke at de er kommet frem. Nå er det bare å håpe at antall barn som er rammet, er ytterst få.



Nissene er klare for  
sesong nummer 60 BYEN // SIDE 54-55

# Bergens Tidende

NR. 325 UKE 49 - 2014 - 147. ÅRGANG

LØSSALG KR 30

**ONSDAG**  
3. DESEMBER

Lærere og rektorer mer begeistret for nasjonale prøver

NYHETER // SIDE 8-9

Nestlederen trekker seg fra styret

**BRANN**

SPORT // SIDE 22-23

«Hun er dronning av julekonserter»

KULTUR // SIDE 35

**RIKTIG RETNING:**  
Den grundige utredningen til skatteutvalget angir en god kurs for det norske skattesystemet.

NYHETER // SIDE 14



I sommer ble Aves (14) kastet ut etter fem år i Norge. Utsendelsen kan ha vært en feiltakelse.

NYHETER // SIDE 4-5

**POLITISK OPPVASK:** Her deltar Aves Baloch Moh i forestillingen Fargespill i Bergen. Nå er han ikke lenger i landet. I går måtte justisminister Anders Anundsen svare på spørsmål i Stortinget om praksisen for utsendelse av lengeværende asylbarn. ARKIVFOTO: PAUL SIGVE AMUNDSEN

**KIWI Strømgaten**  
Strømgaten 38  
åpner i morgen, torsdag 4. desember kl. 10.00

Mandag-lørdag **7-23**

Butikksjef  
Sindre Skjærping

**DOBBEL TILBAKE**  
4. desember  
KIWI

**4. desember**  
KIWI

**GRATTE**  
KIWI

**VI VIL**  
KIWI

**Smaksprøver**  
frukt og grønt

**VINN** en handlevogn full av varer

Evergood **kaffe** og **kaker** på lørdagsdagen

Overraskelser til barn!

**KIWI mini pris**  
Kjøp kjapt, trygt og billig



**MUSIKALSK:** 14 år gamle Aves Baloch Moh (til høyre) var en populær og musikalsk gutt som hadde bodd fem år i Norge, og som blant annet gjorde seg bemerket i scenestykket Fargespill. FOTO: ØYVIND TOFT

**GLIPP //** På nasjonaldagen underholdt han for kongefamilien i Operahuset. Midt på natten, tre måneder senere, ble Aves (14) hentet av politiet. Nå viser det seg at utkastelsen kan ha vært en glipp.

# Aves kan ha blitt kastet ut ved en feil

**KJETIL GILLESVIK**  
kjetil.gillesvik@bt.no  
**EYSTEIN RØSSUM**  
**TERJE VALESTRAND**  
**ANDERS HAGA**  
**TRON STRAND**  
foto **EIRIK BREKKE**  
foto **HÅVARD BJELLAND**

## FAKTA

### Formuleringen

- Styringsbrevet som Justisdepartementet sender til Politidirektoratet legger føringer for politiets arbeid. I år tok regjeringen vekk formuleringen om at politiet skulle prioritere å sende ut lengeværende barn. Setningen var erstattet med at «saker som omfatter barn skal prioriteres».
- Politidirektoratet sendte så videre et skriv til alle landets politimestre. Her var ikke endringen tatt med. Setningen lød dermed fremdeles som følger: «Saker som omfatter barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse skal prioriteres».

**Det gikk ikke en dag uten at jeg var med dem. Så en natt kom syv politimenn og hentet dem. Jeg fikk aldri sagt farvel.**

Bestevennen Abdul Emad Alrantsi

– Vi skulle ikke tomme lageret av lengeværende barn. Det som kan ha skjedd, er at lengeværende barn er blitt prioritert sendt ut, fordi de nettopp er lengeværende. Det skulle ikke skjedd, uttalte Anders Anundsen (Frp) i går.

Da var han på vei til Stortinget for å stå skolerett for en samlet opposisjon. Regjeringen ga tidligere i år klar beskjed til Stortinget om at lengeværende asylbarn ikke skal prioriteres når politiet skal sende ut asylsøkere fra landet.

Som BT skrev tirsdag, ble ikke den beskjeden videreført fra Politidirektoratet til Politiets utlendingsenhet (PU), som jobber med retursakene.

– Dette er en situasjon som er svært uheldig, og jeg kan ikke annet enn å beklage. Slike feil skal ikke forekomme, sa Frp-statsråden til Stortinget i går ettermiddag.

### – En skandale

50 mil unna, på Ytre Arna skole, fulgte både lærere og elever spent med på dramaet som utspilte seg i norsk politikk i går. Der er tomrommene store etter

at fire brødre i sommer ble hentet midt på natten av politiet og sendt ut av landet. En av dem



**FORTVILER:** Rektor Mona Fåberg, elev Abdul Emad Alrantsi og kontaktlærer Maria Ulvesæter savner 14 år gamle Aves Baloch Moh og hans tre brødre. Inntil i sommer var de alle elever ved Ytre Arna skole.

var 14 år gamle Aves Baloch Moh, en populær og musikalsk gutt som hadde bodd fem år i Norge, og som blant annet gjorde seg bemerket i scenestykket Fargespill.

– Det var som å få et slag i ansiktet. Aves var en kjempes gutt. Vi savner han veldig, sier kontaktlærer Maria Ulvesæter. Gårsdagens innrømmelse fra statsråd Anundsen, om at Politiets utlendingsenhet kanskje aldri skulle hentet Aves og hans familie, ble mottatt med stor fortvilelse flere steder i går.

– Dette er en skandale. Vi vet jo at han ikke har det bra. Vi vet familien mangler penger til diabetesmedisiner og at eldstebroren ikke går på skole, sier Kjersti Berge, daglig leder i Fargespill.

### Skyldte på andre

Berge forteller om 17. mai i år da Aves og resten av gjengen i Fargespill fremførte forestillingen «Ja, vi elsker» på Operaens hovedscene i Oslo. På plass i salen var kongefamilien. I front på scenen sto Aves. Rakrygget og stolt sang han på nasjonal-

sangen. Nå er han, brødrene og foreldrene tilbake i Pakistan. I fem år bodde de i Norge.

– Jeg skjønner ikke at det går an. Det er så forferdelig som det kan bli. At kommunikasjonen mellom ulike etater og politikk kan være så mangelfull, og at det skal få så store konsekvenser. Ja, hvem skal man sette sin litt til. Aves og familien hans bør hentes tilbake til Norge, fortviler Kjersti Berge.

Aves er langt fra alene. BT fortalte for halvannen uke siden historien om ti år gamle Shaimaa og familien hennes som ble deportert til Jemen etter å ha bodd syv år i Norge.

I Stortinget i går skyldte statsråd Anundsen på Politidirektoratet for ikke å ha fulgt opp hans styringssignaler. Men ikke alle kjøper den forklaringen:

– Dette har vi advart om lenge. Så hvis han ønsket å gjøre det motsatte, da burde han fulgt det opp på en annen måte, sier SVs Karin Andersen.

### Fikk ikke tatt farvel

SVs innvandringspolitiker viser

til en pressemelding fra Norsk organisasjon for asylsøkere den 29. oktober i år. Den viste at justisministeren i høst sendte ut asylbarn i ekspressfart. Blant annet viser tallene fra NOAS at av 75 lengeværende barna som var sendt ut i 2014, ble hele 32 sendt ut i september.

I Ytre Arna er bekymringen for utsendelse av asylbarn en del av hverdagen.

– Det som er avdekket er skremmende. At politikk ikke blir til praksis, at noe stopper opp ved et skrivebord. De kunne ventet til de nye reglene var på plass før de sendte ut noen av asylbarna, sier rektor Mona Fåberg.

Hun forteller at akkurat nå er det fem lengeværende asylbarn på skolen. En av dem er Abdul Emad Alrantsi. Han var nabo og bestevenn med Aves og flere av brødrene hans.

– Vi spilte fotball sammen. Det gikk ikke en dag uten at jeg var med dem. Så en natt kom syv politimenn og hentet dem. Jeg fikk aldri sagt farvel, sier Abdul.

## – Her er mye ubesvart

– Denne saken er ikke politisk avsluttet, sier nestleder i Ap, Helga Pedersen, etter justisministerens runde om asylbarna i Stortinget.

Hun var den eneste av de parlamentariske lederne som ikke ga Anders Anundsen (Frp) kred for sin raske beklagelse fra Stortingets talerstol i går.

– Jeg tar beklagelsen til etterretning, sa Ap-toppen og ville ikke gå lenger enn det.

I Vandrehallen etterpå understreket hun at dette er en sak vi ikke aner konsekvensene av.

– Det er statsrådets ansvar til enhver tid å sørge for at de underliggende etatene følger opp den politikken som er vedtatt. Denne saken har pågått lenge, det er ikke noe som har oppstått spontant i dag. Vi må nå avvente mer informasjon om hva som egentlig har foregått, sier Pedersen.

Justisministeren sa på sin side at han nå håper det kan bli fortgang i forhandlingene med Venstre og KrF om endelig avklaring på saken om asylbarna.

– Vi er nok langt på vei enige, både om veien og om målet, men det kom en del ny informasjon under høringen som vi må ta med, sier statsråden.

– Når snakker vi om en ny avtale, i år, i 2015 eller i 2016?

– Så fort som mulig, mer presis kan jeg ikke være, svarer Anundsen.

Venstre-leder Trine Skei Grande håper denne saken får justisministeren til å få opp farten, for hun mener det haster svært med et nytt regelverk.

– Det var mer en følelse av sinne og dårlig samvittighet overfor asylbarna, enn et politisk engasjert som drev meg på talerstolen i dag, sier Grande.

Det var hun og KrF-leder Knut Arild Hareide som fikk Stortingets presidentskap til å innkalle justisministeren ved



**TOK AFFÆRE:** Det var Venstre-leder Trine Skei Grande og KrF-leder Knut Arild Hareide som fikk Stortingets presidentskap til å innkalle justisministeren ved slutten av det ordinære møtet i går.

slutten av det ordinære møtet tirsdag.

Stortingets forretningsorden åpner for slikt i spesielle hastesaker.

– Dette var en slik hastesak, der jeg er oppriktig sint og skuffet. Det viser seg altså å være rett, det mange Venstre-folk rundt i landet har varslet inntil oss: Fortsatt foregår det utsendelse av lengeværende

## Stopper ikke utsendelser

Utsendelsene av asylbarn stopper ikke opp etter asylsløringene. – Ingen grunn til å endre praksis.

– Det er ikke noen grunn til å stille noe i bero. Det er ikke noe som tilsier at det er grunn til å endre noe nå. Det PU skal gjøre er å se nærmere på hva som har skjedd i denne saken, sier Odd Reidar Humlegård, leder for Politidirektoratet.

Han sier det er svært beklagelig at direktoratet ikke fikk videreformidlet regjeringens ønske om å endre på premissene for hvilke asylgrupper som skulle prioriteres i utsendelsessaker.

– Jeg kjenner ikke til at noe slikt har skjedd før. Det ser ut som om det har skjedd en menneskelig feil. Noen bedre forklaring enn det har jeg ikke. Nå skal vi gå grundig inn i dette, og se om det har fått noen konsekvenser. Hvorvidt regjeringen engasjerte seg i at akkurat denne formuleringen skulle vektlegges, svarer Humlegård slik:

– Det ble presisert at dette var viktig. Men det er ikke bare dette tildelingsbrevet som vi forholder oss til. Det er flere måter å innhente informasjon på, og vi følger jo med på de politiske føringene som kommer fra regjeringen.

I tirsdagens BT, bekreftet imidlertid sjefen i PU, politimester Kristin Kvigne, at det er brevet fra POD som legger føringer for hvordan de legger opp arbeidet sitt. Det var i dette brevet det ble slått fast at lengeværende asylbarn skulle prioriteres for utsendelse, til tross for at regjeringen sa det motsatte.

Justisminister Anders Anundsen (Frp) svarer at regjeringen styrer direktoratet gjennom tildelingsbrevet, når BT spør om hva de gjorde for å se at endringen ble etterfulgt.

– Det er en soleklar forutsetning at tildelingsbrevet blir fulgt opp.

– Det går an å sjekke? – Vi har en løpende styringsdialog. Men det er ikke vanlig at departementet skal gå gjennom disponerings-skrivene som Pod sender til etatene. Det er gjennom tildelingsbrevet vi gir våre klare politiske signaler.

– Var det ingenting der som tilsa at dette ikke ble fulgt opp?

– Vi har ikke fått tallrapporter som tilsier at det gjøres noe feil. Og det er viktig å presisere at alle som er sendt ut er sendt ut fordi de ikke hadde lovlig opphold. Men vi ønsket altså at man ikke skulle særlig prioritere lengeværende barn, slik den rødgrønne regjeringen ville.





**MÅTTE FORKLARE SEG:** Statsminister Erna Solberg (H) måtte svare på mange spørsmål om asylbarna i Stortingets spørretime i går. KrF-leder Knut Arild Hareide var en av stortingspolitikerne som kom med kritiske innvendinger.

FOTO: HAVARD BJELLAND

# Svarteper om asylbarn



Kommentator  
i Bergens Tidende  
froy.gudbrandsen@bt.no

## Frøy Gudbrandsen

Asylbarnskandalen handler ikke først og fremst om sympati for barna, men om sviktende politisk styring.

**A**SYLBARNSKANDALEN handler ikke om at barn er sendt ut i strid med loven. Samtlige har fått endelig avslag på asylsøknaden. De fleste har også flere ganger bedt om opphold fordi barna har bodd lenge i landet.

Skandalen er politisk, fordi barn kan være sendt ut i strid med en enighet mellom Venstre, KrF og regjeringen. I forhandlingene uttrykte de små partiene stor bekymring for at økte ressurser til Politiets utlendingsenhet (PU) ville føre til at flere lengeværende barn ble sendt ut.

Utover høsten 2013 ble det klart at arbeidet med en ny forskrift ville ta tid. Et høyere antall uttransporter kunne derfor føre til at en stor andel av barna som hadde vært lenge i Norge ble sendt ut før forskriften var klar.

**PÅ BAKGRUNN AV** bekymringen, valgte altså regjeringen å endre listen over hvem som skulle prioriteres for uttransport. Når de lengeværende barna ikke lenger skulle prioriteres, ville økningen i antall uttransporter i mindre grad ramme denne gruppen.

Beskjeden stoppet som kjent et sted på veien, og PUs arbeidsbeskrivelse ble ikke endret. «Vi har altså ikke fått instruks om endring av praksis», sa PU-sjef Kristin Kvigne til BT. De verken skjerp eller myket opp praksisen overfor barn som har

vært lenge i landet. PU fortsatte som før. Til tross for dette, har både statsminister Erna Solberg og leder i Politidirektoratet Odd Reidar Humlegård antydnet at PU likevel kan ha endret praksis i tråd med regjeringens ønsker.

**DET ENESTE VI KAN** si med sikkerhet, er at noen tar feil: Svarene fra regjeringen, POD og PU samsvarer ikke. Det er naturligvis ikke mulig å endre praksis og samtidig fortsette som før. Forklaringene spriker, men det er likevel den historien de tre involverte partene ser ut til å ville fortelle oss.

Justisminister Anders Anundsen beklaget overfor Stortinget på tirsdag, før han visste noe om følgene av feilen. Som statsminister Erna Solberg sa i spørretimen i går, vil konsekvensene komme frem av gjennomgangen POD og PU nå holder på med.

**EN BYRÅKRATISK** feil har uansett satt Anundsen i en kjedelig situasjon. Men at andre har gjort en feil, betyr ikke nødvendigvis at han har gjort alt rett.

Parlamentarisk leder i Senterpartiet, Marit Arnstad, spurte statsministeren i gårsdagens spørretime: Har regjeringen virkelig ikke fulgt opp og kontrollert politiets praksis i løpet av de 11 månedene som er gått?

Statsråder kan umulig få døgnet til å gå opp om de ikke har tillit til at underliggende etater gjør jobben sin. Når det var gitt klar beskjed om at praksisen skulle endres, kan i utgangspunktet ikke statsråden gjøre annet enn å stole på at ordren blir fulgt.

### Det eneste vi kan si med sikkerhet, er at noen tar feil: Svarene fra regjeringen, POD og PU samsvarer ikke.

**DE SISTE MÅNEDENE** har det likevel vært mange tegn på at uttransportene av lengeværende barn ikke var roet ned i særlig grad. Særlig toppet det seg i september, da 32 lengeværende barn ble tvangsreturnert. Av for meg ukjente grunner er september alltid høysesong for uttransporter. Som NRK har vist tidligere, ser heller ikke antall tvangsreturner av barnefamilier ut til å bli høyere enn rekordåret 2010.

Men bekymringen har vært høyløst både i mediene og i regjeringens samarbeidspartier.

Siden brevet om ny praksis gikk fra justisdepartementet til POD, er rundt 80 lengeværende barn sendt ut av landet. På grunn av mangelen på statistikk er det foreløpig uklart om tallet er høyere eller lavere enn i fjor, men det er et betydelig antall.

For hvert lengeværende barn som er tvangsreturnert, har den politiske seieren til KrF og Venstre fra forhandlingene i Nydalen forvitret. Forskriftsendringen vil naturligvis hjelpe mange i fremtiden, men denne saken handler også om konkrete barn. Barn som tvangsreturneres, mister muligheten til å få en fremtid i Norge.

**REGJERINGSPARTIENE** vet hvor viktig asylbarnsaken er for KrF og Venstre. I sitt spørsmål til Erna Solberg i spørretimen, viste KrF-leder Knut Arild Hareide til at regjeringen har vist stor gjennomføringskraft i de delene av samarbeidsavtalen som er viktige for regjeringspartiene.

Anundsens behandling av asylbarnsaken gir inntrykk av at regjeringen ikke tar hjertesaken til samarbeidspartiene like alvorlig. Det har vært en irritasjon i lang tid.

Flere ganger har Anundsen blitt konfrontert med påstanden om at han skal ha bedt politiet få forgang i uttransportene. Det ville vært en «uakseptabel oppreden», svarte han i Stortinget 7. oktober. En slik beskjed har han heller aldri gitt.

Men justisminister Anundsen har fått feil spørsmål. «Hvorfor sendes det ut så mange lengeværende barn, når du for lengst ga beskjed om at disse ikke lenger skal prioriteres?», skulle partiene og journalistene ha spurt ham. Da ville svaret vært et annet. Men uakseptabelt, det er det uansett.

Når jeg snakker med folk i norsk næringsliv, så er det sjelden jeg hører noen klagesang over dagens satser

Økonomiprofessor  
Helene Ulltveit-Moe, Klassekampen



2011 var et unntaksår i norsk politikk da 22. juli-massakren skjedde. Nå er vi tilbake til normalen

Frp-politiker Carl I. Hagen om hvorfor neste valg skal gå bedre, Dagsavisen



Jeg er glad for at jeg ikke står midt oppi dette

Statsminister Erna Solberg (H) om parlamentarisk kaos i Sverige, VG



Thorhild Widvey må enten åpne for søndags-åpne butikker eller gå av som statsråd

Minerva-kommentator  
Jan Arild Snoen, Aftenposten





**OMSTRIDT:** Odd Reidar Humlegård (til v.) er leder for Politidirektoratet. Han har de siste dagene måtte forklare hvorfor direktoratet ikke videreformidlet beskjeden fra regjeringen om at lengeværende asylbarn ikke skulle prioriteres i utkastelsessaker. Humlegård får nå ramsalt kritikk fra stortingspolitikere, og hans egne ledere i regjeringen uttaler seg også kritisk. Her hilser Humlegård på justisminister Anders Anundsen.

**FÅR KRITIKK //** Statsminister Erna Solberg (H) sier politidirektør Odd Reidar Humlegård har utøvd «dårlig ledelse». KrF, V, Sp, og SV mener Humlegård er svekket som øverste leder av norsk politi.

# – Politi- direktøren er svekket

TRON STRAND  
tronstrand@bt.no  
ANDERS HAGA  
EYSTEIN RØSSUM  
KJETIL GILLESVIK  
TERJE VALESTRAND

Solberg ble utsatt for et knallhardt kjøring i saken om det lengeværende asylbarna i Stortinget i går. I spørretimen ble hun presset til å ta avstand fra både politidirektørens og justisministerens uttalelser det siste døgnet.

– Jeg kan ikke stille meg bak politidirektørens uttalelser, sa Solberg da hun ble bedt om å kommentere politidirektør Humlegårds uttalelser til Bergens Tidende om at han ikke kan

se at det er nødvendig å endre praksis i utvisningssaker.

Solberg viser til at regjeringen har bedt politidirektøren om en gjennomgang av saker og praksis: – Før vi har fått det på bordet, er det ikke mulig å gi noen vurdering av om det politidirektøren nå sier, er riktig eller ikke.

## Eksempel på dårlig ledelse

Statsministeren kom i tillegg med åpen og direkte kritikk av politidirektør Humlegård: – Jeg mener at det er et eksempel på dårlig ledelse når man ikke har klart å ta de politiske styringssignalene, sa Solberg. Dette, sammen med justisminister Anders Anundsens beklagelse overfor Stortinget, får fire partiledere og parlamentariske ledere til å konkludere med at politidirektør Odd Reidar Humlegård har fått en så sterk kritikk at han er svekket som øverste leder av norsk politi.

– Ja, han er svekket. En politidirektør, som opplever at justisministeren må komme med den klareste beklagelsen i manns minne, er i realiteten svekket. Hans uttalelser til Bergens Tidende tirsdag kveld var foruroligende. Det er nå svært viktig at Humlegård viser en evne til å håndtere saken på en annen måte enn det som er avdekket de

siste dagene, sier KrF-leder Knut Arild Hareide.

Senterpartiets parlamentariske leder, Marit Arnstad sier «statsministeren og justisministeren bevisst har svekket sin egen politidirektør: – Regjeringen har etterlatt et inntrykk av at de ikke holder avtaler. De sparker i tillegg nedover og legger ansvaret på underordnede etater. Det betyr at politidirektøren er svekket, sier hun.

– Nå ser det ikke ut til at ha nådd frem til politidirektør Humlegård, sier hun.

– Etter alt som har skjedd med politiet de siste årene, så skulle man tro at de hadde større forståelse for politiske prioriteringer enn det han ga uttrykk for i BT tirsdag. Så i lys av dette er han svekket, også fordi justisministeren så klart plasserte ansvaret hos ham, uten at det ser ut til at ha nådd frem til politidirektør Humlegård, sier hun.

## Masseutsendelser av asylbarn i september

Et stort antall lengeværende asylbarn ble sendt ut av Norge i høst. Flere av dem har bodd hele livet sitt i Norge. Regjeringen endrer ikke praksis.

– Det er ikke noen grunn til å stille noe i bero. Det er ikke noe som tilsier at det er grunn til å endre noe nå.

Slik svarte politidirektør Odd Reidar Humlegård da BT tidligere denne uken spurte om tvangsreturer ville bli stanset i påvente av undersøkelsene som Politidirektoratet (Pod) nå skal gjennomføre. Heller ikke statsminister

Erna Solberg eller justisminister Anders Anundsen ville love noe lignende. Det til tross for at BT har fremvist at politiet har jobbet etter feile instruksjoner når de har tvangsreturnert asylbarn.

### Finner ikke tall

Siden mandag har BT bedt Pod om en oversikt over hvor mange lengeværende asylbarn som er sendt ut i år. I går hadde det fremdeles ikke lyktes direktoratet å fremskaffe denne informasjonen.

Tidligere har vi fått en oversikt som viser hvor mange barn det er snakk om, men den viser ikke hvor lenge ungene har vært i landet.

Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS) har selv utarbeidet en oversikt over tvangsreturer, basert på de familiene de selv har vært i kontakt med. Tall de har fått fra politiet viser at det pr. 30. oktober var sendt ut totalt 526 barn med familien. 106 barn ble sendt ut i september.

– Minst 31 av de 41 lengeværende barna som ble sendt ut i september og oktober hadde mer enn fire års oppholdstid i Norge. Også minst tre barn som er sendt ut i november har mer enn fire års oppholdstid, sier rådgiver Mari Seilskjær i Noas.

Hun presiserer at denne informasjonen er basert på de

familiene som har tatt kontakt med Noas.

– Vi har ikke fullstendig oversikt over utsendelsene. Sannsynligvis er det også andre familier med mer enn fire års oppholdstid som er sendt ut i denne perioden, sier Seilskjær.

### Ikke godt nok

Rådgiveren er ikke tilfreds med politidirektørens og regjeringens svar om at utsendelsene fortsetter som før.

– Det mest naturlige ville vært å sette ting i bero. Spesielt med tanke på de familiene som er helt oppunder grensen for å få en ny behandling av saken sin, når det

nå sies at terskelen skal senkes. Hun påpeker at den nye forskriften er forsinket, og at tvangsreturer av lengeværende barn derfor ikke bør gjennomføres i mellomtiden.

– De utsendelsene som skjer i dag blir stadig mer urimelige. Et annet poeng som Noas og Seilskjær ikke har kommet frem, er at barns tilknytning til Norge er et selvstendig grunnlag for opphold.

– Det er foreldrenes asylsøk som er avslått, og det er ingen ordninger som sikrer at opphold på grunn av barns tilknytning blir vurdert før en eventuell utbedring av saken sin, når det

## FAKTA

### Asylbarnsaken

- Styringsbrevet som Justisdepartementet sender til Politidirektoratet legger føringer for politiets arbeid. I år tok regjeringen vekk formuleringen om at politiet skulle prioritere å sende ut lengeværende barn. Setningen var erstattet med at «saker som omfatter barn skal prioriteres».
- Politidirektoratet sendte så videre et skriv til alle landets politimestere. Her var ikke endringen tatt med. Setningen lød dermed fremdeles som følger: «Saker som omfatter barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse skal prioriteres».
- Verken politiet eller regjeringen kan si om saken har ført til at barn som ikke skulle vært prioritert utsendt, er blitt kastet ut av landet. Politidirektøren såvel som justisministeren vil ikke stille saker i bero i påvente av gjennomgangen som nå skal gjøres.

Kritikken bør svi, men det er et spørsmål om den gjør det, sier Lysbakken.

Arbeiderpartiets nestleder, Helga Pedersen, sier kritikken av politidirektøren er «ansvarsfraskrivelse fra statsministeren, siden ansvaret ligger hos justisministeren».

– Jeg mener det er veldig uheldig at politidirektøren kritiseres av regjeringen. Regjeringen skyver ansvaret fra seg og legger det på politidirektøren. Vi må få klarlagt hva justisministeren personlig har gjort for å følge opp tildeingsbrevet for 2014, sier Pedersen.

### Vil ikke kommentere

Debatten i Stortinget avdekket også at en forskrift, hvor barns interesser skal vektlegges, snart er klar og kan bli vedtatt før jul, om det ikke oppstår uventede problemer.

– Avtalen skal bidra til en viss liberalisering, men samtidig ikke være en løvedør inn til Norge. Det er vanskelig juss, sier Erna Solberg.

Politidirektør Odd Reidar Humlegård vil ikke kommentere påstandene om at hans posisjon er svekket.

«Svarteper om asylbarn»  
KOMMENTAR // SIDE 3



**MARKERINGSBEHOV:** – Hvis Miljøpartiet De Grønne fremmer et eget forslag om å trekke Oljefondet ut av kull nå, er det vanskelig å lese det annerledes enn at det dreier seg om et snevert markeringsbehov, sier Venstres Terje Breivik. FOTO: GORM K. GAARE

## Stortinget ikke rede til å stemme ned kull

De Grønne foreslår i dag på nytt i Stortinget å trekke Oljefondet ut av kull. Forslaget har flertall, men Venstre mener det er på grensen til uansvarlig å fremme det nå.

KRISTIAN SKÅRDALSMO, NTB  
nyhet@bt.no

Venstre er enig i at Oljefondet må ut av kull, men mener Stortinget må bruke tiden frem til fondets årsmelding i mars til å finne ut hvor grensen skal gå for fossile selskaper.

– Hvis Miljøpartiet De Grønne fremmer et eget forslag nå, er det vanskelig å lese det annerledes enn at det dreier seg om et snevert markeringsbehov. Det er nesten i grenseland til uansvarlig, sier Venstres finanspolitiske talsmann Terje Breivik til NTB.

Endringer i oljefondets mandat bør skje etter grundige vurderinger og prosesser, understreker han.

Heller ikke KrF har hastverk.

– Jeg regner nå med at alle forslag, inkludert våre egne for den del, samles til behandling i oljefondets årsmelding, som kommer på nyåret, sier partiets finanspolitiske talsmann Hans Olav Syversen til NTB.

Også KrF står på at fondet bør ut av kull. Miljøpartiet De Grønne mener imidlertid politikerne vet mer enn nok om skadevirkningene av kull til å trekke Oljefondet ut av disse selskapene.

Stemte imot forslaget, Også Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV vil ha Oljefondet ut av kull. Med Venstre og KrF på laget har de dermed flertall for dette.


Ap ville onsdag ikke avklare om partiet vil forsøke å tvinge frem en behandling av saken før oljefondets årsmelding i mars.

– Vi kommer til å ta kontakt med de andre partiene som har samme holdning som oss i denne saken, for å drøfte hvordan vi følger opp videre, sier partiets finanspolitiske talskvinne Marianne Marthinsen til NTB.

«Ap mener fortsatt at SPU bør ut av kullselskaper», varslet Ap-leder Jonas Gahr Støre tidligere på Twitter.

Da et forslag om å trekke Oljefondet ut av kull ble fremmet i mars, stemte Venstre og KrF imot. Partiene gikk i stedet inn for at å nedsette et ekspertutvalg for å vurdere fossilinvesteringer. Utvalget la frem sin rapport onsdag.

– Vi tror ikke at klimaspørsmål kan påvirkes effektivt gjennom automatisk utelukkelse av alle kull- og petroleumsprodusenter, lyder konklusjonen.



**SLETTEVOLL**

**Velkommen til en hyggelig julehandel hos Slettevoll**

Slettevoll Bergen: Christiesgt. 5, telefon 55 32 50 00  
Åpent: 10.00-18.00, la. 10.00-16.00 [www.slettevoll.no](http://www.slettevoll.no)



HUS & HJEM



KULTUR // SIDE 26-27



NYHETER // SIDE 8-9



NYHETER // SIDE 10

## Ble holdt orientert om tvangsutsendelser som kunne skape støy

NYHETER // SIDE 12-13



**ASYLBARN:** Justisminister Anders Anundsen (Frp) bekrefter at departementet han leder er blitt orientert om kontroversielle utsendelser av barn. Varslene har kommet rett fra Politiets utlendingsenhet. – Hvis det har vært omfattende varslings, burde alarmklokkene ringt, sier KrF-leder Knut Arild Hareide. FOTO: HÅVARD BJELLAND

### Fritidsleilighet på Geilo

Selveierleiligheter på toppen av Kikut. Leiligheter med høy standard og unik beliggenhet. Her nyter du det lille ekstra i eksklusive omgivelser!  
[www.kikutpanorama.no](http://www.kikutpanorama.no)

Vi har tre forskjellige leilighetsanlegg på Geilo - alle med unik beliggenhet.



Alle boligene våre finner du i Hus & Hjem

EiendomsMegler 1



**LA SEG FLAT:** Justisminister Anders Anundsen måtte tirsdag stå skolerett i Stortinget. – Dette er en situasjon som er svært uheldig, og jeg kan ikke gjøre annet enn å beklage. Politidirektoratet har, som underliggende etat, ikke fulgt opp den klare politikkendringen som ligger i tildelingsbrevet for 2014. Slike feil skal ikke forekomme, sa statsråden.

**Justisminister Anders Anundsen (Frp) fikk detaljerte forhåndsvarsel om alle tvangsreturer av barn som kunne vekke oppsikt.**

**EYSTEIN RØSSUM**  
eystein.rossum@bt.no  
**KJETIL GILLESVIK**  
**TERJE VALESTRAND**  
foto **HÅVARD BJELLAND**

Varslene kom direkte fra Politiets utlendingsenhet (PU). De har hatt stående instruks om å varsle skriftlig oppover i systemet, i forkant av alle tvangsreturer der det muligens kan bli støy i offentligheten. Dette får Bergens Tidende bekreftet fra flere uavhengige kilder.

Justisminister Anders Anundsen beklaget tirsdag på det sterkeste overfor Stortinget at Politidirektoratet (POD) aldri viderefremmet regjeringens ordre om å myke opp utvisningspraksisen overfor asylbarn som har vært lenge i landet. Dagen etter skyldte statsminister Erna Solberg (H) på dårlig politiledelse i POD.

Det er fortsatt ukjent hvor mange uttransporterte barn som eventuelt er blitt rammet. Bergens Tidende har ventet

siden tirsdag på tall fra POD over hvor mange lengeværende barn som er sendt ut de siste 24 månedene. POD hadde i går kveld ennå ikke greid å fremskaffe denne statistikken.

#### «Klar politikkendring»

Spørsmålet flere i opposisjonen har stilt, er om ikke regjeringen burde fått det med seg dersom PU fulgte feil praksis, lenge før BTs avsløring tirsdag. Bekymringsmeldingene om hyppige returer av barnefamilier som har bodd i Norge lenge, har vært mange de siste månedene. I slutten av oktober meldte Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) at 32 lengeværende barn var sendt ut, bare i september.

Både Anundsen og Solberg har igjen og igjen passet på å påpeke at regjeringens ordre om oppmyking var krystallklar, og at det er i POD feilen har skjedd. – Politidirektoratet har, som underliggende etat, ikke fulgt opp den klare politikkendringen som ligger i tildelingsbrevet for 2014. Slike feil skal ikke forekomme, sa Anundsen i Stortinget.

– (...) utgangspunktet vårt er faktisk at de skal følge opp det de får beskjed om, ikke at vi skal regne med at de ikke gjør det,

sa statsminister Erna Solberg. – Jeg mener at det er et eksempel på dårlig ledelse når man ikke har klart å ta de politiske styringssignalene, la statsministeren til.

#### Alle skal få varsel

Burde ministeren likevel skjont at noe var galt? Faktum er at Justisdepartementet i flere år har hatt et velprøvd system for å sikre at den øverste ledelsen – statsråden inkludert – får med seg hva som skjer på utvisningsfronten, nærmest fra dag til dag.

#### Hvis justisministeren kan ha fått forståelse for at mange ble sendt ut, så burde alarmklokkene ha ringt.

*Knut Arild Hareide*

Politiets utlendingsenhet er pålagt å varsle Politidirektoratet hver gang de skal gjennomføre en tvungen retur som kan føre til skriverier, protester eller annen støy i offentligheten.

Dette bekreftet også statsråd Anders Anundsen i en epost til BT i går kveld.  
«Disse varslene sendes til ut-

valgte personer i embetsverket og statssekretæren som jobber med asyl- og innvandringssaker. Dette gjelder alle utsendelser som kan skape medieomtale, en del av disse omhandler naturligvis også utsendelse av familier med barn. Hensikten med varslene er å gjøre departementet forberedt på eventuelle spørsmål fra media. Dette er en mangeårig praksis i departementet. Enkelte av disse varslene tilflyter også meg.»

Meldingen skal etter det BT kjenner til vanligvis inneholde: ● Opplysninger om hvem som skal returneres ● Hvor i Norge de skal sendes fra ● Hvilket land de skal returneres til ● Når returen skal skje ● Hvorfor politiet tror saken kan vekke oppmerksomhet

#### 64 dokumenter i journalen

I den elektroniske postjournalen til POD finnes 64 dokumenter med PU som avsender, merket «Planlagte uttransporteringer - Varsel om tvangsretur». Hele 61 av disse er sendt i år, to tredjedeler de siste fire månedene.

BT har i to dager forsøkt å få svar på hva slags dokumenter dette er, men verken politiet eller Justisdepartementet har

kunnet svare på det - heller ikke om hvor mange varsel statsråden har fått. PU skrev til BT i går at alle varslingsdokumentene er unntatt offentlighet.

Systemet med varsling eksis-

## – Det må ikke skje igjen

– Vi er svært opptatt av at det som har skjedd med de lengeværende asylbarna ikke må skje igjen. Derfor har vi skrevet brev og bedt justisministeren forklare seg, sier Jette Christensen (Ap).

Innen seks arbeidsdager må han forklare seg om asylbarna, departementets håndtering og hvordan det såkalte tildelingsbrevet til Politidirektoratet er fulgt opp. Svarene han kommer med i neste uke vil avgjøre om saken føres videre. I så fall blir det opprettet en egen sak, der det er vanlig med åpne høringer av både statsråden og de fra hans embetsverk som er aktuelle.

terte også under den rød-grønne regjeringen.

– **Alarmklokkene burde ringt** Opposisjonen på Stortinget reagerer sterkt på at Anundsen kan

ha blitt varslet på forhånd om det store antall utsendelser av lengeværende asylbarn.

– Det er oppfattet at de har forsøkt å skyve ansvaret nedover, men dette viser at de



**KREVER SVAR:** Martin Kolberg, leder for kontroll- og konstitusjonskomiteen, og hans partikollega Jette Christensen (Ap) krever svar på hvorfor statsrådens ordre om ikke å prioritere utsendelse av lengeværende asylbarn gikk under radaren til Politiets utlendingsenhet.

at intensjonene i brevet ikke er fulgt. Altså at politiet fortsatt har sendt ut lengeværende barn som det ikke lenger skulle være noen prioritet å sende ut, sier Jette Christensen.

Så nå venter politikere i kontrollkomiteen på svar fra sin gamle sjef. Frem til valget i fjor

#### FAKTA

##### Dette er saken

- Tirsdag fortalte BT at Politiets utlendingsenhet ikke var blitt varslet om regjeringens oppmyking når det gjelder utkastelse av lengeværende asylbarn.
- KrF og Venstre som flere ganger har stilt spørsmål ved det store antallet barn som er blitt sendt ut av landet, ble opprørt. De krevde at justisministeren innfant seg i Stortinget på dagen.
- Tirsdag beklaget Anundsen hendelsen, men la mesteparten av skylden på politidirektøren.
- Det er fortsatt ukjent hvilke konsekvenser styringsvikten har fått. Myndighetene har så langt ikke gått ut med tall på hvor mange lengeværende asylbarn som er kastet ut.

har vært informert godt nok og burde ha reagert. Hvis det viser seg at justisministeren hadde kjennskap til at det fant sted mange utsendinger, så gjør ikke det saken mindre alvorlig, sier Andre N. Skjelstad, innvandringspolitisk talperson i Venstre.

Han får støtte av KrFs partileder.

– Hvis det har vært omfattende varsling, og hvis justisministeren kan ha fått forståelse for at mange ble sendt ut, så burde alarmklokkene ha ringt, sier Knut Arild Hareide.

Karin Andersen (SV) mener BTs opplysninger nok en gang bekrefter at Anundsen burde stilt spørsmål ved om Politiets utlendingsenhet faktisk fulgte opp hans ordre.

– Dette betyr at han må ha visst at det ble sendt ut mange lengeværende asylbarn, sier Andersen og legger til:

– Men det burde han uansett visst, uavhengig av dette. Det kom så mange signaler om at det ble sent ut et stort antall asylbarn, at det er uforståelig for meg at han ikke har stilt spørsmål ved utlendingsenhetens linje.



**DØMT:** 31. oktober 2012 beslagla politiet over fem kilo amfetamin i to svenskregistrerte biler i Arnanipa-tunnelen i Arna. Nå er syv menn dømt til fengsel i til sammen over 46 år i Gulating lagmannsrett.

## Lange straffer for narkoliga

**Fem av seks tiltalte får redusert straff etter ankebehandlingen av den store amfetamin-saken fra Arnanipa-tunnelen.**

**ØRJAN TORHEIM**  
orjan.torheim@bt.no  
**PER LINDBERG**

I vår ble de syv mennene dømt til fengselsstraffer på mellom fem og ni år for å ha innført amfetamin, hasj og narkotiske tabletter fra Sverige til Bergen.

Saken startet for over to år siden, da en Saab med svenske skilte ble stoppet i Arnanipatunnelen.

Fangsten for politiet: Kilovis med amfetamin og titusenvis av narkotabletter.

Nå har de syv hatt sakene sin oppet til ankebehandling i Gulating lagmannsrett.

Anken fra én av de tiltalte er forkastet. De seks andre er samlet dømt til fengsel i over 46 år – med dommer i spennet fra 2 år og 9 måneders fengsel, til ni års fengsel.

– Vi er fornøyd med dommen. Selv om noen har fått redusert straffen, er det strenge straffer, og god og grundig etterforskning har resultert i at bakkmenn er blitt tatt, sier statsadvokat Benedicte Hordnes til BT.

Fem av mennene er også dømt for å ha transportert fem kilo hasj og en større mengde tabletter til Bergen sommeren 2012. Denne turen ble avdekket under etterforskningen i forbindelse med pågripelsen i Arnanipatunnelen.

#### Fem tatt samme kveld

Kun for én av de tiltalte mennene er det vesentlig reduksjon i straffens lengde, men til sammen fem av mennene får redusert straff.

Mennene er imidlertid ikke dømt etter den såkalte mafia-paragrafen i straffeloven, noe som vanligvis gir strengere straff.

31. oktober 2012 ble en bil stanset av væpnet politi i Arnanipatunnelen. I bilen fant politiet 40.000 Rivotril-tabletter, i tillegg til nær fem kilo amfetamin.

Fem menn ble tatt samme kveld. En norskiraker (28) fra Bergen ble også pågrepet, mistenkt for å være mottaker av stoffet.

I mars 2013 ble en 31 år gammel mann funnet drept i Skåne. Mannen hadde ifølge politiet tilhørighet i det samme kriminelle miljøet som nå er dømt til lange fengselsstraffer i Bergen tingrett.

Noen måneder etter ble en svensk statsborger (32) tatt i den sørsvenske byen Landskrona.

#### «Nøye planlagt»

Gulating lagmannsrett legger vekt på at narkotikainnførselen er nøye planlagt, med tiltalte som har hatt ulike roller.

«Det har vært et mottakerledd Sverige og et innførselsledd og et mottakerledd i Norge. Bevisførselen viser med styrke at de tiltalte synes å ha vært del i et større narkotikanettverk», skriver retten i den enstemmige dommen.

Organiseringen og gjennomføringen har et profesjonelt preg bl.a. ved å hente kurer fra Albania, bruk av kontantkort som aktiviserer for den enkelte tur, og der kjøpet av kontaktkortet skjer uregistrert og ikke lar seg spore, og bruk av kurerbil som er registrert på andre personer enn de som gjennomfører transporten».

En av de dømte er en irakisk statsborger bosatt i Bergen. Han er dømt til fengsel i ni år.

En av mennene er også dømt for å ha transportert fem kilo hasj og en større mengde tabletter til Bergen sommeren 2012. Denne turen ble avdekket under etterforskningen i forbindelse med pågripelsen i Arnanipatunnelen.

Statsadvokat Benedicte Hordnes til BT.

#### Storbeslag i Göteborg

Som BT tidligere har skrevet, mener politiet at flere av de domfelte har tilknytning til et større kriminelt miljø i Sør-Sverige.

Det samme miljøet var sentralt da svensk politi, som ledd i en større Interpol-aksjon, fant 150 kilo amfetamin i en leilighet i Göteborg.

I mars 2013 ble en 31 år gammel mann funnet drept i Skåne. Mannen hadde ifølge politiet tilhørighet i det samme kriminelle miljøet som nå er dømt til lange fengselsstraffer i Bergen tingrett.



**SENDE UT FOR MANGE:** Justisminister Anders Anundsen (Frp) lovet KrF og Venstre en snillere linje overfor lengeværende asylbarn. Nå viser det seg at han i sommer og høst kastet ut svært mange asylbarn sammenlignet med den forrige regjeringen.

# Skrudde opp ut-sendingstempoet

Statsråd Anders Anundsen (Frp) lovet at han ikke skulle prioritere ut-sendinge av lengeværende asylbarn. Ferske tall viser at han har sendt ut flere enn forgjengeren Grete Faremo (Ap).

KJETIL ILLESVIK  
kjetilillevik@bt.no  
EYSTEIN RØSSUM  
TRON STRAND  
TROND OLAV SKRUNES

BT har siden tirsdag forsøkt å få ut tall på hvor mange lengeværende asylbarn som er blitt sendt i 2013 og 2014.

– Vi sitter og teller manuelt. Det tar tid, sa Gunnar Johansen, kommunikasjonssjef i Justisdepartementet, fredag.

Det verken han eller statsråd Anders Anundsen (Frp) har sagt et ord om den siste uken, er at Justisdepartementet hver eneste måned har fått detaljerte rapporter om alle gjennomførte utsendelser av lengeværende

asylbarn. Rapportene kommer fra Politidirektoratet (POD), og gjør rede for alle detaljer rundt hvem som er sendt ut. Rapportene bygger på tall fra Politiets utlendingsenhet (PU). Antallet returer av lengeværende er skilt ut særskilt. Lengeværende defineres av politiet som personer som har oversittet utreisefristen med mer enn 2 år.

## Avfeide alle bekymringer

BT har fått innsyn i disse rapportene fra hele 2013 og seks

av ti måneder i 2014. Tallene de inneholder er nedslående lesning for justisminister Anders Anundsen (Frp), som gjentatte ganger i Stortinget har forsikret opposisjonen om at utsendelsen av lengeværende barn ikke lenger har hatt prioritert, noe det hadde under de rødgrønne.

I løpet av de siste ti månedene Grete Faremo (Ap) styrte Justisdepartementet ble det sendt ut totalt 20 lengeværende asylbarn. Til sammenligning klarte Anundsen på bare tre måneder å sende ut 24 barn i samme kategori, viser politirapportene.

Tallene er svært problematiske for justisministeren. Da Venstre-leder Trine Skei Grande i oktober tok opp de mange meldingene som var kommet om at det ble sendt ut asylbarn i stort antall, avfeide han kritikken og viste til at Politidirektoratet hadde fått klar beskjed om at utsendingen av lengeværende

asylbarn ikke skulle prioriteres.

## –Vondt å tenke på

«Den forrige regjeringen sa i 2013 at saker som omfattet barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse, skal prioriteres. Vi har gjort det om, på den måten at det ikke er de som har vært her lenge, som skal prioriteres, men barnefamilier generelt», sa Anundsen.

Han uttalte også at det ville være uakseptabel opptreden overfor KrF og Venstre å sende ut signaler om at flere lengeværende skulle ut.

Venstres nestleder Terje Breivik er opprørt:

– Først og fremst gjør det vondt å tenke på at så mange, helt uskyldige barn som ikke skulle vært sendt ut, likevel er det. I tillegg understreker det ytterligere at det var høyst nødvendig å be justisministeren om å forklare seg for Stortinget, og at

mange asylbarn sammenlignet med den

FOTO: TORSTEIN BØE, SCANPIX

han på bakgrunn av det beklagde seg over Stortinget, sier Breivik.

## Kritiserte politidirektøren

Det var KrF og Venstre som fikk presset gjennom i samarbeidsavtalen med de to regjeringspartiene at politiet skulle overfor asylbarn skal mykes opp. I påvente avtalen som kom på plass i går kveld, har det vært enighet om at denne gruppen ikke skal prioriteres for utsendelse.

Tirsdag denne uken kunne derimot BT avsløre at Politiets utlendingsenhet ikke hadde fått med seg de nye politiske signalene fra regjeringen. Samme dag måtte Anders Anundsen møte i Stortinget. Der beklaget han hendelsen, men la skylden på Politidirektoratet for ikke å ha fulgt opp styringssignalene.

Også Erna Solberg kritiserte politiledelsen for ikke å ha fanget opp beskjeden fra regjeringen.

Tallene BT har fått tilgang på

viser at det i mars, april og mai 2014 ikke ble sendt ut en eneste lengeværende asylunge. Utover sommeren begynte derimot tallene å øke på. Det var også i denne perioden flere stortingsrepresentanter mottok en rekke bekymringsmeldinger om at noe ikke stemte.

I juli og august ble det sendt ut henholdsvis syv og åtte lengeværende, mens tallet i oktober var ni. BT har ikke fått tilgang på tallene fra september fra Justisdepartementet eller POD, trass mange forsøk. BT har via andre kilder fått opplyst at det skal ha vært svært mange uttransporteringer av lengeværende barn i nettopp september.

Også antall forhåndsvarsler til statsråden om forestående returer som kunne skape mediestøy, steg kraftig i høst. Anundsen fikk 39 slike varsler fra august til november i år, viser tall fra departementet. Dette indikerer at mengden kontroversielle utsendelser gikk kraftig opp, fordi statsråden skal ha melding om alle slik tilfeller.

## Andelen ser ut til å ha økt

I mars 2013 vedtok de rødgrønne at lengeværende asylbarn skulle prioriteres i forbindelse med tvangsretur, og fra og med april samme år begynte PU spesifikt å registrere hvor mange av det totale antall utsendte barn som var lengeværende.

Frem til i dag har det vært usikkert om styringssvikten har fått noen konsekvenser. BTs tall viser derimot at antallet lengeværende som er blitt tvangsreturnert har økt under Solberg-regjeringen.

Mye tyder på at det samme gjelder andelen av lengeværende blant de utsendte. I de siste syv månedene Grete Faremo satt som statsråd i 2013, var 6,4 prosent av alle barna som ble sendt ut kategorisert som lengeværende. I den samme perioden i år, fra april til oktober, under justisminister Anundsens ledelse, var andelen lengeværende blant de utsendte barna på 9,9 prosent. Denne statistikken er vel å merke ufullstendig,

## Enighet på Stortinget om en ny asylavtale

Regjeringen og Kristelig Folkeparti og Venstre kom til enighet om en ny, mer liberal asylavtale fredag kveld. Barnets botid og tilknytning til Norge skal tillegges større vekt enn i dag slik at flere lengeværende barn kan bli i Norge, heter det i en pressemelding. Partene er enige om endringer i utlendingslovens paragraf 38, som omhandler

fordi departementet ennå ikke har gitt fra seg tallene for juni og september i år.

Om Solberg-regjeringen hadde gjort som de lovet, skulle utsendingstrykket mot lengeværende barn ha blitt lettet, ikke skjerpet.

## Regjeringen holder munn

BT har i to dager forsøkt å til et intervju med justisminister Anders Anundsen, uten å lykkes. Heller ikke statssekretær Jøran Kallemyr (Frp) vil uttale seg.

Venstres innvandringspolitiske talsmann Andre N. Skjelstad reagerer.

– Jeg synes dette er svært alvorlig. Det kan virke som at Anundsen visste mer da han informerte i Stortinget. Hvis han gjorde det, noe som det kan se ut som, da er det merkelig og alvorlig, sier Skjelstad.

## FAKTA

### Dette er saken

- Tirsdag fortalte BT at Politiets utlendingsenhet (PU) ikke var blitt varslet om regjeringens oppmykning når det gjelder utkastelse av lengeværende asylbarn.
- I Stortinget tirsdag og onsdag kritiserte både justisministeren og statsministeren politiledelsen for manglende evne til å følge opp politiske signal.
- Torsdag kunne derimot BT fortelle at den politiske ledelsen i departementet blir varslet om alle kontroversielle utsendelser.
- Flere opposisjonspolitikere har uttrykt undringer over at Anundsen ikke klarte å fange opp at PU sendte ut lengeværende asylbarn i stor fart, noe som var på tvers av de politiske signalene.

## Mens statsråden sover

Justisminister Anders Anundsen ville ikke «tømme lageret» av asylbarn, men har ikke fulgt med på hva «lagerarbeiderne» har holdt på med.

## KOMMENTAR



**FROY GUDBRANDSEN**  
froy.guddbrandsen@bt.no  
Kommentator i BT

**J**USTISMINISTEREN har dyttet ansvaret for asylbarnskandalen ned til Politidirektoratet. Når hans eget departement har vært fullt informert om utviklingen, har han likevel mer enn et rent formelt ansvar for hva som har skjedd.

Hver eneste måned har departementet hans fått rapport om hvor mange lengeværende barn som er tvangsreturnert.

Arbeiderpartiet, som nå plutselig er opprørt over asylbarnas skjebner, bestilte denne månedlige rapporten da de satt i regjering. Bestillingen kom samtidig som de ga beskjed om at barn som har bodd lenge i landet skulle prioriteres for tvangsretur. Arbeiderpartiet ville ha kontroll. De ville vite om den nye arbeidsinstruksen virket.

**HVA ANUNDSEN ØNSKET,** er ikke godt å vite. Kontrollkandidekkehavert.

Oversikten over uttransporter av lengeværende barn ligger i epostene til Anundsens underordnede. Sannsynligvis i mappen for «slettede elementer». Det har åpenbart ikke vært særlig viktig for politisk ledelse å holde rede på dette.

Når tallene har ligget foran nesen på justisminister Anundsen, kan man spørre seg hvilken historie han fortalte statsminister Erna Solberg for spørretimen onsdag. Hun var kjøpt ute med å beskrive det som «dårlig ledelse» når Politidirektoratet ikke har klart å ta de politiske styrings-

signalene, «som kommer skriftlig til et direktorat». Jeg synes godt man kan snu på det også. Det er like mye dårlig ledelse når man ikke kan se at noe er galt i rapporten som kommer skriftlig til et departement.

**VISSTE STATSMINISTEREN** hvor godt informert Justisdepartementet har vært, da hun så tydelig klandret POD-sjefen?

Den fullstendige tidsserien for uttransporter er ikke klar. For å vite konsekvensene av tabben i prioritierungslisten, må vi som et minimum vite om andelen lengeværende barn som er tvangsreturnert har endret seg.

Bruddstykkene av statistikk som Bergens Tidende har fått tilgang til tyder på at for mange lengeværende asylbarn er sendt ut. For Justisdepartementet, som sitter på den komplette statistikken, burde det ikke ta mange minutter å regne ut om andelen lengeværende barn har gått opp eller ned.

**OM ANUNDSEN** virkelig hadde til hensikt at barna som har vært lengst i landet skulle havne lenger bak i køen for tvangsreturer, hadde han ikke trengt å bestille en gjennomgang nå. Han hadde for lengst hatt oversikt.

Siden mange lokale Frp-politikere har et hjerte for asylbarna, er det vanskelig å tro at Anundsen bevisst ønsket å sende ut flere lengeværende asylbarn. Samtidig er det vanskelig å tro at han virkelig ønsket å endre praksis.

Venstre og KrF bør være grundig skuffet. De har vært bekymret for de stadige meldingene om at lengeværende barn er blitt uttransportert. Anundsen har latt være å undersøke saken skikkelig når han er blitt spurt i Stortinget.

**DET KOM VISST** som en overraskelse på justisministeren at den nye prioritierungslisten for tvangsut-sendinger ikke var fulgt opp. I Dagsnytt 18 beskrev han det som «ubehagelig» å bli kjent med dette i avisen.

Vel, det er mye som er ubehagelig i denne saken. Ikke minst er det ubehagelig om barn ble sendt ut av landet fordi statsråden sov på sin post.

## Bergen arrangementselskap AS

BERGEN CITY EVENT



Foto: Eivind Sørneset, Bergen kommune

Bergen arrangementselskap AS er nylig etablert av Bergen kommune med sikte på å få flere nasjonale og internasjonale arrangementer lagt til Bergen. Foruten å selv gjennomføre større arrangement, vil selskapet også kunne samarbeide med andre arrangører av byomfattende arrangement. Selskapet vil få en liten fast stab og vil ellers leie inn ressurser ved behov. Første folkefesten selskapet vil få ansvar for er de internasjonale Hansadagene i 2016. Vi søker nå

## Daglig leder - videreutvikling av Bergen som attraktiv arrangementsby

Du vil få ansvar for å bygge opp og lede selskapet i tett samarbeid med Bergen kommune. Godt samarbeid med aktører fra byens kultur-, idretts-, reiselivs- og næringslivsmiljø vil være viktig. Vi søker en ambisiøs og engasjert leder, gjerne med erfaring fra å initiere og organisere store idretts- eller kulturarrangement. Som person er du utadvendt, imøtekommende, handlekraftig og har stor gjennomføringsevne. Vi forutsetter høyere utdanning, gode språkferdigheter og gjerne internasjonal erfaring.



Dersom du har spørsmål om stillingen, ta gjerne kontakt med styreleder Jacob Lund, tlf. 934 94 000 eller vår rådgiver Jan Tveit hos Headvisor, tlf. 975 39 990.

Søknad med CV innen 30. desember 2014 via «stillinger» på [www.headvisor.no](http://www.headvisor.no)



**SØNDAGSTILBUD 7/12! EXTRA LEKER**

LEGO FRIENDS REDNING VED JUNGELBROEN

LEGO CITY MOBIL POLITIENHET

GJELDER KUN SØNDAG 7/12

**SØNDAGSÅPENT 14-19**

vee. 299,-  
**149,-**

vee. 299,-  
**149,-**

GJELDER KUN SØNDAG 7/12

BERGEN Culligrivnven Sentral – Asane Tlf. 55 19 61 70 Åpent: 09–21 (16) SØNDAGSÅPENT 14–19  
SOTRA Sørør Parken – Straume Tlf. 56 33 47 00 Åpent: 10–22 (16) SØNDAGSÅPENT 14–19

VilVite og BKK ønsker velkommen til:

**Juletrekrogen**  
Juleverksted og vitenshow

32 kortel  
Strupe og Bakk

**vilvite.no**

VILVITE

# Sonia (6) og fire andre barn sendt ut i går



**SENDT UT:** Sonia er seks år gammel, og kom til Norge for tre og et halvt år siden, i følge familiens støtte-spillere i Sandnessjøen. Lørdag ble hun sendt tilbake til Afghanistan. FOTO: ANNA RAMSKOV LAURSEN

Fredag ble partiene enige om å ta mer hensyn til lengeværende asylbarn. Lørdag ble Sonia (6) sendt til Afghanistan. Hun skal ha bodd tre og et halvt år i Norge.

PÅL ANDREAS MÆLAND  
paal.maeland@bt.no  
GERD MARGRETE TJELDFLÅT  
RUNE CHRISTOPHERSEN

Jeg synes det er merkelig at myndighetene ikke kan vente og gi dem en ny vurdering når det kom en ny avtale om asylbarn i går, sier Anna Ramskov Laursen fra Sandnessjøen.

Hun fortviler på vegne av to afghanske familier som etter planen er sendt ut av Norge lørdag.

Begge familiene ble hentet av politiet i Sandnessjøen fredag morgen og sendt til transittmottaket på Trandum. Lørdag skulle de transporteres ut av Norge.

Mens familiene satt på Trandum, satt Høyre, Frp, KrF og Venstre i lange forhandlinger på Stortinget. Venstre og KrF krevde en ny avtale med regjeringen etter BTs avsløring om at politiet har fortsatt å sende ut såkalt «lengværende asylbarn» i stort tempo, til tross for at avtalen mellom partiene i fjor slo fast at disse ikke lenger skulle prioriteres for utsendelse.

Ifølge den nye avtalen skal barnets botid og tilknytning til Norge tillegges enda større vekt enn i dag. Andre faktorer som skal vektlegges, er:

- Barnets behov for stabilitet og kontinuitet
  - Hvilke språk barnet snakker
  - Barnets psykiske og fysiske helsesituasjon
  - Barnets tilknytning til familie, venner og nærmiljø i Norge og i hjemlandet
  - Barnets omsorgssituasjon i Norge
  - Barnets omsorgssituasjon ved retur
  - Den sosiale og humanitære situasjonen ved retur
- Denne forskriftsendringen innebærer at vi får en mer human behandling av lengeværende asylbarn, sa Venstre-leder Trine Skei Grande fredag.

## – Barna måtte tolke

Forskriften vil først bli vedtatt neste uke. I mellomtiden ser det ut til at politiet fortsetter sin uttransporteringspolitikk. Det fikk de to familiene i Sandnessjøen erfare.

Den ene familien skal ha bodd tre og et halvt år i Norge. De tre barna er ni, seks og et halvt år gamle. Datteren Sonia (6) har altså bodd over halve livet sitt i Norge. Den andre familien med to barn på ni og 15 år har vært to og et halvt år i Norge, ifølge støttespillerne.

– Det er flere grunner til å se på sakene deres på nytt. Og i det minste burde familiene fått være her til barnas rettigheter kan vurderes opp mot den nye forskriften som kom i går kveld, sier Ramskov Laursen.

BT har lørdag kveld spurt Justisdepartementet om kommentar til den aktuelle saken, og om på hvilken måte og hvor raskt går dagens asylavtale får følger. Svaret fra departementet er at Anders Anundsen (Frp) ikke er tilgjengelig for kommentar.

Journalhavende jurist i Politiets utlendingsenhet var heller ikke tilgjengelig lørdag, men kommunikasjonsjef Cecilie Johansen sier på generelt grunnlag at den nye avtalen på Stortinget ikke har fått konsekvenser for politiets praksis så langt.

– Den avtalen ble inngått sent fredag. Vi må komme tilbake til hvilke konsekvenser den får, på mandag.

– Det betyr at politiet effektuerer utsendelser etter de eksisterende planer nå i helgen?

– Jeg har i hvert fall ikke hørt noe annet.

## – Så fort som mulig

Venstreleder Trine Skei Grande skriver i en melding til BT at hun forventer at asylavtalen settes ut i live så fort som mulig.

– Statsministeren har vært opptatt av at dette skal være på plass før jul. Alt ligger til rette for det nå.

# – Må få klare beskjeder

– Vi kan ikke begynne å tolke politikernes budskap, sier tillitsvalgt Geir Pettersen i Politiets utlendingsenhet (PU) om asylbarnskandalen.

Den siste uken har han fått flere henvendelser fra kolleger i PU etter avsløringene om at regjeringens endring av asylbarn-politikken ikke er gjennomført av politiet.

– Folk spør seg hva som skjer, og om det er noen som er sendt ut av landet som ikke skulle vært returnert. I så fall er det trist. Men foreløpig har vi ikke fått noen informasjon som tilsier at det har skjedd, sier Pettersen. Han er tillitsvalgt for Politets Fellesforbund i PU.

Pettersen sier han har merket seg at politidirektør Odd Reidar Humlegård har påtatt seg ansvaret for at styringssignalet fra Justisdepartementet ikke har nådd frem til PU, som har ansvaret for å iverksette politikken.

– Jeg har tett dialog med PU-sjef Kristin Kvigne, og vi snakker mye sammen om aktuelle saker. Jeg har ingen tro på at hun har gjort noen feil i denne saken.

– Hvordan ser du på at justisministeren legger ansvaret på politidirektøren, mens han selv har blitt holdt løpende orientert om utsendelsene?

– Vi har ikke oppfattet noen klar endring i politikken fra Anundsen. Folk spør seg om hva som egentlig er beskjedene fra justisministeren. Hvis han hadde ønsket en klar endring i hvordan vi skulle forholde oss til barnefamilier, så ville vi nok fått vite om det, men det er ikke en beskjed som har nådd frem til oss, sier Pettersen.

Han påpeker at PU ikke kan gjette seg til hva som er regjeringens politikk.

## FAKTA

### Dette er saken

- Tirsdag fortalte BT at Politiets utlendingsenhet ikke var blitt varslet om regjeringens oppmykning når det gjelder utkastelse av lengeværende asylbarn.
- Stortinget tirsdag og onsdag kritiserte både justisministeren og statsministeren politiledelsen for manglende evne til å følge opp politiske signaler.
- Torsdag kunne BT derimot fortelle at den politiske ledelsen i Justisdepartementet blir varslet om alle kontroversielle utsendelser.
- Fredag kveld ble regjeringen, KrF og Venstre enige om en ny asylavtale.



**NYE SPØRSMÅL:** Jette F. Christensen (Ap) meiner det kan vere nødvendig å stille nye spørsmål alt no, både til justisminister Anders Anundsen og til statsminister Erna Solberg. Her er svarer statsministeren Venstre-leiar Trine Skei Grande i den muntlige spørretimen sist veke. FOTO: VIDAR RUUD, SCANPIX

# Krev svar frå statsministeren

Også statsminister Erna Solberg (H) risikerer denne veka kritiske spørsmål frå kontroll- og konstitusjonskomiteen om asylbarna.

EYSTEIN RØSSUM  
eystein.rossum@bt.no

**GERD MARGRETE TJELDFLÅT** Stortingsrepresentant Jette F. Christensen (Ap) var torsdag med på å sende fire spørsmål til justisminister Anders Anundsen (Frp). Det første spørsmålet frå kontroll- og konstitusjonskomiteen var: «Kan statsråden bekrefte at han selv og departementet ikke kjente til den manglende oppfølgingen før saken ble omtalt i Bergens Tidende?»

Bergens Tidende avdekte tysdag at ein heilt sentral ordre i regjeringas asylpolitikk hadde vorte gløymt: Politiets utlendingsenhet og landets politimeistrar hadde aldri fått beskjed om at asylbarn som har budd lenge i landet ikke lenger skal stå først i returkøen.

## – Står fram ikkje som korrekt

Statsråden har enno ikkje svart på spørsmåla. Men Hordalandsrepresentant Jette F. Christensen meiner det kan vere nødvendig å stille nye spørsmål alt no, både til Anundsen og til Erna Solberg. Ho meiner saka har utvikla seg vidare i dramatisk retning etter at dei første spørsmåla vart sendt torsdag.

– Statsråden stod tysdagen i plenum i Stortinget og viste til at det her var skjedd ein beklageleg feil i direktoratet, ein feil

han ikkje hadde kjent til. Etter dei nye oppslaga i BT fredag og i helga, framstår det statsråden sa i Stortinget ikkje lenger som korrekt. Det er i tilfelle veldig alvorleg, seier Christensen.

Oppslaga ho viser til, fortalte at: ● Justisminister Anders Anundsen har vore varsla av politiet i forkant av alle kontroversielle returar, også returar av lengeværende asylbarn. Han har totalt fått 62 slike varsel i år, om 133 asylbarn, ifølge hans eige departement.

● Kvar måned har Justisdepartementet fått detaljerte returrapportar frå Politidirektoratet. Desse inneheld presise tal på kor mange lengeværende asylbarn som er sendt ut.

## – Må kunne stole på regjeringa

Spørsmålet som blir stillt, er om ikkje dette betyr at Anundsen skulle fått med seg at noko var gale.

– Statsråden verka i Stortinget forbliða og overraske over det som har hendt. Og så får vi vite gjennom BT, like etter, at han har vore halden fortløpende orientert. Det er det motsatte av kva han ga inntrykk av i Stortinget. Også statsministeren støtta seg på det Anundsen sa. Vi må få avklara om statsministeren meiner det er grei konstitusjonell praksis å skulde på embetsverket, seier Christensen.

– Per Olaf Lundteigen (Sp) sa før helga at statsråden har feilinformert Stortinget. Er du samd? – Ja, når vi får vite at statsråden har vore løpende orientert, og han gir uttrykk for noko anna

i Stortinget, så sit vi att med det inntrykket.

– Ordren som politiet ser ut til å ha følgd, vart innført av dei raudgrøne. Er det ikkje då merkeleg at Ap nå er så opprørt?

– For vår komite handlar dette om det konstitusjonelle ansvaret statsråden har. Stortinget må kunne stole på at regjeringa fører den politikken dei seier til Stortinget at dei fører, seier Christensen. Ho meiner det kan vere nødvendig å sende inn nye spørsmål alt når komiteen møtest igjen i morgon.

– Vi i Ap kjem til å ta opp

# Uvisst når ny avtale vil få verknad

**Forhandlingane mellom regjeringa, Venstre og KrF sa ingenting om når den nye forskrifta blir gjeldande, og kva som skjer med utsendingar fram til då.**

KrF-leiar Knut Arild Hareide var fredag kveld vertskap for fleire timar med harde forhandlingar. På kontoret hans blei Venstre-leiar Trine Skei Grande og justisminister Anders Anundsen (Frp) einige om ein ny asylavtale. Når denne vil bli sett i verk, og kva som skjer med utsendingar av barnefamiliar fram til det skjer, var likevel ikkje tema.

– Me var på forehand einige om at det berre var forskrifta me skulle diskutere i denne runden, så me har ikkje vorte einige på det punktet, seier Hareide til BT.

Hareide meiner likevel at både KrF og Venstre har sagt tydeleg frå

## FAKTA

### Dette er saka

- Tysdag fortalte BT at Politiets utlendingsenhet ikkje var varsla om regjeringa si oppmykning av regelverket for utkastning av lengeværende asylbarn.
- I Stortinget tysdag og onsdag kritiserte både justisministeren og statsministeren politileinga for manglende evne til å følgje opp politiske signaler.
- Torsdag kunne BT derimot fortelje at den politiske leinga i Justisdepartementet vert varsla om alle kontroversielle utsendingar.
- Fredag kveld blei regjeringa, KrF og Venstre einige om ein ny asylavtale.

denne saka i møtet, seier Christensen. Spørsmål blir sendt til statsråd eller statsminister dersom ein tredjedel av komiteen stiller seg bak. Ap har tre av 12 plassar i komiteen, og treng dermed støtte frå eitt anna parti til for å få gjennomslag.

## Vart hasteinnkalla

Justisministeren vart hastekalla inn til Stortinget alt same dag som BT først omtalte asylbarnsaka tysdag. Han beklaga feilen, og lova å finne ut kva som har skjedd. Dagen etter sa Erna Solberg i Stortinget at beklaginga var på sin plass. Men ho sa også at feilen som hadde skjedd i Politidirektoratet «er et eksempel på dårlig ledelse». Også Anundsen har skulda på politidirektør Odd Reidar Humlegård og Politidirektoratet.

Dersom komiteen ikkje er nøgd med dei skriftlege svara, kan dei opne granskings sak. Då vil det som regel ende med ei høyring i komiteen.

om at ingen som kan omfattast av den nye forskrifta bør bli sendt ut av landet før den vert gjeldande.

– Dette tok me opp med statsministeren på onsdag, på bakgrunn av avsløringane til BT. Det er eit stort paradoks om nokon som kunne kome inn under den nye forskrifta blir sendt ut no. Det vil vere eit feil signal og ikkje legitimerer det fleirtalet som det no er på dette politiske området.

Han får støtte av André Skjelstad, innvandringspolitisk talsperson for Venstre.

– Våre forventningar har heile tida vore at denne forskrifta vert gjeldande så snart som råd, og at ting bør vente fram til den tar til å gjelde.

Samtidig blei to barnefamiliar frakta ut denne helga. Som BT skreiv laurdag hadde dottera Sonia (6) i den eine familien budd over halve livet sitt her i landet.

Hareide understrekar at

han ikkje kan seie om den nye forskrifta ville hatt noko å seie for desse familiene, eller andre enkeltpersonar.

KrF-leiaren seier justisminister Anundsen var tydeleg på at han ville gjere det han kunne for å få den nye forskrifta gjeldande så snart som mogleg. Formelle prosedyrar gjir likevel at det tar litt tid.

– Men slik eg har forstått det, er det snakk om veker, ikkje månader, seier Hareide.

BT har både laurdag og søndag vore i kontakt med Justisdepartementet for å få svar på spørsmålet om når den nye forskrifta blir sett i kraft. I går hadde dei enno ikkje eit svar.

Etter det BT forstår vil det tidleg denne veka bli klart når forskrifta vil gjelde frå. Samstundes vil det også bli gitt signal om korleis politiet skal stille seg til å sende nye familier ut fram til dei nye retningsslinjene er klare.



Betaler dyrt for trær av plast

BYEN // SIDE 46-47

# Bergens Tidende

NR. 331 UKE 50 - 2014 - 147. ÅRGANG

LØSSALG KR 30

**TIRSDAG**  
9. DESEMBER



**Tidligere  
voldsdømt  
siktet på Stord**

NYHETER // SIDE 4

**Nav krever at  
foreldre betaler**

NYHETER // SIDE 8

**Mener store  
u-land må ta  
klimaansvar**



Statsråd  
Tine Sundtoft

UTLAND // SIDE 18-19

**Harmonien  
vil på nett**

KULTUR // SIDE 28-29

**MUR MOT PUDDE-  
FJORDEN:** «Nøstet  
Panorama» viser kor  
slepphendt Bergen  
kommune framleis  
er med byens felles-  
verdiar.

KOMMENTAR // SIDE 3



## «Har ikke blitt bedt om å vise tilbakeholdenhet overfor denne gruppen»

NOTAT FRA POLITIET

Sitatet over er fra et notat om en familie med lengeværende asylbarn BT har fått tilgang til. Notatet er sendt fra Politiets utlendingsenhet via Politidirektoratet til justisminister Anders Anundsen.

NYHETER // SIDE 6-7

FOTO: HÅVARD BJELLAND

Finn din nærmeste butikk på [www.spar.no](http://www.spar.no)

**SPAR** **EUROSPAR**

**Kjøttdeig**

fersk, uten vann og salt, 400 g, Gilde 74,75/kg

**29<sup>90</sup>**

God jul



**Faste knallpriser**  
HELE JULEN

**Julemandelpotet**

pr kg, Gartner

**9<sup>90</sup>**

Selges kun  
i 2 kg pose!



**Faste knallpriser**  
HELE JULEN

**alle typer vann og brus**

1,5 l

**5 for 69<sup>00</sup>**

Gjelder alle typer vann og brus,  
med unntak av First Price,  
Eldorado og 4 pk. Pant kommer i tillegg.



Begrensninger på tilbudene kan forekomme. Vi tar forbehold om trykfeil og utsolgte varer. Salg kun til private husholdninger. Tilbudene gjelder t.o.m. lørdag 13/12. Alltid tilbud på noe godt!

## Politi i harmoni

KOMMENTAR



**FRØY GUDBRANDSEN**  
froy.gudbrandsen@bt.no  
Kommentator i BT

**Politidirektørens historie passer dårlig med regjeringens forsikringer til Stortinget.**

**ALLE HAR GJORT** som de skulle. Alle forsto føringene fra regjeringen, og alle gjorde presis som bestilt. Politidirektoratet, Politiets utlendingsenhet (PU) og Justisdepartementet har funnet harmonien i asylbarnsaken.

Resultatet av PUs arbeid er rett nok blitt ganske annerledes enn ordren fra justisministeren skulle tilsi: Andelen lengeværende barn som er sendt ut har økt. Men pytt. De har gjort så godt de kunne, som politidirektør Odd Reidar Humlegård fortalte BT i går.

**HUMLEGÅRD** og PU-sjef Kristin Kvigne er blitt enige om at Kvigne forsto hva justisministeren ønsket. Litt overraskende, kanskje. Det er bare en måned siden Kvigne forklarte Dagsavisen bakgrunnen for at antall uttransporter av lengeværende asylbarn har økt: «Det er en satsing i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der vi kan».

**MAN KUNNE** kanskje sett for seg at svaret var noe annerledes, om hun helt på ekte hadde fått med seg beskjeden om at de lengeværende ikke skulle prioriteres lenger. Og det er bare en uke siden hun bekreftet til BT at prioriteringen ikke var endret.

**BORTSETT FRA** Humlegårds vitneutsagn om at alle har forstått beskjeden fra Anundsen, er det vanskelig å finne dokumentasjon på at det har skjedd. Man kunne nesten si at det er påfallende vanskelig å finne tegn til at politiet har endret arbeidet som følge av beskjeden om å nedprioritere barna som har vært her lengst.

For når det kommer ny politikk, skal det føre til en endring i arbeidet. Den er foreløpig vanskelig å spore.

Om alle har fulgt ordren fra regjeringen, er det grunn til å spørre hva regjeringen egentlig ba politiet gjøre. Endringene i PUs prioritinger skulle bety noe, forsikret statsminister Erna Solberg Stortinget forrige uke. Om bare politiet snar finner «spor endringer»-knappen, får vi kanskje vite hvor endringen har gjemt seg.



**VARSLINGSBREV:** Formuleringen «ikke mottatt føringer om tilbakeholdenhet» går igjen i alle de tre varslingsbrevene fra politiet om Bergens Tidende så langt har familier. I alle fall den ene – Yusuf-familien – må utvisomt kategoriseres som lengeværende, med syv års botid i Norge. Familien Yusuf fra Jemen ble i november hentet hjem. På bildet Shaimaa og moren Afran i minibussen som fraktet familien til politiets utlendingsinternat på Trandum.

# Fikk ingen føringer om tilbakeholdenhet

**Politidirektøren sier regjeringens ordre om å roe ned jakten på lengeværende asylbarn ble fulgt. Et brev fra Politiets utlendingsenhet tyder på det motsatte.**

**EYSTEIN RØSSUM**  
eystein.rossum@bt.no  
**TRON STRAND**  
**KJETIL GILLESVIK**

En uke var gått siden statsminister Erna Solberg (H) og justisminister Anders Anundsen (Frp) beskyldte politidirektøren for dårlige ledelse. I går var tiden kommet for Odd Reidar Humlegårds forklaring. Til utvalgte medier avdramatiserte politidirektøren BTs avsløring forrige tirsdag om at regjeringens nye styringssignaler om asylbarn ikke var nådd frem til Politiets utlendingsenhet (PU). Det er

denne etaten som har ansvaret for å tvangsutsende asylsøkere som ikke har fått oppholdstillatelse i Norge.

– Gjennomgangen vi har hatt, viser at PU har forstått de politiske føringene om en endring på dette området, til tross for at vi i Politidirektoratet (POD) ikke klarte å få det med i disponeringsskrivet. Fordi vi har mange arenaer hvor man utveksler informasjon, har det gått bra. Dette har vi fått veldig godt dokumentert de siste dagene, sier Humlegård til BT.

**Brevet til statsrådets kontor** Humlegårds påstand står i kontrast til flere skriftlige varsler som Politiets utlendingsenhet har sendt til POD, og som Bergens Tidende har fått innsyn i. Det ene brevet ble sendt 29. oktober i år, og omhandler familien til Shaimaa Yusuf (10), jentene som Bergens Tidende fulgte da hun ble tvangsutsendt etter

å ha bodd syv år i Norge. Brevet forteller at småbarnsfamilien på fem skal pågripes og returneres til Jemen. Familien hadde fått avslag på asylsøknaden.

**PU har fått med seg at lengeværende ikke lenger skal prioriteres for utsendelser, det er veldig tydelig.**

Odd Reidar Humlegård, politidirektør

**«Transporterer der vi kan»** Innholdet i brevet er i samsvar med PU-sjef Kristin Kvignes uttalelser til BT tirsdag. Der uttalte hun at det er innholdet i PODs disponeringsskriv som legger føringer for dem. Der sto det at lengeværende mindreårige skulle prioriteres i forbindelse med tvangsretur, stikk i strid med Anundsens lovnader, men helt i tråd med politikken da Arbeid-

Brevet ble sendt i tråd med standard rutiner, for å gi blant andre statsråden mulighet til å forberede seg på mulige kritiske spørsmål fra pressen.

Formuleringen «ikke mottatt føringer om tilbakeholdenhet» går igjen i alle de tre varslingsbrevene fra politiet som Bergens Tidende så langt har fått innsyn i. Alle sakene involverer barnefamilier. I alle fall den ene – Yusuf-familien – må utvisomt kategoriseres som lengeværende, med syv års botid i Norge.

I brevet fra politiet om at den lengeværende asylfamilien straks skal ut, heter det: «PU har ikke mottatt føringer om tilbakeholdenhet overfor denne gruppen, og gjennomfører derfor uttransporter som planlagt». Brevet gikk videre fra POD til Justisdepartementet, inkludert politisk ledelse. Det blir bekreftet av både POD og Justisdepartementet.

fått innsyn i. Alle sakene involverer barnehjemme i Lillesand og uttransportert til

ARKIVFOTO: HÅVARD BJELLAND

derpartiet styrte departementet.

De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

derpartiet styrte departementet. De samme sa PU-sjefen til Dagsavisen i høst, bare noen uker før Bergens Tidendes avsløring: «Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der

## FAKTA

Dette er saka

- Forrige tysdag fortalte BT at Politiets utlendingsenhet ikke var varslet om regjeringa si oppmjuking av regelverket for utkasting av lengeverande asylbarn.
- I Stortinget tysdag og onsdag kritiserte både justisministeren og statsministeren politileinga for manglande evne til å følgje opp politiske signal.
- Torsdag kunne BT derimot fortelje at den politiske leinga i Justisdepartementet vart varsla om alle kontroversielle utsendingar.
- Fredag kveld blei regjeringa, KrF og Venstre einige om ein ny asylavtale.

vi kan», sa politimester Kristin Kvigne til Dagsavisen 10. november.

Også en polititillitsvalgt har overfor Bergens Tidende sagt at han ikke hadde fått med seg at politikken var lagt om. Dersom statsråden «hadde ønsket en klar endring i hvordan vi skulle forholde oss til barnefamilier, så ville vi nok fått vite om det, men det er ikke en beskjed som har nådd frem til oss», sa PU-tillitsvalgt Geir Pettersen til BT denne uken.

Politimester Kristin Kvigne har ikke vært mulig å få i tale de siste syv dagene. Heller ikke i går svarte hun på Bergens Tidendes henvendelser.

Konfrontert med formuleringen i brevet fra PU om de manglende føringene om tilbakeholdenhet, sier Humlegård følgende:

– Lengværende barn skulle ikke prioriteres særskilt. Men barn og barnefamilier skal prioriteres. Det er heller ikke

slik at lengeværende barn skal skjermes. Derfor står denne formuleringen i brevet du viser til. Men det som er uklart, er definisjonen av lengeværende. Det kan vi ta selvkritikk på, sier Humlegård.

**Ikke skriftlig dokumentasjon** BT ba politidirektøren i går legge frem skriftlig dokumentasjon på at meldingen om at lengeværende barn ikke skulle prioriteres hadde nådd Politiets utlendingsenhet. Det fikk vi ikke.

– Det er rapporter, varslinger og henvisninger til vår korrespondanse med departementet. Dette er jo et område som er veldig regulert. PU har fått med seg at lengeværende ikke lenger skal prioriteres for utsendelser, det er veldig tydelig, sier Humlegård.

– I brevet dere har sendt til Justisdepartementet finnes ingen referanser til slik dokumentasjon. Kan dere legge denne frem?

– PU-sjefen er helt klar på at de har fått dette med seg. Dette er også vår og departementets forståelse, etter møtene vi har hatt den siste uken.

**Det som er uklart, er definisjonen av lengeværende. Det kan vi ta selvkritikk på.**

Odd Reidar Humlegård, politidirektør

Bergens Tidende spurte i går politidirektøren om de har funnet skriftlig materiale som indikerer at dette stemmer, og bad om eventuelt å få se det. Sent i går kveld mottok vi følgende svar fra politidirektør Odd Reidar Humlegård på e-post:

«Nei, det finnes ikke skriftlig dokumentasjon på det som ikke lenger skal prioriteres. Det er heller ikke vanlig. Men departementet og vi er i alle fall enige om at PU har forstått det de fikk i oppdrag». Politidirektøren forsikrer om at ingen barn er sendt ut i strid med regjeringens uttalte politikk.



Redigert av HEIDI TORKILDSON RYSTE

## Vil utnytte Trolltunga-boom



**ODDA:** Det går mot ny besøksrekord for Trolltunga (bildet) i 2014, etter at ca. 20.000 turister besøkte fjellformasjonen i 2013. Det vil reiselivet i Hardanger dra nytte av, skriver Hardanger Folkeblad. Dronningstien og Buførevegen er blant naturattraksjonene fungerende turistsejef Elisabeth W. Hauge vil lokke Trolltunga-turister til. Turistinformasjonene i Hardanger, sammen med Reismål Hardangervind, ønsker å lage en oversikt over det Hauge kaller «gullturene» i regionen.

## Åtte anmeldt etter storaksjon

**LÆRDAL:** Åtte sjåfører ble anmeldt etter en storkontroll av tunge kjøretøy på Håbakken, ved Seljestad og Brimnes, skriver Sogn Avis.

Statens vegvesen kontrollerte 595 kjøretøy og 26 av sjåførene fikk forbud mot å kjøre videre. Seksjonsleder Tormod Gausdal sier til avisen at utenlandske vogntog stort sett kjører med vinterdekk, men at vinterdekkene ikke er produsert for Skandinavia.

## Kutter i kraftpengebruk

**AURLAND:** Formannskapet går ikke med på at Aurland kommune henter 7,5 millioner kroner som utbytte fra Aurland Energiverk i 2015, skriver Sogn Avis. – Husk at energiverket har hatt store utgifter på blant annet linjen i Gudvangen de siste årene. Skal vi ta utbytte fra energiverket, kan vi ikke strekke oss lenger enn til 1,5 millioner kroner, sa Audhild Rogdo (Sp) i Sogn Avis.

**Forenkle, forbedre og forenkle sies @erna\_solberg. Likevel opererer opplysningskontorene med ulik mal for Pepperkakehus.**

Harald Victor Hove på Twitter



## Kan være flere ulver

**SOGN OG FJORDANE:** Flere ulveobservasjoner i minst fire kommuner i fylket har fått mange til å lure på om det kan være mer enn én ulv i Sogn og Fjordane. Det melder NRK Sogn og Fjordane. – Det kan være flere enn én ulv. Samtidig mangler vi bevis på at det er flere enn én, sier Finn Olav Myhren i Statens naturoppsyn til NRK. Ulv skal være observert i Åse i Gaular, Moskog i Førde, Angedalen i Førde, Horstad i Naustdal, Savland i Naustdal og i Hyen.

## Skattesvikt på 100 millioner

**SOGN OG FJORDANE:** Kommunene i Sogn og Fjordane ligger an til å få en svikt i skatteinntekter på 100 millioner, og det er de med negativ befolkningsutvikling som kommer dårligst ut, skriver NRK Sogn og Fjordane. – Det er nok en kombinasjon av svakere vekst i nasjonaløkonomien og nedgang i folketallet, sier seniorrådgiver Kåre Treen hos Fylkesmannen til NRK. For ett år siden la kommunene til grunn en skattevekst på seks prosent.

## Hørte ropene oppe fra fjellhyllen



**BERGEN:** En 34 år gammel mann ble reddet etter at bygningsarbeidere hørte svake rop fra Fjellsiden i Bergen mandag morgen. Han skal etter eget utsagn ha falt og blitt sittende fast på en fjellhyll hele natten. Mannen var nedkjølt, men ikke fysisk skadet.





**TØFF RUNDE:** Erna Solberg (H) måtte forrige onsdag svare Venstre-leder Trine Skei Grande og opposisjonen på Stortinget om hvordan det hadde seg at Politiets utlendingsenhet ikke hadde fått med seg den varslede oppmykingen overfor lengeværende asylbarn. FOTO: HÅVARD BJELLAND

**ROSTE JUSTISMINISTEREN //** Erna Solberg vil ikke svare på hvor godt hun ble informert av justisministeren før hun gikk på Stortingets talerstol og langet ut mot politidirektøren.

# Solberg taus om hva hun visste

EYSTEIN RØSSUM  
eystein.rossum@bt.no  
KJETIL GILLESVIK  
TRON STRAND

Statsministeren var ikke nådig da hun svarte i Stortingets spørretime sist onsdag. Politidirektør Odd Reidar Humlegård hadde ikke husket å videreformidle regjeringens politikkomlegging for lengeværende asylbarn til politimestrene. Erna Solberg slo, fra Stortingets talerstol, fast at «det er et eksempel på dårlig ledelse når man ikke har klart å ta de politiske styringssignalene».

Hun ga sin egen justisminister ros for at han dagen før hadde beklaget fadese for Stortinget, men etterlot liten tvil om hvem hun mente hadde skylden: Politidirektøren som ikke hadde lest ordene fra regjeringen skikkelig.

## Ble varslet flere ganger

Bare to dager etter statsministerens politirefs kom det frem at justisministeren synes å ha hatt mange anledninger til å oppdage at noe var galt, dersom han selv hadde lest egen korrespondanse:

● Hver måned har justisministerens departement fått rapporter fra Politiets utlendingsenhet

(PU) med tall for hvor mange lengeværende barn som er sendt ut av landet.

● I forkant av alle returer som kunne vekke offentlig oppsikt, ble Anundsen varslet skriftlig fra PU. En stor del av disse varslene omhandlet lengeværende barn.

● I flere av returvarslene som omhandlet lengeværende barn skrev politiet: «PU har ikke motatt føringer om tilbakeholdenhet overfor denne gruppen, og gjennomfører derfor uttransporter som planlagt».

## Hva visste Erna?

Ingenting av dette var offentlig kjent da Erna Solberg onsdag gikk på talerstolen i Stortinget for å kritisere politiets øverste leder. Bergens Tidende har spurt statsministeren om hun onsdag var kjent med at justisminister Anundsen hadde fått detaljerte rapporter både om de månedlige uttransportene og om alle returer som kunne vekke oppsikt.

Statssekretær Sigbjørn Aanes på Statsministerens kontor formidlet dette svaret på sms fra statsministeren mandag kveld: «Jeg har ikke detaljert kjennskap til hva slags type informasjon som har vært sendt Justisdepartementet».

På vegne av Erna Solberg

skriver han videre at det «er ikke uvanlig at departementene mottar statistikk eller varsel om enkeltsaker innenfor sine respektive fagområder fra etatene. Dette fordi politikere raskt blir konfrontert med enkeltsaker fra underliggende etater.»

Bergens Tidende har ikke fått svar på nøyaktig hva statsministeren fikk vite av Anundsen før hun ga ham ryggdekning i Stortinget, ut over at hun ikke hadde fått «detaljert kjennskap til hva slags type informasjon» departementet satt på. På spørsmål om dette betyr at statsministeren ikke var orientert av Anundsen om den løpende rapporteringen, svarer statssekretær Aanes: «Du har fått svaret fra statsministeren».

## Ingen konsekvenser

I går hadde kontroll- og konstitusjonskomiteen møte der saken ble diskutert. Det ble besluttet å be om mer informasjon om både statistikk over utsendelsen av barn og detaljert innsyn i kommunikasjonen mellom Justisdepartementet, Politidirektoratet, Politiets utlendingsenhet og politidistriktene. Spørsmålet om hva Erna Solberg visste, blir trolig et sentralt tema i den videre prosessen.

## FAKTA

### Asylbarnsaken

- Forrige tirsdag fortalte BT at Politiets utlendingsenhet ikke ble varslet om regjeringens oppmyking av regelverket for utkastning av lengeværende asylbarn.
- I Stortinget forrige tirsdag og onsdag kritiserte både justisministeren og statsministeren politiledelsen for manglende evne til å følge opp politiske signaler.
- Torsdag kunne BT derimot fortelle at den politiske ledelsen i Justisdepartementet ble varslet om alle kontroversielle utsendinger.

# 76

uttransporterte barn med opphold over fire år i 2014.

– Det gjelder særlig statsministerens påstand om dårlig ledelse i PoD og om det er inn-

ført ny konstitusjonell praksis gjennom at regjeringen legger skylden på embetsverket, sier Jette Christensen (Ap).

Så langt har regjeringen beklaget at signaler om ikke å prioritere utsendelse av lengeværende asylbarn ikke kom med i det mest sentrale styringsdokumentet til Politiets utlendingsenhet (PU).

Politidirektør Odd Reidar Humlegård slo mandag fast at glippen med asylordren ikke har hatt noen praktiske konsekvenser. I et brev til Justisdepartementet skriver han at Politiets utlendingsenhet var fullt orientert om regjeringens ønsker for asylpolitikken, og at disse er blitt fulgt opp til punkt og prikke – til tross for at de aldri fikk beskjeden på papir. At mange flere lengeværende barn er returnert nå enn tidligere, forklarer han med nye returavtaler.

Opplysningene er i strid med hva politimester Kristin Kvigne i PU uttalte til Dagsavisen 10. november.

«Det er en satsing som ligger i bunn, og den lå der også under den forrige regjeringen, om at vi skal få ut lengeværende familier. Vi uttransporterer der vi kan», sa hun for en måned siden.



**UTKASTER:** Justisminister Anders Anundsen er i hardt vær etter at hans pålegg om ikke å prioritere lengeværende i forbindelse med uttransport, ikke nådde frem til Politiets utlendingsenhet. Her passerer han politidirektør Odd Reidar Humlegård under fredsprisutdelingen i Oslo rådhus onsdag.

**IKKE KORRIGERT //** At lengeværende barn skulle bakover i returkøen ble aldri nevnt i regjeringens styringsdialog med politiet. Feiltolkninger ble ikke korrigert.

# Lengeværende barn ikke nevnt med ett ord

EYSTEIN RØSSUM  
eystein.rossum@bt.no  
KJETIL GILLESVIK  
foto HÅVARD BJELLAND

Tirsdag, forrige uke: En alvorstung justisminister har tatt sete i Dagsnytt 18-studio.

– Det var en svært ubehagelig følelse å få, sier han.

Anders Anundsen (Frp) snakker om hvordan det var å lese i Bergens Tidende at Politiets utlendingsenhet ikke hadde fått med seg regjeringens avgjørelse om at lengeværende barn ikke lenger skal stå først i køen for uttransport.

– Her har det skjedd en svikt, og det er veldig beklagelig at dette skjer på et område som er en politisk balansegang mellom regjeringspartiene og KrF og Venstre ... derfor har det vært viktig for meg å trå godt innenfor de grensene som vi har, og da blir denne typen feil enda mer alvorlig enn det kanskje kan se ut på papiret. For det er noen ord som mangler, og de ordene har stor betydning, fortsetter Anundsen.

## Ingen styringssignaler

For samarbeidspartiene KrF og Venstre var det viktig at de lengeværende nå skulle behandles forsiktig, i påvente av den avtalte liberaliseringen for denne gruppen. Men var justisministeren og hans departement like oppptatt av dette? BTs gjennomgang av

den skriftlige styringsdialogen mellom Justisdepartementet og Politidirektoratet fra 2014 tyder ikke på det.

Statsminister Erna Solberg har selv påpekt at disse dokumentene har interesse: Onsdag i forrige uke sa hun i Stortinget: «Nå foretar vi en gjennomgang, og Politidirektoratet foretar en gjennomgang, av hvordan det i praksis har vært, for det er jo samtidig en styringsdialog. Så må man se hvilke andre styringssignaler som er gitt i tillegg til dette tildelingsbrevet», sa Solberg.

Bergens Tidende har gått gjennom alle tilgjengelige, sentrale dokumenter i denne dialogen. Svaret på statsministerens spørsmål om «hvilke andre styringssignaler som er gitt i tillegg» synes å være enkelt: Ingen.

## Vil sende ut flere asylsøkere

Regjeringens uttrykte ordre om å endre rekkefølgen i asylkøen er ikke nevnt i noen av referatene fra de tre styringsdialogmøtene som Justisdepartementet har hatt med Politidirektoratet i år.

Disse møtene er departementets viktigste arena for oppfølging av arbeidet som blir utført nedover i politisystemet.

En rekke emner har vært oppe til drøfting, viser referatene. I møtet 12. mars i år: Oppklaringsprosenter, seniorpolitikk, IKT-utfordringer og måloppnå-

lendingsenhet (PU), der PU får beskjed om å konsentrere seg om å få ut lengeværende asylbarn, stikk i strid med regjeringens uttalte politikk.

Brevet Bergens Tidende har fått innsyn i, viser at direktoratet allerede dagen etter kom i tvil om hvordan regjeringens ønsker skulle forstås. Avdelingsdirektør Knut Smedsrud i POD ber om en avklaring: Skal POD fortsette arbeidet med å få ut de som har bodd lenge på asylmottakene? Eller skal de satse på returnere de nyankomne? Smedsrud spør departementet rett ut: «Hvordan påvirker prioriteringen av de nyeste sakene de øvrige prioriteringene, særlig føringen om at saker der (lengeværende) barn er involvert, skal prioriteres?»

Ifølge Anundsen har departe-

mentet aldri bedt om at lengeværende barn skal prioriteres for utsendelse i 2014, slik avdelingsdirektøren ser ut til å mene. Men i svaret som kommer fra justisministerens departement får POD ingen tilbakemelding som ligner på en korrigerende, eller et forsøk på å oppklare misforståelsen. Beskjeden er at POD må fortsette å sende ut folk fra asylmottakene.

«Vi vil for øvrig presisere at saker som omfatter barn skal prioriteres i 2014», avslutter Justisdepartementet.

Ferske tall fra POD viser at Anundsen i årets ti første måneder sendte ut 76 mindreårige med botid i Norge over fire år. Til sammenligning ble det året før, da Grete Faremo (Ap) var statsråd i drøyt ti måneder, sendt ut 40 lengeværende.

## FAKTA

### Dette er saken

- Tirsdag i forrige uke fortalte BT at Politiets utlendingsenhet (PU) aldri ble varslet om regjeringens oppmyking av regelverket for utsending av lengeværende asylbarn.
- Justisministeren ble kalt inn til Stortinget samme dag, der han beklaget feilen. Samtidig kritiserte han politiledelsen for manglende evne til å følge opp politiske signaler. Det samme gjorde statsminister Erna Solberg i Stortingets spørretime dagen etter.
- Fredag kunne BT fortelle at justisministeren er blitt forhåndsvarslet om alle kontroversielle utsendelser, og at departementet også får

månedlig statistikk om hvor mange lengeværende barn som er sendt ut.

- Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité har både sendt spørsmål til statsråden og bedt om å få all dokumentasjon i saken. Det kan bli aktuelt å kalle inn både Anundsen og statsminister Solberg til høring i Stortinget.
- Politidirektør Odd Reidar Humlegård har konkludert med at ingen skade har skjedd. Ifølge POD-sjefen har Politiets utlendingsenhet oppfattet regjeringens intensjoner, tross manglende skriftlig instruks.

## – Politisk ledelse orientert

Abid Q. Raja (V) mener ansatte i direktoratet måtte ha vært drømmetydere for å forstå at de skulle gjort noe annerledes.

I kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget reageres det på at Anundsens signaler om en oppmyking av uttransporteringspolitikken overfor lengeværende mindreårige, er fraværende i den skriftlige styringsdialogen mellom Justisdepartementet og Politidirektoratet (POD).

– En må nesten være drømmetyder i direktoratet for å forstå at nå skulle en gjort noe annerledes, sier Abid Q. Raja, som er Venstres mann i kontroll- og konstitusjonskomiteen.

– Hva tenker du om at en ikke finner spor etter politikken i denne dialogen?

– Hvis vi finner den utilfredsstillende, så må vi stille noen flere spørsmål. Dette kan også ende med full høring, men det er altfor tidlig å si.

## Realitetene bak ordene

Kontroll- og konstitusjonskomiteen har bedt om innsyn i dialogen mellom Justisdepartementet og POD. Per Olaf Lundteigen (Sp) mener BTs undersøkelse er dårlig nytt for Anundsen.

– Det den dialogen viser er at det som andre dokumenter har

vist, er korrekt. Altså at politisk ledelse har vært innforstått med den praksis som politidirektøren gjennomfører.

– Hva slags praksis er det?

– Politidirektørens praksis ser vi ut fra hva som faktisk har skjedd. Og det er noe som statsråden har beklaget. Han beklaget det fordi nyorienteringen skulle fått en annerledes og barnevernlig behandling, og det har jo nå en rekke dokumenter vist at ikke har skjedd, sier Lundteigen.

## – Flere dokumenter

– Det statsråden formelt har beklaget er at Politidirektoratet ikke fikk inn setningen «barn skal prioriteres» i styringsdokumentet til Politiets utlendingsenhet, noe som innebar at formuleringen fra den rødgrønne regjeringen om at «lengeværende barn skal prioriteres» ble stående?

– Hvis en ser de to setningene uavhengig av hverandre, så forstår en jo ikke meningsforskjellen. Det viktige for oss i kontrollkomiteen er at flere dokumenter viser at politisk ledelse var orientert og innforstått med det som underliggende etater gjorde, og da må en ikke kritisere og beklage deres opptreden.

– Så denne saken handler ikke bare om valg av feil ord?

– Nei, nei, nei. Det var jo realiteten bak ordene som var kjernen i saken.



## Heiagjengen samles til Idol-fest



**MÅLØY:** Det koker i Vågsøy kommune før kveldens Idol-finale. Måløyværingen Jørn Trollebø Kvalheim er en av to finalister. Og mens Idol-Jørn gir jernet på Chateau Neuf i Oslo, vil flere hundre vågsøyværingere være samlet til fest i en av storskallerne, skriver Fjordens Tidende. TV 2 skal vise klipp fra hallen under sendingen.

## 618.000 sykedager

**BERGEN:** I årets ni første måneder var sykefraværet i Hordaland på 5,6 prosent, mot 5,4 prosent i samme periode i fjor. Bare i årets tredje kvartal, gikk 618.000 dagsverk bort i sykefravær. – Økningen i sykefraværet er høyest innen diagnosene psykisk lidelse, sykdommer i luftveiene og sykdommer i fordøyelsesorganene, sier fylkesdirektør i Nav, Anne Kverneland Bogsnes, ifølge en pressemelding.

## Vil hindre handelslekkasje

**ASKØY:** Kjøpesenteret Amfi Askøy vil utvide senteret fra 15.000 til 55.000 kvadratmeter i løpet av de neste årene. Administrerende direktør Rune Birkeland i eierselskapet Zurhaar & Rubb anslår kostnaden til å bli nærmere én milliard kroner. Næringssejef Stig Ryland i Askøy kommune håper dette blir et tiltak for å demme opp for handelslekkasjen fra Askøy til andre kommuner, skriver Askøyværingen.

## Studentar fryktar tvangsfusjon

**SOGDAL:** Studentparlamentet ved Høgskulen i Sogn og Fjordane fryktar å bli slått saman med andre høgskular, og bli styrt frå til dømes Bergen. Dei meiner ei samanslåing vil truge nærleiken til førelasar og leilinga, skriv Sogn Avis. – Eg trur regjeringa ser Høgskulen som ein utgiftspost dei vil kvitte seg med, seier leiar Tol-lak Mikal Kaldheim til avisa.

## Håpet er at også Bruce Springsteen tek turen til Sogn.

Kåre Egil Skjervén til Sogn Avis. Han har store musikalske vyer for Finnabotn som ligg i ein veglaus fjordarm.



## Ofra for betre vegar

**LEIKANGER:** Fylkestinget i Sogn og Fjordane bestemte denne veka å leggje med bokbåten «Epos» då dei vedtok neste års budsjett. Båten vart ofra for å få på plass store investeringsringar til vegar i fylket, skriv avisa Firda. Mellom anna skal Flostrand bli rassikra gjennom bygging av ein lang tunnel til rundt 500 millionar kroner. Strekinga Olden-innvik blir også prioritert.

## Utsettning av Stanghelle-kryssset

**VAKS DAL:** Stanghelle-kryssset på E16 blir likevel ikkje opna til jul. Opninga blir utsett til januar på grunn av problem med støttemurar i samband med ny undergang. – Grunntilhøva er så vanskelege at me må igang med nye utgravingar og fundamenteringar før me får gjort ferdig dei nye store støttemurane i nedkøyrsla til undergangen på oppsida av stamvegen, seier prosekutleiar Lars Magnar Røneid til Vaksdalsposten.



**FORVERRET:** «Vi viser til at den humanitære situasjonen for internflyktninger i Afghanistan har blitt forverret og det rapporteres om at kvinner og barn er særlig utsatt», skriver UDI til Justisdepartementet. De er så langt ikke blitt hørt.

FOTO: MUSADEQ SADEC, SCANPIX

# Sender ut barnefamilier mot sine egne fagfolks råd

Utlendingsdirektoratet (UDI) har bedt regjeringen returnere færre barnefamilier til Afghanistan. Justisministeren gjør det stikk motsatte.

INGEBORG ELIASSEN  
ingeborg.eliassen@aftenbladet.no  
KJETIL GILLESVIK  
EYSTEIN RØSSUM  
LARS MOLTEBERG GLOMNES

Denne uken ble det kjent at justisminister Anders Anundsen (Frp) har uttransportert dobbelt så mange lengeværende asylbarn som forgjengeren Grete Faremo (Ap), tross lovnader om en mykere linje. Politidirektøren forklarte mandag dette med at det i år ble mulig å returnere flere til Afghanistan og Nigeria. Av 76 uttransporterte lengeværende barn fra januar til oktober, kom 46 fra disse to landene.

Nå viser et dokument som Stavanger Aftenblad har fått tilgang til, at UDI i sommer bad regjeringen slutte å returnere enslige mindreårige og barnefamilier til internflykt i nettopp Afghanistan.

Så langt er UDI ikke blitt hørt. Politiets utlendingsenhet (PU) har siden i sommer tvært imot skrudd opp tempoet i retur til Afghanistan kraftig, inkludert

lengeværende mindreårige. Toppmåneden for denne gruppen var november, da det ifølge PUs egen statistikk ble sendt ut ti afghanske barn som har bodd lenge i Norge.

**Raja: – Rimer ikke**

– Her får Anundsen et nytt forklaringsproblem, konstaterer Venstres stortingsrepresentant i kontroll- og konstitusjonskomiteen Abid Raja. Han mener opplysningene stemmer dårlig med signalene justisminister Anders Anundsen har gitt i stortingssalen.

– Jeg får det ikke til å rime med retorikken Anundsen har hatt om en bedre praksis for lengeværende asylbarn, sier Venstrepolitiker til Aftenposten

I brevet argumenterer UDI sterkt for en endring i dagens praksis.

«Vi viser til at den humanitære situasjonen for internflyktninger i Afghanistan er blitt forverret og det rapporteres om at kvinner og barn er særlig utsatt», heter det i brevet fra 1. juli i år. Brevet omhandler barnefamilier som skal tvangsreturneres, men som ikke kan sendes til sitt eget hjemsted på grunn av utrygge forhold.

**«Humanitært utilrådelig»**

– Det virker som om man ikke tar faglige hensyn, eller hensyn til de

personene det gjelder. I sin ytterste konsekvens kan det sette liv i fare. Det er sterkt kritikkverdigg at man ikke har endret praksis eller stanset utsendelsene, sier SVs Karin Andersen til Aftenposten.

– Frykten min er at dette har gått ut over mennesker, sier KrFs Geir Toskedal til Aftenposten.

Praksisen UDI fånyttes har protestert mot, er at familier med mannlig forsørger blir sendt til områder i Afghanistan der familien ikke har et kjent nettverk fra før.

I løpet av det siste året er det blitt enda vanskeligere enn før å være såkalt internflyktning i Afghanistan, skriver UDI. De viser til at FNs høykommissær for flyktninger endret sin anbefaling allerede i august 2013.

Dagens praksis er «humanitært utilrådelig», skrev UDI-direktør Frode Forfang i det tolv sider lange brevet.

## FAKTA

### Asylbarna

- Tirsdag i forrige uke fortalte BT at Politiets utlendingsenhet (PU) aldri ble varslet om regjeringens oppmyking av retur-praksisen for lengeværende asylbarn. Justisministeren beklaget i Stortinget samme dag, men la skylden over på politidirektøren.

- Kritikerer mener Anundsen burde forstått at PU ikke fulgte hans politiske signaler. Fredag kunne BT fortelle at justisministeren er blitt forhåndsvarslet om alle kontroversielle utsendelser, og at departementet også får månedlig statistikk om hvor mange lengeværende barn som er sendt ut.

- Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité har bedt ministeren svare på flere spørsmål. Det kan bli aktuelt å kalle både Anundsen og statsminister Erna Solberg inn til høring i Stortinget.

kom i juli, lå han dårlig an til å nå målet, viser en gjennomgang Bergens Tidende har gjort av tallene.

**Barnearbeid, tvangsgifte, død**

25. september sendte Norsk organisasjon for asylsøkere (Noas) en bekymringsmelding til klageorganet Utlendingsnemnda (UNE), med kopi til departementet. Da hadde Noas fått opplyst fra politiet at hele 20 av totalt 36 barn som var blitt sendt til Afghanistan i 2014, var blitt uttransportert i august.

«Afghanske barnefamilier synes altså å være en prioritert i arbeidet med tvangsreturer», skrev generalsekretær Ann-Magrit Austenå. Hun kjente til at flere afghanske barnefamilier som hadde bodd i Norge i fire-fem år, var blitt sendt ut de foregående ukene.

394 avviste asylsøkere var sendt til Afghanistan ved utgangen av november. Verken politiet eller UNE har kunnet svare på hvor mange av disse som er barn, og hvor mange som er returnert til internflykt under forhold som UDI-sjefen kaller «humanitært utilrådelige».

UDIs brev beskriver forhold som kan tvinge barn ut i arbeid, tvangsekteskap eller føre til at de dør av mangel på mat eller av kulde.

Barnefamilier er trolig sendt ut i strid med anbefalingen fra UDI.

– Noen flere vil kunne få beskyttelse i Norge hvis praksis blir endret. Vi antar at det ville ikke ville dreie seg om mange familier, siden dette bare vil kunne gjelde de som ikke kan sendes til hjemlandet og som ikke har et godt nettverk i Kabul, sier avdelingsdirektør Hanne M. Jendal i UDI.

Også ankeinstansen UNE toner ned følgene av en praksisendring. – Vi har hatt svært få saker som gjelder internflykt i Afghanistan der familiene ikke har nettverk, opplyser informasjonsavdelingen.

Da Afghanistan-brevet fra UDI



# Refses av sine venner i KrF og Venstre

**HØRING:** Det er ennå ikke avklart hva slags konsekvenser asylsaken kan få for justisminister Anders Anundsen (Frp). Både han og statsminister Erna Solberg kan bli kalt inn til høring.

FOTO: TERJE PEDERSEN, NTB SCANPIX

KrF- og Venstre-velgerne er opprørt over regjeringens behandling av asylbarna. Også de sentrale tillitsvalgte er sterkt kritiske.

**ANDERS HAGA**  
anderson.haga@bt.no  
**KJETIL GILLESVIK**  
**EYSTEIN RØSSUM**

Både arbeidet med budsjettet og håndteringen av asylsaken har vært ufattelig dårlig fra regjeringens side. Ikke bare saklig sett, men også pedagogisk. Så dette overrasker meg ikke, sier KrFs sentralstyremedlem Karl Johan Hallaråker.

### Stærk misnøye

Respons Analyse har på oppdrag fra BT spurt 1000 personer om hvordan de mener regjeringen har håndtert denne saken. Av dem svarer 45 prosent at den er håndtert «ganske dårlig» eller «svært dårlig», mens 11 prosent mener håndteringen har vært «svært god» eller «ganske god». Resten har ingen mening. Misnøyen er enda sterkere blant velgerne til regjeringens samarbeidspartier, KrF og Venstre. Der svarer henholdsvis 62 prosent og 57 prosent av velgerne at regjeringen har gjort en dårlig jobb.

– Vi har vært sterkt kritisk til det som har skjedd. Derfor følger vi nå saken videre, sier Kjell Ingolf Ropstad (KrF)

### – Viser liten respekt

Det var tirsdag for to uker siden at BT avslørte at regjeringens lovnad om en mykere linje overfor barn med lang oppholdstid i Norge, ikke var formidlet til Politiets utlendingsenhet. Tall fra Politidirektoratet viser at

### FAKTA

#### Lengeværende asylbarn

- Tidligere i høst fortalte BT at Politiets utlendingsenhet (PU), som har ansvaret for uttransporteringen, ikke hadde fått varsel om regjeringens oppmykning når det gjelder utkastelse av lengeværende asylbarn.
- Først kritiserte justisministeren og statsministeren politiledelsen for ikke å ha fulgt de politiske

signalene. Siden kunne BT avsløre at politikerne var løpende orientert om alle kontroversielle utkastelser.

- Kontroll- og konstitusjonskomiteen har sendt en rekke spørsmål til justisminister Anders Anundsen. Det utelukkes ikke at både han og Erna Solberg blir kalt inn til en høring om saken.



FOTO: EIVIND SENNESET

**KRITISK:** – Prosessen har ikke vært god, sier sentralstyremedlem Rebekka Borsch i Venstre.

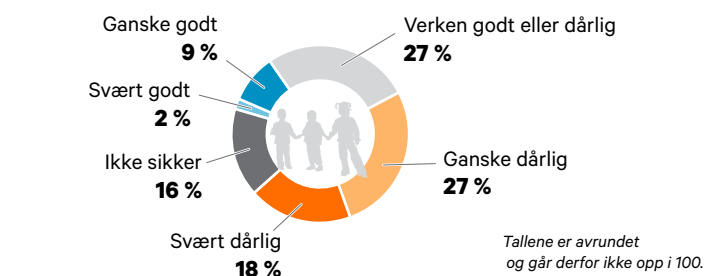


FOTO: TOR HØVIK

**KRITISK:** – Håndteringen har vært ufattelig dårlig, sier KrFs sentralstyremedlem Karl Johan Hallaråker.

#### Regjeringens håndtering av asylbarn

Saken om lengeværende asylbarn er blitt mye omtalt i mediene den siste tiden. Hvor godt eller dårlig mener du regjeringen har håndtert denne saken?



1000 spurte

Kilde: Respons Analyse AS

© grafikk@bt.no

Anders Anundsen (Frp) i 2014 har tvangsreturnert dobbelt så mange lengeværende barn som forgjengeren Grete Faremo (Ap). Det er ennå ikke avklart hva slags konsekvenser saken kan få for justisminister Anders Anundsen (Frp).

Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget har sendt ham to brev med en rekke spørsmål. De vil vite både hva statsråden faktisk har visst om

utsendelsene av lengeværende asylbarn, og hva han og departementet gjorde for å sikre at regjeringens politikk ble satt ut i livet av politiet. Både Anundsen og statsminister Erna Solberg risikerer å bli kalt inn til høring i komiteen.

– Det som er alvorlig er at både Anundsen og statsministeren har stått i Stortinget og sagt at nå skal ikke lengeværende asylbarn prioriteres for

utsendelse, og så har det skjedd, fortsetter Ropstad.

### – Ikke noe hyggelig

BT har snakket med brorparten av sentralstyremedlemmene i KrF og Venstre. De er helt på linje med sine velgere, og svært kritisk til hvordan justisministeren har opptrådt. En av dem er Eid-ordfører Alfred Bjørlo. Han peker på at det nå pågår en prosess for å finne ut hva som faktisk har skjedd mens regjeringens partiene forhandlet med KrF og Venstre om en ny avtale.

– Det som kommer frem i de undersøkelsene som pågår, vil være svært avgjørende for den tilliten vi har til justisminister Anundsen.

Bjørlo sier dette er en svært alvorlig sak, fordi den handler om grunnleggende menneskerettigheter.

– Og det handler om den gruppen som vi har sagt er den mest utsatte i asylpolitikken.

Sentralstyremedlem Rebekka Borsch (V) er på samme linje. – At antallet som sendes ut dette året har vært høyere, det

er ikke noe hyggelig å være klar over, og prosessen er ikke god. Per Pedersen fra Troms KrF mener undersøkelsen viser at folk er opptatt av denne saken. Han er selv klar på at det må ryddes opp.

– Hvor feilen ligger, og hvem som eventuelt har latt være å informere, eller feilinformert, må det finnes ut av.

**Gjør vondt**  
De to tidligere KrFU-lederne Hilde Ekeberg (KrF) og Elisabeth Løland (KrF), begge sentralstyremedlemmer, synes det gjør vondt å tenke på at regjeringen har sendt ut mange flere lengeværende asylbarn, på samme tid som de forhandlet med KrF og Venstre om nettopp denne gruppen.

– Jeg håper Anundsen har en god forklaring på det som har skjedd. Hvis ikke, må vi vurdere hva som skal gjøres, sier Ekeberg. – Jeg er ikke spesielt imponert over justisministeren selv. Det er ikke rart befolkningen er misfornøyd med ham, det er jeg også, sier Løland.

Bergen har aldri vært en mer vital musikkby enn i 2014. Vi er midt i en gyllen epoke.

Kjetil Kopren Ullebe



# Bergens Tidende

NR. 341 UKE 51 - 2014 - 147. ÅRGANG

LØSSALG KR 30

LEST. SETT. HØRT.



Det beste fra 2014

PLATER  
FILMER  
BØKER



LEST. SETT. HØRT. // SIDE 27-45

**FREDAG** 19. DESEMBER



# Barna som Norge sendte ut

De kom til Norge med håp om et bedre liv. De har alle bodd minst fire år i Norge. Myndighetene har sendt dem ut av landet med tvang.

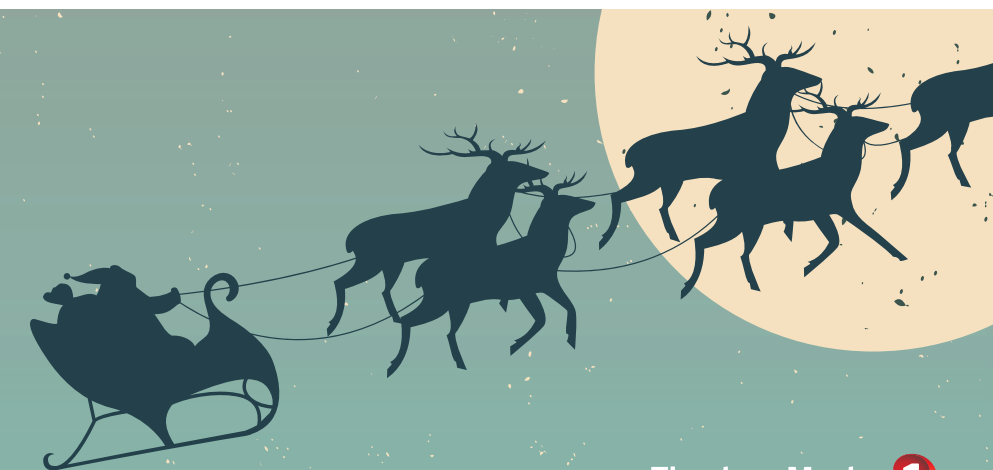
NYHETER // SIDE 10-15

### ASYLBARNA

Vi ønsker alle – ja absolutt alle – kunder, kolleger, konkurrenter, utbyggere, investorer, spekulanter, hushaier – og BRANN en riktig

god jul

med glimt av glede, høytid og rettferdighet. Vi vil alltid være der for deg som trenger herberge.



EiendomsMegler 1

## ASYLBARNA

**TILBAKE //** I Jemen er Shaimaa (10) redd for krig, men mest opprørt over at ho ikkje får lov til å sykle.

# Shaimaas nye liv

RAYMOND LIDAL  
nyhet@bt.no

– Det er veldig stygt her, og veldig fint i Norge, seier Shaimaa Isam Mohammad Yusuf.

I sin knallblå hijab og svarte, dekorerte abaya, plagget som dekkjer kroppen frå skuldrene til anklane, har ho ingen illusjonar om å kome tilbake til Norge og Lillesand.

I november blei ho henta på skulen av politiet, og tvangsreturnert saman med familien til Jemen. Då hadde ho vore sju år i Norge.

For Shaimaa er forklaringa på kvifor dei måtte reise tilbake slik:

– Norge ville ikkje ha oss.

BT treffer henne og familien på ein kafé midt i hovudstaden Sana'a. Livet i Jemen er vanskeleg og utrygt for kven som helst. I går kom melding om ei bilbombe som hadde gått av sør for hovudstaden i landet. Minst tjue personar skal vere drept, ifølgje TV-kanalen Al Arabiya.

Urolege tilstandar gjer at Shaimaa og familien sjeldan går ut. I mange år har landet vore plaga av væpna konfliktar, mellom regjeringa og al Qaida, og mellom sjiamuslimske opprørarar og sunnimuslimske motstandarar.

## Ufornøyelsesparken

Den eine kvelden familien var ute for å ha det hyggeleg, enda også som ei ubehageleg oppleving.

– Me var med venen til mamma til ein fornyelsespark. Me hadde det veldig gøy der. Men på veg heim var det nokon som kom med pistolar og skulle drepe ein mann, seier ho med sørlandskarring.

– Dei hadde kanskje kran- gla med mannen. Så ville dei kome inn, og sa at alle skulle gå inn i restauranten. Me var der og venta.

– Var du redd?  
– Ja, eg var jo ganske nær og såg på.

Krangelen enda utan vald eller skot, men Shaimaas notid er prega av utryggleik. Det same er framtida. Ho har enno ikkje kunna starte på skulen. Dei kom til Jemen for seint til å kunne registrere henne. Sjølv om ho pratlar arabisk, må ho byrje nesten

frå botnen med lesing og skriving. Ho kan ikkje skrive namnet sitt.

Det einaste ho hugsar frå Jemen frå tida før Norge, er at katten deira klorte henne då ho drog den i halen. Det meste må ho lære seg på nytt.

## Mannen som reiste

– Smil, seier mor Afrah Yusuf då journalisten vil ta eit bilete av borna.

Ho forsøker så godt ho kan å gje dei eit normalt liv her. Dei bur mellom belys i eit hus i utkanten av Sana'a. Familien hadde 1000 kroner til rådvelde då dei kom. Etter det har dei fått økonomisk hjelp av vener, familie og kjende, men pengane tek raskt slutt. Og huset går til eigarens son når han gifter seg.

– Neste månad vert vanskeleg. Eg har vore så sint, og eg har gråte. Med meg går det bra, men eg er redd for borna, seier Afrah.

Suleimann, den fem år gamle sonen, har allereie vore på sjukehuset ein gong. Det kostar pengar.

Afrah græt. Shaimaa legg merke til det og tek over praten. Dei to minste, Haron og Suleimann, er vanskelege å halde styr på inne på kafeen. Dei skrik og hylar, slåst og øydelegg plantane rundt oss. Afrah fortel at ho treng hjelp med Suleimann, som hadde eigen assistent i barnehagen i Norge.

Afrah veit ikkje kva ho skal gjere vidare. Mannen hennar gøymde seg i Norge då resten av familien vart sendt ut. Ho veit ikkje kor han er no. BT er kjend med at han har reist frå Norge og opphald seg i eit anna europeisk land.

– Å vere aleine som kvinne i Jemen hemmar meg. Det er vanskeleg, og eg har ikkje arbeid. Kva skal eg gjere? Dei må ha mat, seier Afrah. Ansvaret ber ho aleine, og det er tungt, seier ho.

## Sykkelforbudet

«Jemen er blant dei mest utfordrande stadene i heile verda å oppdra ein familie. Mødrer og born har alarmerande dårleg tilgang til helsetenester og utdanning samanlikna med andre fattige land. [...] Det er spesielt vanskeleg for jenter i Jemen.»

## FAKTA

### Utsendelsen av Shaimaa

● Ti år gamle Shaimaa Isam Mohammad Yusuf blei haust sendt tilbake til Jemen etter sju år i Norge.

● BT var med på uttransporteringa av familien.  
● Familien fekk avslag på asylsøknaden i 2008.  
● Ifølgje UNE gav foreldra opp feil identitet.  
● I vår gav dei derimot opp det som reknast som å vere deira ekte identitet og pass.



Shaimaa bodde syv år i Norge. Så hentet politiet henne i klasserommet.

**FAKSIMILE:** BT fortalde 22. november om korleis Shaimaa og familien blei henta i Lillesand og uttransportert til Jemen.

Slik introduserer Redd Barna stoda i Jemen. Samstundes åtvarar norsk UD mot alle opphald i Jemen. Shaimaa er redd for krig, men er mest opprørt over at ho ikkje kan sykle.

– Det er ikkje lov for jenter her, seier ho.

Shaimaa har mista fridomen ho hadde i Norge. Ho ønskjer å reise tilbake til Lillesand, men forstår at det blir vanskeleg. Ho saknar venene der. Utan internett i Sana'a er det vanskeleg å halde kontakten.

Ho har skrive brev som ho snart skal sende til vener ho ikkje vil miste.

– Dei er dei einaste eg kjenner. Eg kjenner ingen her.

Broren Suleimann er utolmodig. Systera pratlar for han.

– Han seier at han vil gå heim, langt frå her. Han meiner Norge.



**I JEMEN:** Shaimaa og veslebror Haron er tilbake i Jemen. Her er de i nabolaget der de nå bor, i utkanten av hovudstaden Sana'a.  
FOTO: RAYMOND LIDAL

## Ikke flere symbolbarn

### KOMMENTAR



FRØY GUDBRANDSEN  
froy.gudbrandsen@bt.no  
Kommentator i BT

**Tildelingsbrev. Tvangsretur. Styringsdialog. Her er barna saken handler om.**

**M**ORGENEN 11. november gikk Shaimaa på skolen i Lillesand som vanlig. Noen timer senere satt hun på transittmottaket på Trandum, første stopp under tvangsreturen til Jemen. BT fikk følge uttransporten av Shaimaa og familien.

Shaimaas sak er ganske typisk. Mange barn som har bodd like lenge i Norge er sendt ut i år. I dagene etter at saken om tvangsreturen ble publisert i BT, jobbet vi videre med problemstillingen. Vi oppdaget at det var skjedd en feil.

**TEMPOET** i utsendelsene av barn som har vært lenge i Norge skulle senkes. Beskjeden kom aldri frem til dem som står for tvangsreturene.

Resultatet er at rekordmange asylbarn er sendt ut av landet. Hvilke barn som fortsatt ville vært i landet om politiet hadde fått beskjeden, er umulig å si.

**SHAIMAA** kan ha vært en av dem. Hun kunne vært et symbol på barna som mistet muligheten til et liv i Norge på grunn av justisminister Anders Anundsens feil.

Men det har vært nok symboler nå. Nok eksempler. Nok enkeltskjebner som representerer de andre asylbarna.

Derfor har BT forsøkt å finne alle de lengeværende barna som er sendt ut i år. Vi har sporet opp 48 barn som vi har vært i kontakt med i hjemlandet. I tillegg har vi informasjon om 16 andre. Noen holder vi anonyme, noen vet vi ikke hvem er.

**BARNA** i dagens BT representerer bare seg selv og sin historie. Når vi diskuterer de 76 asylbarna med mer enn fire års botid i Norge som er sendt ut i år, så er det disse konkrete ungene vi snakker om. De har alle til felles at de har fått avslag på asylsøknaden. De hadde ikke – etter det gamle regelverket – rett til å være i Norge.

Tvangsretur er i utgangspunktet strengt nødvendig. Om behandlingen av asylsøknader skal ha noen mening, må de som får avslag sendes ut. Mener vi at noen burde fått

bli, er det regelverket som skal endres, ikke tvangsreturene som skal stoppes.

Det er også verd å merke seg at det ikke alltid er en tragedie når barn sendes tilbake til hjemlandet, heller ikke etter mange år i Norge. Noen ganger møter venner og familie opp for å ønske dem velkommen hjem. Politiet som følger dem er noen ganger vitne til gjen- synsglede og gledestår.

**BLANT BARNA** som er sendt ut i år, er det dessverre mange eksempler på det motsatte. De er sendt tilbake til en fryktelig vanskelig tilværelse. Det gjelder særlig mange av barna som er sendt til Afghanistan. Vi kjenner til flere eksempler på familier som virkelig strever.

Da disse barna ble sendt ut, var et nytt regelverk rett rundt hjørnet. Derfor skulle de flyttes lenger bak i politiets liste over dem som skulle tvangsreturneres. Listen ble aldri endret. Politidirektoratet hevder at dette ikke har hatt konsekvenser. Tallene forteller en helt annen historie. Politidirektøren innrømmer også at det ikke finnes skriftlig dokumentasjon på at politiet endret arbeidet i tråd med regjeringens ordre.

Shaimaa ble sendt ut under en måned før et nytt regelverk trådte i kraft. Etter BTs avsløringer om tvangsreturene, ble endelig regjering, Venstre og KrF enige. Siden hun har bodd i Norge i hele syv år, var godt integrert og kommer fra et land med en farlig menneskerettighetssituasjon, ville hun hatt gode muligheter for å få bli med det nye regelverket.

Eller for å si det på en annen måte: Om ikke de nye reglene var ment å hjelpe barn som henne, hvem vil de egentlig hjelpe?

Men Shaimaa er allerede i Jemen. Hun vil aldri få prøvd saken sin etter det nye regelverket. Og Negin (13) er i Iran. Farhad (11) er i Afghanistan. Jessica (16) er i Angola. Vi får aldri vite om de ville fått opphold, om politiet hadde fått beskjeden fra Anundsen og plassert dem bak i køen.

**MINST 76 BARN** som har bodd mer enn fire år i Norge er sendt ut. Om vi tar med deres søsken, ender vi opp med et høyere antall barn som ville hatt mulighet for å få bli med den nye forskriften. Alle ville ikke fått bli, for den nye forskriften garanterer ikke alle opphold.

**BESLUTNINGEN** om at færre lengeværende asylbarn skulle ut, ble en ny type skrivebordsbeslutning: En beslutning som ble liggende på noens skrivebord og aldri gjennomført.

Barna vi forteller om i dag, er ekte barn med ekte liv. Noen av dem merker de ekte konsekvensene av en politisk tabbe.



## ASYLBARNA

# Barna som ble sendt ut av Norge

De bodde i Norge i over fire år. Regjeringen sa at disse barna skulle flyttes bakover i returkøen. I 2014 ble de likevel hentet av politiet og sendt ut av landet.

## DE VAR ET TALL: 76.

Så mange barn, med fire år eller mer bak seg i Norge, ble sendt ut med tvang fra januar til oktober i år, ifølge politiet.

**BT HAR FØRSØKT** å kartlegge hvem disse barna er. Vi har kontaktet støttegrupper, ressurspersoner i lokalsamfunn, organisasjoner, asylmottak, lokalaviser og en rekke andre kilder i landets fylker for å få klarhet i identiteten. De 48 vi presenterer, er de vi har fått bekreftet identiteten til og har fått samtykke til å publisere.

Bergens Tidende avslørte denne måneden at politiet aldri mottok regjeringens ordre om ikke lenger å prioritere utsendingen av asylbarna som har bodd lenge i landet. Justisminister Anders Anundsen (Frp) beklaget til Stortinget samme dag. BT har dokumentert at Anundsen likevel er blitt holdt løpende orientert om hvor mange slike barn som er sendt ut.

**POLITIETS EGNE TALL** viser at rekordmange lengeværende barn er sendt ut i år. Kontroll- og konstitusjonskomiteen har stilt statsråden en rekke spørsmål, og det kan bli aktuelt å kalle inn både Anundsen og statsminister Erna Solberg til muntlig høring i Stortinget.

Barna BT presenterer i dag har fått avslag på asylsøknaden og fått en utreisefrist som ikke har forholdt seg til. Kartleggingen viser alle de BT kjenner til som er sendt ut i hele 2014. Den inkluderer også småsøsken som ikke har vært fire år i Norge, for eksempel to år gamle barn som er født i Norge. To storesøsken i oversikten er 18 år og dermed ikke lenger mindreårige, men har tilbrakt ungdomstiden i Norge og ble sendt ut sammen med resten av familien.

**VI HAR SÅ LANGT** som mulig søkt informasjon fra så mange kilder som mulig, men feil kan likevel forekomme. For eksempel oppgir foreldre tidvis feil alder på barn i asylsøknader. Dette er opplysninger det er vanskelig å etterprøve.

ØYVIND LEFDAL EIDSVIK  
oyvind.eidsvik@bt.no  
HANNE LOUISE ÅKERNES  
ANDERS HAGA  
EYSTEIN RØSSUM

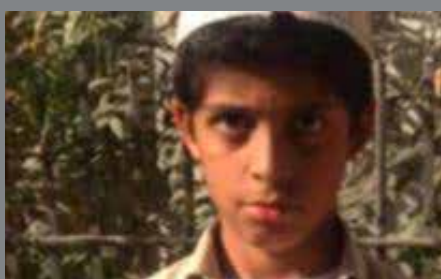
Kilder: Norsk organisasjon for asylsøkere, asylmottak, støttegrupper, Mona Bentzen, advokater, familiedokumenter, lokale ressurspersoner og lokale medier. Foto: Privat, Trond Lønstad, Paul Sigve Amundsen, Raymond Lidal og Håvard Bjelland



### Serena Omoregie

8 år gammel fra Nigeria. Bodde i Hov, Oppland.

Serena Omoregie (8) var aktiv i gospelkoret i Hov kirke. Hun likte å synge og gikk i tredje klasse på Fryal skole. Hun hadde bodd fire år i Norge, da hun ble uttransportert til Nigeria. Sendt ut 24. september etter 4 år.



### Emambuksh Baloch Sadek

7 år gammel fra Pakistan. Bodde i Ytre Arna.

Emambuksh Baloch Sadek (7) gikk i andre klasse på Ytre Arna barne- og ungdomsskole. Han elsket å spille fotball, både på skolen og på fritiden. Hadde to eldre brødre på skolen. Sendt ut i sommer etter 4,5 år.



### Josephine Aigbovia

16 år gammel fra Nigeria. Bodde i Kvæfjord.

Josephine Aigbovia (16) gikk på Borkenes skole. Hun var aktiv i Kvæfjord baptistmenighet og ledet en dansegruppe som drev med hiphop. Hun spilte også fotball og var aktiv som fotballdommer. Josephine hadde et svært nettverk av venner i Kvæfjord. Sammen med sine yngre søsken ble hun hentet morgenen den 24. september i år og returnert til Nigeria. Familien hadde bodd i Norge i nær fem år. Sendt ut 24. september etter 4,5 år.



### Ramtin Hekmatara

9 år gammel fra Iran. Bodde i Farsund.

Ramtin Hekmatara (9) bodde med familien i Farsund i fire og et halvt år. Hele familien konverterte til kristendom, og en pinsenighet i Farsund har engasjert seg mye i saken. Familien har siden flyttet til et naboland. Sendt ut 16. januar etter 4,5 år.



### Richard Aigbovia

14 år gammel fra Nigeria. Bodde i Kvæfjord.

Richard Aigbovia (14) ble returnert til Nigeria 24. september i år. Kallenavnet hans var «Riche», og han gikk i 9. klasse på Borkenes skole. Richard spilte fotball i nærmiljøet og likte å danse. Sammen med sin mor og tre søsken delte de to rom på mottaket i Kvæfjord. Sendt ut 24. september etter 4,5 år.



### Rihanna Omoregie

4 år gammel fra Nigeria. Bodde i Hov, Oppland

Rihanna Omoregie (4) hadde nettopp startet i barnehagen, da hun sammen med familien ble uttransportert til Nigeria i september 2014. Hun gikk i Grettgutua barnehage og ble født i Norge. Sendt ut 24. september etter 4 år.



### Mohammad Wakas Sadek

14 år gammel fra Pakistan. Bodde i Ytre Arna.

Mohammad Wakas Sadek (14) gikk i sjette klasse på Ytre Arna barne- og ungdomsskole og var svært aktiv i elevrådet. Var blant de flinkeste i klassen i alle fag. Liker å spille fotball og bor nå sammen med familien i Pakistan. Sendt ut i sommer etter 4,5 år.



### Mohammed Haris Sadek

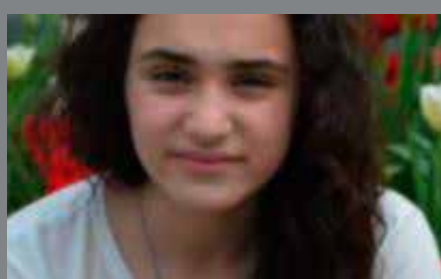
18 år gammel fra Pakistan. Bodde i Ytre Arna.

Mohammed Haris Sadek (18) gikk førsteåret på U. Pihl videregående skole i Åsane. Han er eldst i en søskenflokk på fire, som alle har bodd i Norge i fire og et halvt år. Bor i dag sammen med familien i byen Thatta i Pakistan. Forteller at han nå jobber på en bensinstasjon. Sendt ut i sommer etter 4,5 år.

# 543

asylbarn ble sendt ut av Norge i årets ti første måneder. 14 prosent av disse hadde bodd her i mer enn fire år.

Kilde: Politidirektoratet



### Negin Hekmatara

13 år gammel fra Iran. Bodde i Farsund.

Negin Hekmatara (13) bodde i Farsund i fire og et halvt år. Hun var medlem i den lokale svømmeklubben, spilte i korps og på gitar. Hele familien konverterte til kristendom i Norge og var aktive i en pinsenighet. Sendt ut 16. januar etter 4,5 år.



### Haron Isam Mohammed Yusuf

2 år gammel fra Jemen. Bodde i Lillesand.

Haron Isam Mohammed Yusuf (2) hadde ikke fått barnehageplass i Norge, og gikk derfor i en barnegruppe på Sana mottak i Lillesand. Her jobbet også hans

mor. Er født og oppvokst i Norge. Bor nå sammen med familien i Jemen. Sendt ut 12. november etter 2 år.



### Lisa Asowata

11 år gammel fra Nigeria. Bodde i Kongsvinger.

Lisa Asowata (11) hadde bodd i Norge i fire år, da hun og familien ble hentet om morgenen 23. september. Hun elsker å stå på scenen, og skulle spilt i en teateroppsetning av Jul i Blåfjell denne julen. Hun gikk i 6. klasse på Marikollen skole i Kongsvinger. I tillegg til å synge og danse, var hun aktiv i elevrådet ved skolen. Lisa hadde tre yngre søsken. Sammen med sin mor var hele søskenflokket aktive i Metodistkirken i Kongsvinger. Sendt ut 24. september etter 4 år.



### Tega Asowata

9 år gammel fra Nigeria. Bodde i Kongsvinger.

Tega Asowata (9) gikk i 4. klasse på Marikollen skole i Kongsvinger. Hun var aktiv i en teatergruppe gjennom kulturskolen, og skulle spilt i Jul i Blåfjell denne julen. Tega var kjent for å springe raskest i klassen. Hun sprintet forbi alle barna på skoleplassen. Sendt ut 24. september etter 4 år.



### Odosa Asowata

7 år gammel fra Nigeria. Bodde i Kongsvinger.

Odosa Asowata (7) elsker å spille fotball, og spilte både i gaten og i friminuttene på skolen. Han gikk i 2. klasse på Marikollen skole. Odosa har nettopp fått lov til å begynne på skolen igjen i Lagos i Nigeria. Sammen med sine søsken og sin mor var det rundt 40 andre mindreårige da han ble returnert. Sendt ut 24. september etter 4 år.



### Iwinosa Asowata

4 år gammel fra Nigeria. Bodde i Kongsvinger

Iwinosa Asowata (4) er født og oppvokst i Norge. Han hadde nettopp begynt i Langeland barnehage da han ble returnert. Han har tre eldre søsken. Iwinosa bor nå sammen med familien i Lagos i Nigeria. De bor på en midlertidig adresse på jakt etter et ordentlig sted å bo. Sendt ut 24. september etter 4 år.



### Suleimann Isam Mohammed Yusuf

5 år gammel fra Jemen. Bodde i Lillesand.

Suleiman Isam Mohammed Yusuf (5) gikk i Villa Snøringsmoen barnehage i Lillesand. Han har spesielle behov, og fikk derfor assistent-hjelp i Norge. Han er veldig opptatt av biler og elsker å late som han kjører bil. Han har bodd hele sitt liv i Norge. Sendt ut 12. november etter 5 år.



### Richy Omoregie

6 år gammel fra Nigeria. Bodde i Hov, Oppland.

Richy Omoregie (6) gikk i andre klasse på Fryal skole på Hov i Oppland. Han var aktiv i kirken, og tilbrakte mye tid der sammen med sine søstre. De kom til Norge i begynnelsen av september 2010, og ble returnert i slutten av september i år. Sendt ut 24. september etter 4 år.



**ASYLBARNA**



**Meisan Hashemi**

11 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Vestre Slidre.

Meisan Hashemi (11) tilbrakte en del av fritiden med å sparke fotball, og var en normalt høflig gutt på skolen. Moren hans har vært behandlet for psykisk sykdom i Norge. Sendt ut 8. november etter 4 år.



**Jakob Azimi**

2 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Nome, Telemark.

Jakob Azimi (2) bodde på Nome asylmottak i Telemark. Han skulle begynne i barnehage, men ble sendt ut sammen med familien sin før det skjedde. Jakob ble født i Norge. Foreldrene kom til Norge i 2008. Sendt ut 30. august etter 2 år.



**Farhad Rahimi**

11 år gammel fra Afghanistan. Bodde på Sunndalsøra.

Farhad Rahimi (11) startet ved Tredal skole på Sunndalsøra i 2010. Han gikk i sjette klasse da han og resten av familien ble hentet. Farad spilte på Sunndal Fotball. Etter at familien var sendt ut, spilte lagkameratene kamp med «Farad, vi savner deg» skrevet på draktene. Sendt ut 14. september etter 4,5 år.



**Lousiany Bernardo Campos**

4 år gammel fra Angola. Bodde i Engerdal.

Lousiany Bernardo Campos (4) gikk i Drevsjø barnehage. Her hadde han mange lekekamerater. Sammen med sine tre eldre søsken ble han returnert til Angola i oktober 2014. Sendt ut 21. oktober etter 4 år.



**Jessica Martins Campos**

15 år gammel fra Angola. Bodde i Engerdal.

Jessica Martins Campos (15) gikk på Engerdal skole. Hun er veldig glad i å danse og synge. Sammen med lillesøsteren deltok hun på Ungdommens kulturmønstring. Hadde mange venninner i Norge. Sendt ut 21. oktober etter 4 år.



**Nazir Ahmad Rahimi**

7 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Ål.

Nazir Ahmad (7) er yngste medlem av søskenflokket, og har tilbrakt mesteparten av livet i Norge. Forrige 17. mai bar han fanen til barnehagen han gikk ved i Ål. Sendt ut 27. januar etter 4,5 år.



**Benjamin Azimi**

4 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Nome, Telemark.

Benjamin Azimi (4) bodde i Telemark med sin yngre bror, mor og far. Mens politiet ikke fant faren, ble brødrene og moren i august sendt til Kabul. De er nå på jakt etter en egen plass å bo. Benjamin liker å spille fotball, og likte å sykle med de andre barna i barnehagen. Sendt ut 30. august etter 4 år.



**Shaimaa Isam Mohammad Yusuf**

10 år gammel fra Jemen. Bodde i Lillesand

Shaimaa Isam Mohammad Yusuf (10) hadde bodd syv år i Norge da hun ble hentet på skolen 11. november. Shaimaa spilte fotball, klatret og likte å sykle med vennene sine. Sendt ut 12. november etter 7 år.



**Causar Hemat**

4 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Porsgrunn.

Som søsteren Sana, gikk Causar Hemat (4) i barnehagen med sine venner. Bor nå med mor, far og to søstre i Kabul, der de har leid et rom hos en familie. Familien har opplevd flere bombeangrep i nærheten siden de kom til Kabul. Sendt ut 22. februar etter 4,5 år.



**Ali Sina Bahaduri**

9 år gammel fra Afghanistan. Bodde på Sunndalsøra.

Ali Sina (9) liker å spille fotball. Han og storebroren bor nå sammen med foreldre i Kabul. Sendt ut 3. august etter 4,5 år.



**Malak Nabizadah**

5 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Bodo.

Malak Nabizadah (5) er født og oppvokst i Norge, og fyller seks år i januar. Hun liker å pynte seg i kjoler og englevinger, og elsker å hoppe på trampoline. Ble returnert til Afghanistan i midten av januar i år. Bor nå på grensen til Pakistan. Sendt ut 13. januar etter 5 år.



**Gabriel Igiesurohghomwen**

12 år gammel fra Nigeria. Bodde på Dombås.

Gabriel Igiesurohghomwen (12) var ofte med på fjellturer, og spilte på fotball-lag årene han bodde på Dombås. Hans yndlingsplass var i ballbingen. Gabriel spilte også i skolekorpsset. Sendt ut 24. september etter 4 år.



**Ailin Wahedi**

6 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Farsund.

Ailin Wahedi (6) gikk i 1. klasse på Farsund barne- og ungdomsskole. Hun sang i kirkekoret i Farsund menighet. Ailin likte godt å lære engelsk på skolen, og snakket derfor mye engelsk med de rundt seg for å øve. Sendt ut 23. november etter 4 år.



**Mohammed Aves Sadek**

15 år gammel fra Pakistan. Bodde i Ytre Arna

Mohammed Aves Sadek (15) ble returnert til Pakistan sommeren 2014 etter fire og et halvt år i Norge. Sammen med sine foreldre ble han og de tre brødrene hentet om natten av politiet. 14-åringen gikk på Ytra Arna barne- og ungdomsskole og var med i scenestykket Fargespill. Han elsker å danse. Bor nå sammen med familien i byen Thatta i Pakistan. Sendt ut i sommer etter 4,5 år.



**Farkhondeh Rahimi**

18 år gammel fra Afghanistan. Bodde på Sunndalsøra.

Farkhondeh Rahimi (18) gikk først ungdomsskolen og deretter to år på helsefagarbeid på Sunndal videregående skole. Hun hadde flere venner i lokalmiljøet. Sendt ut 14. september etter 4,5 år.



**Samar Hemat**

1 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Porsgrunn.

Samar Hemat (1) ble født i Norge. Hun har vært mye syk og innlagt på sykehus i Norge. Sendt ut 22. februar etter 4,5 år.



**Hamid Reza Bahaduri**

11 år gammel fra Afghanistan. Bodde på Sunndalsøra.

Hamid Reza Bahaduri (11) var akkurat ferdig med 4. klasse. Han ønsket å spille fotball, og hadde en plan om å bli like god som Messi eller Ronaldo. Ambisjonen hans var å bli en kjent fotballspiller for Norge. Sendt ut 3. august etter 4,5 år.

**Først og fremst gjør det vondt å tenke på at så mange helt uskyldige barn som ikke skulle vært sendt ut, likevel er det.**  
Terje Breivik, nestleder i Venstre, Bergens Tidende 6. desember



**Marissony Bernardo Campos**

9 år gammel fra Angola. Bodde i Engerdal.

Marissony Bernardo Campos (9) gikk på Engerdal skole. Hun og søsknene hadde bodd fire år i Norge, da de ble returnert i oktober i år. Sendt ut 21. oktober etter 4 år.



**Fatema Rahimi**

14 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Ål.

Fatema Rahimi (14) vokste opp i Iran, og kom til Norge i 2009 med flere søsken, far, mor og en onkel. De har bodd i Ål. I januar ble familien sendt til Afghanistan, hvor de to yngste barna ikke hadde vært før. Sendt ut 27. januar etter 4,5 år.



**Farid Rahimi**

15 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Sunndalsøra.

For Fahrud Rahimi (15) var hverdagen fotball. Han var keeper på Sunndal Fotball sitt G16-lag. Han snakket flytende sunndalsdialekt, gjorde det bra på skolen og var en sentral del av venneflokket. Sendt ut 14. september etter 4,5 år.



**Tracy Igiesurohghomwen**

16 år gammel fra Nigeria. Bodde på Dombås.

Tracy Igiesurohghomwen (16) gikk på skole på Dombås i fire år og danset hiphop på fritiden. Hun snakker bra norsk, og blir karakterisert som en hjelpsom og flink jente. Sendt ut 24. september etter 4 år.



**Zahra Hashemi**

4 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Vestre Slidre

Zahra Hashemi (4) gikk i barnehage. Sendt ut 8. november etter 4 år.



**Sana Hemat**

6 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Porsgrunn.

Sana Hemat (6) skulle begynne på Vestlia skole i Porsgrunn denne høsten, men ble hentet av politiet før den tid. Sendt ut 22. februar etter 4,5 år.



**Kristine Wahedi**

3 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Farsund.

Kristine Wahedi (3) sang i kirkekoret Jubelklang i Farsund menighet. Både hun og storesøsteren Ailin liker å synge. Ble returnert i november i år sammen med familien. Sendt ut 23. november etter 3 år.



**Hasti Bahaduri**

3 år gammel fra Afghanistan. Bodde på Sunndalsøra.

Hasti (3) er født og oppvokst i Norge. Hun ble uttransportert med sine to brødre og foreldre i august i år. Sendt ut 3. august etter 3 år.



**Brenda Igiesurohghomwen**

14 år gammel fra Nigeria. Bodde på Dombås.

Brenda Igiesurohghomwen (14) bodde på Dombås, og hadde mange venner. Hun var aktiv fotballspiller, og var med på laget til Norway Cup i sommer. Hun og søsknene Tracy og Gabriel er nå i Benin City, Nigeria. Sendt ut 24. september etter 4 år.



**Zohreh Rahimi**

6 år gammel fra Afghanistan. Bodde på Sunndalsøra.

Zohreh Rahimi (6) kom til Norge som baby. Hun hadde første skoledag i august, en måned før hun og resten av familien ble uttransportert. Sendt ut 14. september etter 4,5 år.



**Hadjo Martins Campos**

13 år gammel fra Angola. Bodde i Engerdal.

Hadjo Martins Campos (13) gikk på Engerdal skole. Sammen med sin storesøster deltok hun på Ungdommens kulturmønstring, hvor de sang og danset. Sammen med familien ble hun returnert til Angola i oktober. Sendt ut 21. oktober etter 4 år.



**Aydenay Nabizadah**

3 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Bodo.

Aydenay Nabizadah (3) gikk i barnehage i Bodo sammen med sin storesøster. Ble returnert til Afghanistan i januar i år. Bor i dag på grensen til Pakistan med sin mor og søster. Sendt ut 13. januar etter 3 år.



**Mohammad Hashemi**

6 år gammel fra Afghanistan. Bodde i Vestre Slidre.

Mohammad Hashemi (6) hadde akkurat begynt første året på skolen da han og familien ble hentet. Bor nå på et mottaks-senter i Kabul. Sendt ut 8. november etter 4 år.

# Mener Anundsen tilslørte asylbarnavtale

Venstre og KrF tror ikke på justisministerens forsikringer om at asylbarnavtalen ble fulgt opp. De mener statsråden i kommunikasjonsdepartementet har tilsørt hva partiene var enige om.

KJETIL GILLESVIK  
kjetilgillesvik@bt.no

Klokken 17.40 fredag kveld, mange timer på overtid, mottok kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget omsider svarbrevet fra justisminister Anders Anundsen (Frp). Skrevet bidro ikke til å blidgjøre regjeringens to samarbeidspartnere. Da komitémøtet var ferdig fredag kveld kunne det virke som at det var Venstre og KrF som hadde mest krutt på lager.

– Dette brevet har ikke vært noen klargjøring. Her kommer det flere spørsmål, forsikret Abid Raja (V).

– Anundsen påstår at det har funnet sted en praksisendring, men når vi vet hva sjefen for Politiets utlendingsenhet har uttalt, så fremstår dette i et underlig lys, sier Hans Fredrik Grøvan (KrF).

## – Umulig å forstå

Årsaken til at Frp-statsråden har havnet i trøbbel, er at han, som en del av avtalen med KrF og Venstre, skulle endre prioriteringen av hvilke asylsøkere som sendes ut av landet. Mens den rødgrønne regjeringen prioriterte lengelevende barnefamilier i forbindelse med uttransport, så ble de fire borgerlige partiene enig om at denne gruppen skulle rykke bakover i køen.

Da bekymringsmeldingene om at barnefamilier ble sendt ut i stort antall begynte å strømme inn i sommer, beroliget Anundsen kritikerne fra Stortingets talerstol og viste til at han hadde laget en ny instruks som skulle ivareta lengelevende barns rettigheter i påvente av at en fikk på plass en ny asylavtale.

Men som BT avslørte 2. desember, ble politikken endret, og instruksene aldri videreført i de skriftlige styringssignalene til Politiets utlendingsenhet. I Stortinget samme dag kritiserte Anundsen politidirektøren for ikke å ha

## FAKTA

### Asylbarnsaken

- 4. desember sendte kontroll- og konstitusjonskomiteen over en rekke spørsmål til justisminister Anders Anundsen (Frp).
- Da hadde BT to dager i forveien avslørt at regjeringens nye styringsinstruks om ikke å prioritere utsendelse av lengelevende barn, aldri nådde frem til PU.
- Kontrollkomiteen spør om statsråden og departementet kjente til at PU ikke hadde mottatt regjeringens instruks om ny asylbarnpolitikk før BTs avsløring
- De spør også om hvorvidt den konkrete politikken har kommet tydelig nok frem i de skriftlige styringssignalene til departementet.

klart å viderefølge disse styringssignalene nedover i etaten. Venstres Abid Raja mener derimot Anundsen må bære hovedansvaret. Han viser til et brev justisministeren henviste til i sitt svarbrev. Der utfordret Politidirektoratet departementet på hvorvidt de skulle prioritere uttransport av lengelevende barn. I sitt svar skriver Anundsens departement at barn skal prioriteres.

– Vi spør om justisministeren selv har bidratt til å tilsløre den nye instruks. Å besvare et slikt spørsmål med at barn skal prioriteres, er ikke noen klargjøring. Det er tvert imot umulig å forstå, sier Raja.

Anundsen oppfatter saken helt annerledes enn Raja. I brevet er nettopp dette svaret brukt som bevis på at utsendelse av lengelevende barn ikke skulle prioriteres.

## Vil gå videre med saken

Bergens Tidende har ikke fått Anders Anundsen i tale siden 2. desember. Han har siden da henvist til at han skal svare kontrollkomiteen først. Men heller ikke da svaret forelå i går, ønsket han å gi noe intervju.

Det manglet derimot ikke på andre som ville uttale seg i saken i går.



**FIKK SVAR FRA ANUNDSEN:** I går møtte kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget for å få svar fra justisminister Anders Anundsen (Frp) om hvorfor utsendingen av de lengelevende asylbarna ikke ble bremsset. Etter møtet var flere komiteemedlemmer lite fornøyde. Her komitéleder Martin Kolberg (Ap, fra v.), Michael Tetzschner og Abid Raja.

– Vi kommer til å gå videre med saken, sier komitéleder Martin Kolberg (Ap).

Han var ikke fornøyd med svaret fra statsråden i går.

– Han sier politikken er forandret, men det ligger ingenting i brevet som underbygger det. Tvert imot virker det som ingen-

ting er forandret. Da har han gitt Stortinget feil inntrykk. Jeg tror ikke jeg sier mer nå.

## Sparte 49 barn

I svarbrevet beklager Anundsen på ny at den nye instruks om politikken aldri kom med i de skriftlige styringsdokumen-

tene til Politiets utlendingsenhet, men på spørsmål om dette har fått noen konsekvenser, viser han bare til politidirektørens uttalelser om at det har det ikke. Dette står i sterk kontrast til hva PU-sjef Kristin Kvigne har uttalt i minst to intervjuer.

– Vi uttransporterer der vi

kan, sa Kvigne til Dagsavisen 5. november.

– Jeg synes det er vanskelig å forstå at det har skjedd en praksisendring når PUs leder sier det motsatte. Brevet så langt bekrefter ikke praksisendring. Tvert om. Virker som statsråden ikke har fulgt opp tildelingsbrevet,

sier Hans Fredrik Grøvan (KrF).

Høyres Michael Tetzschner var derimot fornøyd etter gårsdagens møte.

– De som vil ha en mer liberal politikk overfor asylbarn vil se at intensjonen er fulgt opp. Så er det en diskusjon om det har nådd frem til PU.

Tall fra Politidirektoratet viser at det i 2014 er sendt ut dobbelt så mange lengelevende som i 2013. I svarbrevet sitt viser Anundsen derimot til et notat fra POD den 18. desember som viser at 49 flere barn kunne vært sendt ut i år.

– Samtidig ropte tiltalte til storebroren og kjæresten, blant



ILLUSTRASJON: GUSTAV KVAAL

## Dømt til 11 års fengsel for drap på storebroren

25-åringen som sto tiltalt for drap på storebroren i Liakroken i fjor høst, er dømt til elleve års fengsel i Gulatingslagmannsrett.

ØRJAN TORHEIM  
orjan.torheim@bt.no

Saken har gått i lagmannsretten denne uken, og nå er dommen kommet. Fengselsstraffen er i samsvar med påstanden fra aktor, statsadvokat Jan-Inge Wensell Raanes.

– Jeg synes det er en riktig og god dom. Retten har delt mitt syn på saken og hvordan tiltaltes forsett skal vurderes, sier Raanes.

– Dette betyr at skyldspørsmålet nå i utgangspunktet er endelig avgjort, med mindre det blir en anke og Høyesterett skulle oppheve dommen fra Gulating.

## Stakk to ganger

25 år gamle Morten Unstad stakk storebroren to ganger med en stor kjøkkenkniv. Det ene sticket traff hjertet og var dødelig.

Hovedspørsmålet for lagmannsretten har vært om 25-åringen drepte med vilje eller ikke. I den ferske dommen heter det enstemmig:

– Når det hugges med en så stor kjøkkenkniv med slik kraft mot brystkassen, er det mer sannsynlig med en dødsfølge enn at det ikke skal bli en dødsfølge.

Før knivstikkene beskriver dommen en scene der tiltalte Unstad sto og hugget med kniven – i døren til rommet der storebroren var sammen med kjæresten. Politiet fant til sammen 11 hugg i døren.

– Samtidig ropte tiltalte til storebroren og kjæresten, blant

annet at han skulle «stikke» og «stabbe» dem, heter det i lagmannsrettens dom.

Dommerne slår ikke fast hvor lenge huggingen mot døren pågikk. Etter en stund gikk storebroren ut av rommet og fikk se sin yngre bror med kniven. Da skal han, ifølge dommen, ha sagt noe i retning av dette til 25-åringen:

– Står du med kniv i hånden, du lille drittunge, kom og stikk meg da.

Sekunder senere fikk storebroren det dødelige knivstikket.

## – Aldri tvil

Behandlingen av drapssaken har vært preget av ulike syn på jussen:

I tingretten ble dommen avsagt med dissens. En av de tre dommerne der mente at dødsfølgen ikke var tilstrekkelig. Da saken første gang var oppe i lagmannsretten i september, valgte juryen å frikjenne 25-åringen for drap. Fagdommerne opphevet den avgjørelsen etter noen minutter. Dermed ble saken sendt tilbake til lagmannsretten. Denne gangen er dommen enstemmig fra de tre fagdommerne og fire ledddommerne.

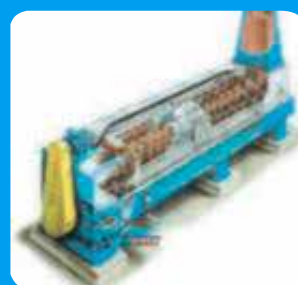
– Jeg mener det aldri har vært tvil i denne saken. Den fellende dommen har ikke noe mer tvil ved seg enn andre domfellelser, sier aktor Raanes.

## Anker til Høyesterett

25-åringens forsvarer, John Christian Elden, varsler anke til Høyesterett.

– Anken vil gjelde rettsanvendelsen for drapsforsett og straffutmålingen, skriver Elden i en tekstmelding.

På vegne av klienten har han ment at det riktige vil være en dom for legemsbeskadigelse med døden til følge.



Anerkjent leverandør til internasjonal prosessindustri søker:

## Technical sales support



Stord International AS er et ledende ingeniørfirma innen sin bransje. Vi utvikler, konstruerer, produserer og selger presser for mekanisk avvanning til prosessindustrien over hele verden. Våre største kunder er innen roesukker-, sitrus-, pektin- og alginatindustrien. Vi har kunder i mer enn 40 land og er internasjonalt anerkjente. Vi holder til på Kokstad og er en del av Putsch Group.

Kontakt Garuda Bergen AS v/ Johnny Færøy, tlf. 90847261 eller Jane Torsvoll, tlf. 94806889 for ytterligere informasjon, eller for et konfidensielt og uforpliktende møte. Se også [www.garuda.no](http://www.garuda.no) for å søke stillingen.



Fløysand Tak er et selskap i vekst, og vi søker en dyktig og selvstendig

## Senior prosjektleder



Fløysand Tak AS firma som driver med blikk, takteking av alle typer tak, membraner, våtromsmembraner og radontetting. Vi er ca. 80 fast ansatte som innehar mange års relevant erfaring. Vi er markedsledende på Vestlandet, og omsetter for nærmere 100 mill. Vår filosofi er å levere den høyeste kvalitet, den beste gjennomføringen av prosjektet til avtalt tid og en konkurransedyktig pris. Alle våre produkter har høy kvalitet og lang levetid.







Fra olje til anlegg

JOBBS & KARRIERE // SIDE 22-23



TV 2-sjefen vokste opp hos beste-foreldrene

Olav T. Sandnes

KULTUR & DEBATT // SIDE 36-37

**FEIL KURS:** Utviklingen i Tyrkia er en utfordring også for Nato.

LEDER // SIDE 2



«Trivelig julepakke»



KULTUR & DEBATT // SIDE 38

## Nå krever de asylbarna tilbake

NYHETER // SIDE 4-7



ASYLBARNA

**SKAKET LOKALSAMFUNN:** For snart tre måneder siden ble familien Aigbovya sendt ut av Norge. Fire barn mistet sine venner i Kvæfjord i Troms. Pastor Magnus Lund og konen May Britt Lund ber for familien Aigbovya. De vil ha dem tilbake.

FOTO: HÅVARD BJELLAND



**99,00**  
6 PK

**FROKOSTKAFFE  
FILTERMALT 6-PK**  
Friele, 6x250 g, 66,00 pr. kg

**VÅRE BUTIKKER HAR I  
DAG SØNDAGSÅPENT  
FRA KL. 14.00**

*Allt du trenger til jul!*

**God Jul**

Velkommen innom til hyggelig handel!  
**Ikke spar på førjulskosen - spar penger!**



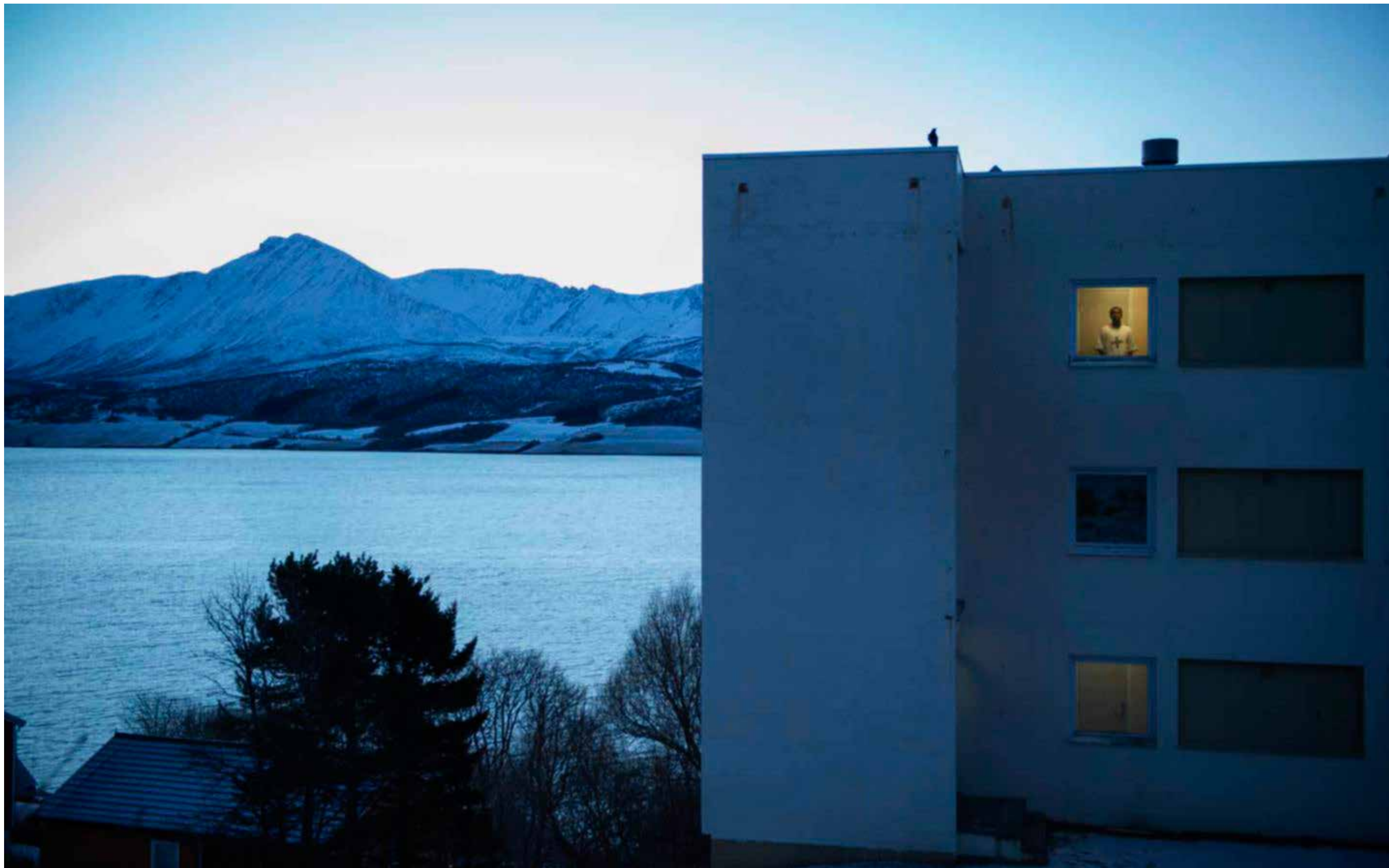
**-50%**

**FREIA STORPLATER**  
Kraft, 190-250 g, Førpris 32,90-42,80

**REMA  
1000**

Gjelder våre butikker i Hordaland (ikke Etne) - Kun til private husholdninger. Vi tar forbehold om eventuelle trykfeil og at noen varer kan være utsolgt. SE VÅRE ÅPNINGSTIDER I DESEMBER PÅ: [www.rema.no](http://www.rema.no)

## ASYLBARNA



**NERVØS STEMNING:** I over 20 år har det gamle hybelhuset vært asylmottak i Kvæfjorden. Her bodde Angela Aigbovya og de fire barna, før de ble hentet ut om morgenen 24. september.

Beboerne som er igjen er bekymret for hva som skjer med deres asylsøknader.

**VIL HA FAMILIEN TILBAKE //** Den morgenen sto elever og lærer på skoleplassen og gråt. Noen barn hadde sett det på vei til skolen. Nå visste alle det: Josephine (16), Richard (14) og tvillingene Martha og Martins (11) var hentet. De skulle ut av landet.

# Utsendelsene som skaket et helt lokalsamfunn

**EINAR AARRE**  
einar.aarre@bt.no  
foto: HÅVARD BJELLAND

Moren Angela Aigbovya og fire barn var på vei fra Kvæfjord i Troms til Afrika og landet barna aldri hadde vært i: Nigeria.

På skoleplassen begynte elever å rope, noen ringte hjem for å fortelle, andre var bare fortvilet. På barneskolen spurte norske elever: Kan vi også bli sendt ut?

Det var tilløp til kaos. Rektor Bodil Røkenes ved Borkenes skole ringte helsesøster og kommunens kriseteam. De

som trengte det måtte få tilbud om hjelp.

Det er snart tre måneder siden, og Frps førstemann i Kvæfjord, Ola Danielsen, er fremdeles oppbragt:

– Det var ikke til å tro. Ungene hadde bodd i Norge i fire-fem år. Hadde det vært fire-fem måneder var det å forstå. Frp er enkeltmenneskets siste skanse. Da må vi også være barnas siste skanse, sier han.

Det er ti minusgrader og mørketid. Danielsen står i skjorte og dressjakke og røyker rullings i pausen under kommunestyrets julemøte. Lukten

av pinnekjøtt siver fra kjøkkene og ut til oss på trappen. Danielsen sender en julehilsen til egen regjering.

#### Oppfylte ikke krav til asyl

For de har hentet «ongan vårres». Nå vil han og resten av kommunestyret ha de tilbake. Kravet gjentas av mange i Kvæfjord. Dette finner de seg ikke i.

– Slikt gjør man bare ikke. Man kan ikke bare tenke på innvandringspolitiske mål. Man må også tenke på barnas beste, sier Danielsen. Så får partiledelsen i Oslo si hva de vil.

I over 20 år har Kvæfjord hatt asylmottak. Utallige ganger har de sett asylsøkere bli sendt ut. Men aldri før at deres nærmeste venner, lekekamerater, lagkamerater, fotballdommeren, lederen for dansegruppen, og hun som hjalp guttene med leksene, forsvinner – etter nesten fem år i Norge. De var jo en av dem. De snakket med dem og drømte som dem. Og de var de «lengeværende asylbarna» som skulle bakerst i køen.

Den historien moren Angela fortalte da hun kom til Norge var ikke riktig. Hun oppfylte aldri kravene til asyl og beskyttelse i Norge. Men årene gikk med saksbehandling og anker, og barna ble en del av det vesle tettstedet Borkenes.

Noen vil si det var moren som satt barna i en vanskelig situasjon, og at det er de som nå betaler prisen for hennes feil.

I Kvæfjord mener folk flest Norge har ansvar etter å ha latt dem bli boende i så mange år. For hver asylsak skjuler sine skjebner.

Minutter før utsendingen tastet eldstedatteren Josephine lynraskt en melding på Facebook fra mottaket:

«Da e man blitt henta av politiet! Farvel Norge! Og hvis dere ikke får tak i mæ, så har de tatt mobilen min. Siden æ ikke veit kor e skal ...»

Fremdeles er det som en unntakstilstand i nærmiljøet. Kommunestyret – fra Frp til SV – står bak vedtaket som ber om at familien får komme tilbake. Idrettslaget, dansegruppen og menighetene mangler fire barn. En lynutnevnt aksjonsgruppe har ringt politikere, departementer, presse og det de har kommet på av offentlige kontorer.

Det ble avholdt loddsalg og kakesalg til inntekt for familien. På Facebook og Youtube publiseres støtteerklæringer – sanger, danser, tårer og smil.

Ute på asylmottaket – den gigantiske hybelblokken med utsikt til fjorden og Kveøya – råder uvisse. Det var her moren og de fire barna bodde på to rom.

– Jeg så politiet komme, sier naboen. Småbarnsmoren i 30-årene bor i samme oppgang som familien som reiste, og venter selv på svar på egen asylsøknad. Hun snakker lavt.

– Jeg hørte barna gråte. Jeg ble lei meg.

Det bor 3000 sjeler i Kvæfjord. Det merkes når en familie forsvinner.

#### Stappfull kirke

Altertavlen i Kvæfjord kirke er fra 1766, og viser Jesus på korset. Maria og disippelen Johannes sørger, mens mørket legger seg over Jerusalem langfredag.

Nå står 14 år gamle Carina Elisa Sandvik på kirkegulvet. Hun forbereder seg som forsanger på julekonserten for Borkenes skole. Hun kjente Josephine og gikk i klasse

#### FAKTA

##### Familien Aigbovya

● Alenemoren Angela Aigbovya fikk avslag på asyl, og ble sendt til Nigeria 24. september. Det samme ble de fire barna:

● Josephine (16). Gikk i 10. klasse på Borkenes skole, aktiv i Kvæfjord baptistmenighet og ledet en dansegruppe som drev med hiphop.

Hun spilte også fotball og var aktiv som fotballdommer. Josephine hadde et svært nettverk av venner.

● Richard (14). Kallenavnet hans var «Riche», og han gikk i 9. klasse på Borkenes skole. Richard spilte fotball i nærmiljøet og liker å danse.

● Martha (11). Gikk i 5. klasse på Borkenes skole. Hun var med i en dansegruppe som øvde hver fredag med storesøsteren som instruktør. Martha spilte også fotball.

● Martins (11). Gikk i samme klasse som tvillingen Martha på Borkenes skole. Martins spilte fotball og danset i en dansegruppe.

**Vi har stor toleranse for annerledeshet. Folk blir tatt imot og akseptert. Det sies at vi burde vært forsket på**

Torbjørn Larsen (Ap), ordfører i Kvæfjord

med Richard. Klassen synger salmen «Kviskre ein bønn» for stappfull kirke. Den er til familien Aigbovya.

– Det er vondt å tenke på. Richard var et midtpunkt. Det var han som fikk meg til å bli med på fotball. Han skulle jo ha vært her nå. Jeg har grått mye, sier hun.

«Å, æ kviskre ei bønn i natt. Før dem som lite har. Før dem som gikk inn i natta, uten å finne fram», synger koret. Det er til vennene et sted i Nigeria.

Det er en drøy time å kjøre på snølagte veier fra flyplassen på Evenes og ut på Hinnøya til Kvæfjord. Det er en reise gjennom polarmørke. I hus der det bor folk blinker julelysene. Der husene står tomme, er det dødsstille.

I Kvæfjord er fjellene mektige, vinden bitende og fjorden rik på fisk – og det er enormt med ledig plass.

Ekteparet Magnus og May Britt Lund er nøkkelpersoner i Baptistmenigheten som familien Aigbovya søkte mot.



## ASYLBARNA

» Forsamlingshuset ligger midt i Borkenes – noen hundre meter fra asylmottaket.

Pastoren og kona ber for familien. For dem går det en linje fra troen, FNs menneskerettighetserklæring, baptisten Martin Luther King og kampen de nå fører.

– Angela var en løvmor. Hun gjorde det hun kunne for å oppdra barna til gode borgere. De jobbet hardt på skolen, var høflige, holdt alltid ord og stilte opp for andre. Det er uforståelig at Norge ikke trenger slike som henne, sier May Britt Lund.

Pastorens kone og læreren er mildt sagt rasende.

– Kan Norge noen gang kalle seg et land for menneskeretter etter dette? Kan vi noen gang si vi lever etter Barnekonvensjonen der barns beste kommer først? For når ble barns beste å sende ut fire barn og en alenemor til gatene i Nigeria, med Boko Haram, korrupsjon og håpløshet? Hva er det norske myndigheter mener de skal leve av? Er det prostitusjon?

Hun er oppgitt: Hvordan kan politikerne ikke selv se urimeligheten?

### Kom fra Italia, ikke Nigeria

Men Kvæfjord er «Verdens beste». Da Nitimen i 2002 kåret Norges nasjonalkake, leste Jan Eggum opp vinneren: Kvæfjordkaken. Smaken er så søt og luftig at tilnavnet ble «Verdens beste».

Angela fra Nigeria sa også at Norge var verdens beste. Hun og mannen dro først fra Nigeria til Italia, der barna ble født. Da problemene vokste, dro hun og barna til Norge.

I møte med norske myndigheter sa hun at hun kom rett fra Nigeria.

Hun fortalte det ikke som det egentlig var. At hun dro fra Nigeria til Italia, og først etter flere år dro til Norge med barna.

Det skulle forfølge henne, og sende henne med charterflyet tilbake til Nigeria sammen med andre med avslått asylsøknad.

– Angela kom fordi de var fattige. Norge brukte nesten fem år på å avgjøre om de skulle sendes ut. Vi må selv ta konsekvensen av å ha brukt så lang tid, og ikke la barna betale. Jeg skjønner vi ikke kan ha en innvandringspolitikk som åpner for alle, men vi kan ikke sende ut barn på denne måten, mener May Britt Lund. I Kvæfjordhallen svømme- og idrettshall står Reidar Grønbeck. Han var Josephines trener. Hun skulle kvalifisere seg som fotballdommer.

– Det kommer for mange innvandrere, og vi har for lite kontroll. Men barn som er vokst opp i Norge, bør ikke sendes til et land de aldri før har vært i, sier han.

### Toleranse-kommune

Om sommeren er Kvæfjord grønn. Kvæfjordpoteten og Kvæfjordjordbær modnes i

### FAKTA

#### Lengeværende asylbarn

● Bergens Tidende avdekket denne måneden at politiet aldri mottok regjeringens ordre om ikke lenger å prioritere utsendelse av asylbarn som har bodd lenge i Norge.

● Justisminister Anders Anundsen (Frp) beklaget til Stortinget samme dag. BT har siden dokumentert at Anundsen likevel er blitt holdt løpende orientert om hvor mange slike barn som er sendt ut.

● Regjeringen sa at barn som har bodd i Norge i over fire år skulle flyttes bakover i køen. I år er likevel 76 barn med fire år eller mer, blitt hentet av politiet og sendt ut.

### Frp er enkeltmenneskets siste skanse. Da må vi også være barnas siste skanse.

Ola Danielsen (Frp), kommunepolitiker i Kvæfjord

midnattssol. Ordfører Torbjørn Larsen (Ap) skryter av det som vokser og gror, og legger til: Kvæfjord er omsorgskommunen:

Den huser to barnevern-institusjoner.

Trastad, en gang Nord-Norges åndssvakehjem, ble lagt ned på 1990-tallet. Men 120 utviklingshemmede ble værende i kommunen.

Kvæfjord bosetter årlig rundt 10 flyktninger, i tillegg til Borkenes asylmottak med opp til 200 beboere.

Nær 50 av 280 elever på Borkenes skole har utenlandsk opprinnelse.

– Vi har stor toleranse for annerledeshet. Folk blir tatt imot og akseptert. Det sies at vi burde vært forsket på, smiler ordføreren.

Han mener tiden er inne for at også regjeringen setter hensynet til barna fremst.

– For Aigbovya-familien må hjem til Kvæfjord. Myndighetene får ikke gjort noe med de som ikke lar seg integrere og skaper trygghet i lokalsamfunn. Men de som klarer seg godt sendes ut. Det er uforståelig, sier han.

### Jesus Revolution

I Kvæfjord Baptistmenighet rigger gruppen Jesus Revolution til for danseforestillinger. Magnus Lund er tredje generasjons pastor, og det er her i lokalene med Jesus Kristus og bibelsitater på veggene, at pastoren organiserer advokat-hjelp og økonomisk hjelp til familien i Nigeria.

– Målet er å få familien tilbake. Mer realistisk er å få de ut av Nigeria og til Italia.



**JULESPILL FOR UTSENDETE:** 9-klassingen Johanne Grønbeck gikk i klasse med Richard Aigbovya og var nærmeste Alt var til familien i Nigeria.

Samtidig jobber advokaten for å få Josephine til Kvæfjord for å avslutte 10. klasse. Før hun fullførte skolen, så har hun i hvert fall et eksamenspapir å gå videre med, sier Lund.

De håper også å få på beina et system der bygdefolk betaler noen hundrelapper i måneden for skolegang for barna. Aksjonsgruppen og pastoren forsøker å sende penger jevnlig til Nigeria.

16 år gamle Michael Pratt styrer musikken i Jesus Revolution. Michael og Richard var bestevenner. Han var den aller første som fikk vite at de dro.

– Richard ringte og sa politiet var kommet. Jeg gråt hele dagen. Jeg klarte ikke gå på skolen. Moren dro rundt og vasket husene til folk. Ingen hadde noe i mot henne. Det er urettferdig, sier Michael.

For mange i Kvæfjord har mørketiden sjelden vært så mørk.



**ALENE IGJEN:** Michael Pratt (16) tenker mye på bestevennen Richard, som han var i dansegruppe med.

nabo til asylmottaket. Hun var engel i fortellingen der elevene ved Kvæfjord skole danset og sang salmen «Kviskre ein bønn» i en fullsatt kirke.



**POLITISK FORBRØDRING:** Bendik Arnesen (Ap) og Frps Ola Danielsen har et felles mål: Familien Aigbovya må hjem til Kvæfjord. – Frp er enkeltmenneskets siste skanse. Da må vi også være barnas siste skanse, sier Danielsen. Frp er nest største parti i Kvæfjord.

## Tror Anundsen overlever asylbarn-saken

Selv med stygge riper i lakken vil justisminister Anders Anundsen (Frp) overleve bråket omkring asylbarn-saken, tror analytikere.

BIBIANA PIENE, NTB  
nyhet@bt.no

– Jeg vil tro at det blir en høring om saken. Så vil det meste fortsette som før, sier jussprofessor Eivind Smith til NTB.

Justisministeren måtte fredag vedgå at han ikke har lest kopi av brevet fra Politidirektoratet som skulle sikre at nye politiske føringer når det gjelder lengeværende asylbarn, ble fulgt opp nedover i politiets rekker. Han ble først klar over tabben gjennom mediens dekning av saken.

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité, som fredag hadde et ekstraordinært møte om saken, har varslet at den vil følge opp med et nytt møte i begynnelsen av januar.

### Umulig å forutsi

Heller ikke professor i samfunnsforskning og valgforsker Bernt Aardal tror saken vil få noen konsekvenser for Anundsens stilling som justisminister.

– Men hvor skadelig saken vil bli for regjeringen er umulig å forutsi på forhånd. Det er avhengig av hvor mye mediene velger å jage saken. Hvis alle mediene velger å holde presset oppe i lang tid, kan den enkleste løsningen for regjeringen bli å ta ut Anundsen, sier Aardal til NTB.

– Men det skal veldig mye til, legger han til.

### Forsure samarbeidet

Men saken kan bidra til å forsure det borgerlige samarbeidet ytterligere, påpeker samfunnsforskerne.

– Asylbarna er en viktig symbolsak for støttepartiene, og dette kan få betydning for samarbeidet, mener Aardal.

Særlig Venstres nestleder i kontrollkomiteen, Abid Raja, har gått hardt ut mot Anundsen.

– Dette er pinlig av Anundsen, uttalte Raja til NTB fredag.

– Raja skyter fra hoften, men det er vel så interessant hva Venstre og KrF tenker i det lange løp. Det er ikke sikkert at det er i deres interesse å klemme sitronen for hardt, sier Aardal.

Han sier at de nå har fått et lite tak på regjeringen når det gjelder flyktningpolitikken.



**UTTRANSPORTERT:** Familien Yusuf fra Jemen ble hentet i Lillesand og uttransportert til Jemen. Her ser vi ti år gamle Shaimaa i minibussen som fraktet familien til politiets utlendingsinternat på Trandum. Nå foreslår SV at de skal få prøve saken sin på nytt.

# Krever omkamp for utsendte asylbarn

For to uker siden trådte en ny forskrift for asylbarn i kraft. Nå foreslår SV at alle lengeværende barn som er blitt sendt ut i 2014 må få prøve saken sin på nytt.



**Karin Andersen**

– Disse familiene ble lovet at de skulle få en bedre behandling. Det skjedde aldri. Derfor mener vi de må få prøve sakene på nytt, sier stortingspolitiker Karin Andersen (SV).

## Sendte ut dobbelt så mange

Allerede 30. september i fjor varslet de fire borgerlige partiene at de var blitt enige om å lage en forskriftsendring der hensynet til barnas beste skulle tillegges større vekt.

I KrF og Venstre var det en klar forståelse om at det mellom partiene var enighet om at lengeværende barn skulle behandles med forsiktighet når det gjaldt uttransport inntil den

nye avtalen trådte i kraft, noe som først skjedde 8. desember i år.

Samme dag kunne politidirektør Odd Reidar Humlegård fortelle at det i årets ti første måneder var sendt ut 76 mindreårige med botid lenger enn fire år i Norge. Det er 36 mer enn i hele 2013 til sammen.

– Vi fikk jo høre alle disse historiene om at her sender regjeringen ut så mange som de kan. Vi ropte varsku. Men hver gang vi tok det opp, svarte regjeringen «nei da», sier Andersen.

SV-politikeren mener justisministeren og statsministeren har villedet Stortinget i denne saken. Men verre er det at lengeværende asylbarn som kunne hatt mulighet til å få opphold i Norge etter det nye regelverket, nå har blitt sendt ut.

«Dette er barn som har sterk tilknytning til Norge, de har gått i barnehage, skole, har alle vennene sine her og mange av barna kjenner bare Norge som sitt hjemland» skriver hun i representantforslaget.

## Støtte fra Venstre

SV-politikeren påpeker at hun ikke foreslår at barna skal hentes tilbake til Norge, men at de skal få mulighet til å prøve saken på nytt fra sitt hjemland.

**Det er ikke til å komme fra at Ap nå er det mest restriktive partiet overfor asylbarn på Stortinget.**

André N. Skjelstad,  
Venstres innvandringspolitiske talsmann

– Det er nok urealistisk å hente dem tilbake til Norge. Grunnen til at vi har valgt ikke å si det, er at vi da har et håp om at Ap også vil kunne gå med på det. De kan ikke ha noe imot at de får behandlet saken etter et nytt regelverk, sier Andersen.

I Venstre støtter de forslaget, mens KrF er litt mer avventende.

– Før vi tar stilling, må Anundsen svare på hva som har skjedd i denne saken. Jeg har full forståelse for forslaget, sier Geir Sigbjørn Toskedal (KrF).

– Det som blir spennende, er å se om det får bredere støtte enn fra SV, KrF og oss. Vi vil støtte dette, men for å få flertall krever det mer enn å fremme et markeringsforslag fra SV. Jeg er ikke sikker på at Ap vil støtte dette her. Det er ikke til å komme fra at Ap nå er det mest restriktive partiet overfor asylbarn på Stortinget, sier André N. Skjelstad, Venstres innvandringspolitiske talsmann.



## FAKTA

### Lengeværende asylbarn

- Justisminister Anders Anundsen (Frp) forsikringer om at lengeværende barn ikke skulle prioriteres ifbm. uttransport, nådde aldri Politiets utlendingsenhet.
- Tall fra Politidirektoratet viser at Frp-statsråden har sendt ut nesten dobbelt så mange lengeværende barn i 2014 som forgjengeren Grete Faremo (Ap).
- 8. desember ble de borgerlige partiene enige om en ny asylforskrift som skal ta mer hensyn til barns beste i slike saker. SV mener utsendte som kunne fått opphold med den nye forskriften, bør få prøve saken på nytt.

## Ap er skeptisk

Som Venstre antyder er det stor skepsis i Ap til å støtte SV-forslaget, men heller ikke de har konkludert.

– Vi er av den oppfatning at vedtakene om hvem som skal få bli og ikke, må fattes etter det til enhver tid gjeldende regelverk. Det må bli opp til regjeringen å ta stilling til om det skal ha tilbakevirkende kraft eller ikke, sier Erik Sivertsen, Aps innvandringspolitiske talsmann.

Han påpeker derimot at saken er til behandling i kontroll- og konstitusjonskomiteen, og at utfallet der kan føre til at en må ta stilling til saken på nytt.

– kloke ledervalg

Vi ønsker våre kunder, kandidater og samarbeidspartnere en riktig god jul og et godt nytt år

Julegaven fra Visindi går i år til Redd Barna

**HAR IKKE GITT OPP //** Sekken til Mohammad er fortsatt pakket og klar for første klasse på Røn skule i Valdres. Foreldrene tør ikke fortelle sønnen at han ikke skal tilbake til Norge.

# Mohammad (6) vet ennå ikke at han er returnert

I KABUL



SUNE ENGEL RASMUSSEN  
nyhet@bt.no



**VET IKKE:** Mohammad Hashemi (6) har fått vite av foreldrene at flyet som skal ta ham tilbake til Norge og klassekameratene ved Røn skule er gått i stykker. Han vet ennå ikke at han mest sannsynlig må bli værende i Afghanistan.

## Hadde ikke tid å pakke

– Da politiet kom og tok oss, hadde vi ikke tid til å pakke ned vinterklærne våre, sier far Ahmad.

For seks uker siden ble familien deportert fra Norge. Utlendingsnemda (UNE) avsløt familiens siste omgjøringsbegjæring 7. november. Neste dag kom politiet til Lundeskogen statlige mottak i Røn i Valdres klokken fem om morgenen, tok familien med til politiets utlendingsinternt på Trandum og sendte dem av gårde til Kabul.

Da de landet, så barna – 11 år gamle Meisan, seks år gamle Mohammad og fire år gamle Zahra – for første gang foreldrenes fødeland. Familien hadde bodd fire år og to måneder i Norge. Før det var de åtte år i Iran, hvor de to sønnene ble født. Zahra ble født i Norge. Ungene snakker sammen på norsk. De to yngste forstår ikke nok dari til å kunne følge med i foreldrenes samtale med Bergens Tidende.

## – Vi sier flyet er gått i stykker

På en hylle ligger en Beckmann ryggsekk med en «Opplands trafikk»-refleks hengende fra stroppen. Sekken tilhører Mohammad, og er pakket klar til den dagen han skal tilbake til første klasse på Røn skole. Foreldrene har ennå ikke orket å fortelle de yngste barna at de ikke skal tilbake til Norge.

– Vi forteller dem at flyet er gått i stykker, og at det må repareres, sier moren Nadereh.

– Når de møter andre barn

## FAKTA

### Asylbarna

- 2. desember avslørte Bergens Tidende at Politiets utlendingsenhet (PU) aldri ble varslet om at regjeringen hadde lagt om returpolitikken for lengelevende asylbarn. Den skriftlige ordren om å følge en mykere linje ble aldri formidlet til politimestrene.
- Justisminister Anders Anundsen (Frp) ble kalt inn til Stortinget samme dag, der han beklaftet feilen. Samtidig kritiserte han politiledelsen for manglende oppfølging. Senere har BT dokumentert at statsråden ble holdt løpende orientert om utsendelsene av asylbarn.

i moskeen, sier de at de vil ta dem til Norge og vise dem rommene sine.

Foreldrene prøver å kjøpe seg tid. Det ser ut til fungere så langt. Zahra er et lykkelig barn, full av energi. Når hun ikke løper rundt i rommet, blar hun ivrig i en perm med tegninger. Likevel har det begynt å snike seg inn en følelse av at ikke alt er som det skal være.

Mohammad har mageproblemer, og Kabuls medisiner kan ikke kurere dem. En øreverk har gjort ham nesten døv på det ene øret. Og så er det desember i Kabul, men i motsetning til i Norge, feirer ingen jul.

- Rekordmange lengelevende asylbarn er sendt ut i 2014. Både justisminister Anundsen og politidirektør Odd Reidar Humlegård hevder likevel at regjeringens uttalte politikk er blitt fulgt, tross brevfeilen.
- Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité fikk rett før jul en ni siders redegjørelse fra statsråden om saken. Det kan bli aktuelt både å kreve flere skriftlige svar og å kalle inn både Anundsen og statsminister Erna Solberg til høring i Stortinget.

– De spør hele tiden når julenissen kommer, sier Nadereh. Den eldste sønnen, Meisan, har ingen illusjoner om at han skal komme tilbake til Norge snart. Blikket hans er apatisk.

## – Dette er helvete

– Dette er helvete. Det er ikke et land. Folk blir drept her hver dag, sier han om det nye hjemlandet, som har vært preget av krig siden før han ble født.

Først i 2014 begynte norske myndigheter å returnere barnefamilier til Afghanistan med tvang. Fra januar til begynnelsen av desember hadde Norge sendt



**PÅ BAKROMMET:** Familien Hashemi tok ikke sjansen på å bli boende på mottaket for returnerte flyktninger i Kabul, av frykt for borberinger. De har leid et bakrom i en moske i den afghanske hovedstaden, men kan ikke bli boende der permanent.

FOTO: SUNE ENGEL RASMUSSEN

ut til sammen 20 lengelevende afghanske barn – barn som har levd i Norge i over fire år. Dette til tross for at Utlendingsdirektoratet (UDI) har advart om at den humanitære situasjonen i landet har forverret seg, spesielt for kvinner og barn.

Ifølge en ny rapport fra FN i 2014 har dette vært det voldeligste året for sivile i Afghanistan siden målingene begynte å dokumentere krigens sivile ofre. To-tallet 3188 sivile var drept og 6429 såret ved utgangen av november. Antall skadde barn har økt med 33 prosent siden i fjor, skriver FN.

Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) advarte i en e-post til en rekke politiske partier den 17. desember om farene ved å utvise familier med barn til Afghanistan. NOAS ba politikerne omgjøre vedtak der man kan ha gjort feil.

Dersom en familie ikke har et sosialt nettverk i Afghanistan som kan hjelpe dem, er det en fare for at barn kan bli tvunget til å arbeide for å forsørge familien, skriver NOAS. I familien Hashemis tilfelle mener NOAS

at UNE ikke har tatt nok hensyn til barnas beste. På nyåret blir en stevning levert for å få prøvd UNEs avgjørelse for norsk rett – et grep som NOAS sjelden eller aldri har prøvd tidligere, i saker der asylsøkere allerede er kastet ut av landet.

## Ekstrem fattigdom

Da familien Hashemi landet i Kabul i november, kjørte representanter for Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) dem til et asylmottak. Her advarte andre tilbakevendte afghanere familien mot å bli værende for lenge. Afghanere som har bodd i Europa mistenkes ofte for å være velstående, og barna står i fare for å bli kidnappet, sa de.

Familien valgte ikke å bo i sentrum, og dro i stedet til nabolaget Chendawool, hvor de fikk lov til å leie plass i et bakrom av en moské for 2000 afghani (ca. 250 kroner) per måned. Men de kan ikke bli her for alltid.

– Vi vet ikke hvor vi skal dra. En vanlig leie er på 20.000 afghani (2500 kroner) i måneden, sier

Ahmad og reiser seg når det banker på døren. Naboen har laget en stor gryte *ash*-suppe, fordi han visste at familien hadde besøk.

– I Norge fikk vi melk hver morgen, men det får vi ikke her. Vi får heller ikke kjøtt, sier Nadereh.

– Det verste er at vi ikke kan gi barna våre noe ordentlig å spise.

## Flyktet av kjærlighet

Ahmad og Nadereh forteller denne historien om hvem de er og hvordan de havnet i Norge: Begge vokste opp utenfor Kabul, i provinsen Wardak. De sier de aldri hadde besøkt hovedstaden før de kom hit i november. I motsetning til mange andre afghanske par, som inngår arrangerte ekteskap, forelsket Ahmad og Nadereh seg før de ble gift. Men Naderehs far ville ikke tillate at de giftet seg, så de flyktet til Iran.

Etter syv år i skjul, ble de fortalt at Naderehs brødre hadde funnet ut hvor de gjemte seg. De hadde kommet til Teheran for å slå Ahmad i hjel. Paret, som i mellomtiden hadde fått to barn, flyktet til Europa. Slik endte de

## Dette er helvete. Det er ikke et land. Folk blir drept her hver dag.

Meisan (17)

opp i Norge, forteller de.

– Hennes far er en stamme-høvding og har en gigantisk familie, sier Ahmad. – Dette var en stor skam for familien hennes. Selv om slike historier ikke er uvanlige, er de vanskelige å dokumentere. Det er grunnen til at UNE avsløt familiens forespørsel om asyl.

– Det er mange afghanere som får opphold i Norge fordi de sier de er ofre for politisk forfølgelse. Vår tabbe var å fortelle sannheten, sier Nadereh.

## Forlater ikke huset

Hver morgen reiser Ahmad flere kilometer for å finne jobb som dagarbeider. Han har mange års erfaring som murer, men har ennå ikke lyktes i å finne noe fast. I motsetning til afghanere som ikke har forlatt landet, sier



**SKOLEGUTT:** Førsteklassingen Mohammads norske skolesekk ligger klar på hyllen.

Ahmad at han ikke har noen slektninger han kan be om hjelp. De lange dagene betyr også at han ikke har tid til å ta seg av familien. Konen lider av alvorlig depresjon, ifølge medisinske dokumenter Bergens Tidende har fått tilgang til. De førte til et selvmordsforsøk i 2012.

I Norge brukte Ahmad messeparten av sin tid på å ta vare

selvmordsbomber en buss med afghanske soldater i en forstad til Kabul. Ahmad var tilfeldigvis i området bare minutter før eksplosjonen. Siden den gang har Nadereh vært nervøs for å miste ham.

– I flere dager var jeg ute av kontroll. Jeg begynte å bli gal, sier hun. Både dum og Ahmad sier hennes depresjon har forverret seg siden de kom til Kabul. – Noen ganger føler jeg at jeg er i koma, at jeg ikke er til stede, sier hun.

Den kvelden politiet kom til asylmottaket i Røn, visste ikke familien hva som var i ferd med å skje. Advokaten deres hadde fortalt dem at de normalt ikke utviser familier som har vært i Norge i mer enn tre år.

– Det var en mørk dag. Det var en forferdelig dag, sier Nadereh. Det aller verste er at barna nå må venne seg til et liv i Afghanistan, sier hun.

– Mine barn har vokst opp i Norge. De er ikke vant til livet her, sier Nadereh.

– Min datter er ikke afghansk eller iransk. Hun er norsk.

# Satte retur-rekord til tross for oppmyking



**MYKET OPP:** Justisminister Anders Anundsen (Frp) forsikret i Stortinget i begynnelsen av oktober at han hadde myket opp i forhold til uttransport av lengelevende asylbarn. Da hadde han måneden i forveien sendt ut flere lengelevende enn Faremo gjorde på ti måneder i 2013. FOTO: BERIT ROALD, SCANPIX

Justisminister Anders Anundsen (Frp) sendte ut flere asylbarn på én måned enn Grete Faremo (Ap) gjorde på et helt år.

KJETIL GILLESVIK  
kjetil.gillesvik@bt.no  
EYSTEIN RØSSUM

24. september i år lettet et charterfly med 59 personer fra Gardermoen. Det hadde kurs for Nigeria. Blant passasjerene var 20 såkalte lengelevende barn, det vil si at de hadde vært i Norge mer enn to år etter endelig avslag på oppholdssøknaden. Foruten de 20 nigerianske barna, ble det i september også sendt ut fem lengelevende til Afghanistan, tre til Armenia og ett til Tanzania – totalt 29 barn.

Tallene stammer fra Politiets utlendingsenhet (PU) månedsrapport for uttransporter i september, som Bergens Tidende har fått innsyn i.

## – Enda mer alvorlig

For opposisjonen på Stortinget er det vanskelig å få disse tallene til å stemme med justisministerens påstand om at regjeringen faktisk myket opp politikken overfor de lengelevende asylbarna i 2014.

Justisminister Grete Faremo (Ap) og de rødgrønne sendte bare ut 20 barn fra denne gruppen i hele 2013. I september i år alene sendte Anundsen ut 29.

– Stemmer opplysningene BT har fått tilgang til, setter dette saken i et enda mer alvor-

lig lys, sier Hans Fredrik Grøvan (KrF).

Han er medlem av kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget, som har sendt flere spørsmål til justisministeren om saken. I komiteen sitter også Aps Jette F. Christensen.

– Dette bekrefter det inntrykket vi fikk i svarbrevet fra justisministeren, nemlig at det ikke finnes dokumentasjon på at det har vært noen reell politikkenndring fra Anundsens side, sier Christensen (Ap).

## Lovet endring

Blant barna som satt på flyet til Nigeria 24. september, var Josephine Aigbovya (16), moren Angela og søsknene Richard (14), Martha (11) og Martins (11), som alle ble hentet i Kvæfjord i Troms.

13 dager etter var det tronaledebatt i Stortinget. De mange utdelsene hadde skapt flere medieoppslag, og i SV, Venstre og KrF var det stor uro. Fra talerstolen sa Venstre-leder Trine Skei Grande at det kunne virke som om Fremskrittspartiet i regjering prøvde å sende ut flest mulig for den nye asylavtalen trådte i kraft. Hun spurte deretter statsråden om han hadde gitt beskjeder inn i systemet om at det skulle finne sted massive utdelsener.

«Jeg er veldig glad for det spørsmålet – det har vi ikke gjort» svarte justisminister Anders Anundsen (Frp).

Han forsikret deretter om at den sittende regjeringen, i motsetning til den forrige, hadde



**MØRKETID:** I Kvæfjord kommune i Troms er mørketiden for mange ekstra mørk i år. Der er reaksjonene svært sterke etter at fire nigerianske barn fra familien Aigbovya ble hentet og uttransportert med tvang i slutten av september.

FOTO: HÅVARD BJELLAND

foretatt en oppmyking i forhold til uttransport av lengelevende barn.

De samme forsikringene ga også statsminister Erna Solberg.

«Det at vi har returnert flere barn i år, er blant annet fordi vi har returnert mange innenfor Dublin-konvensjonen. Det er ikke barn som har vært her lenge, det er barn som har vært her relativt kort» sa statsministeren.

## Oppmoder om varsomhet

Høyres Michael Tetzschner avviser at de siste tallene som Bergens Tidende har fått tilgang til er problematiske for justisministeren.

– Dette er tall som må brukes med stor varsomhet. Denne regjeringen har uttransportert flere med avslag på oppholdstillatelsen enn den forrige. Det får også konsekvenser for gruppen

## FAKTA

### Dette er saken

- I 2013 sendte daværende justisminister Grete Faremo (Ap) ut en instruks til politiet om at lengelevende barn skulle prioriteres særskilt i forbindelse med uttransport.
- Da Anundsen overtok ble denne instruksjonen trukket tilbake, men som BT avslørte denne måneden nådde ikke den nye beskjeden frem til Politiets utlendingsenhet.
- Politidirektør Odd Reidar Humlegård har beklaget feilen, men samtidig vært tydelig på at feilen ikke har fått noen praktiske konsekvenser.
- PUs tall viser at det i 2014 ble sendt ut 76 lengelevende barn i årets første elleve måneder. Det er nesten fire ganger mer enn forgjengeren Grete Faremo (Ap) sendte ut de ti månedene hun var statsråd i 2013.

pen lengelevende barn, sier Tetzschner.

Politidirektør Odd Reidar Humlegård og justisministeren har begge forklart den kraftige økningen i retur av lengelevende i 2014 med at det er blitt mulig å returnere familier til Nigeria og Afghanistan.



## Vil slepe hvalen til havs

Hvalen som var strandet utenfor Tuøy i Fjell er slept til sjøs. I går kveld overtok Kystvakten jobben med å bli kvitt kadaveret.

HEIDI TORKILDSON RYSTE  
heidi.ryste@bt.no  
OVE SJØSTRØM

Mannskapet om bord i redningsskøyten «Kristian Gerhard Jebsen» slepte først det gassfylte hvalkadaveret ut i åpen sjø.

I går kveld lå hvalen og fløt to-tre nautiske mil vest for Sandøy. Kadaveret var festet med en line til redningsskøyten, som venter på at kystvaktskipet «KV Bergen» skulle avløse dem.

Det er nemlig Kystvakten som har fått jobben med å bli kvitt beistet.

Lars Lilleng er skipssjef på «KV Bergen» og hans plan er å dra beistet langt til havs og der vurdere vind og strømforhold. Så blir hvalen senket eller sluppet.

– Mest sannsynlig vil vi slippe kadaveret, som så vil flyte nordover og ganske snart forsvinne, sier Lilleng til Bergens Tidende.

## På vei til hvalen

«KV Bergen» dro fra Haakonsværn ved 18.30-tiden i går kveld. Lilleng regnet med at de ville være ute ved kadaveret ved 22-tiden lørdag.

Redningsskøyteskipper Ben David Leonhardsen og mannskapet har ligget ved hvalen hele lørdagen.

– Men livet går sin gang, vi ser på tv og har nett, det er det samme hvor vi er hen, sier Leonhardsen.

Det er første gang han har hatt et slikt oppdrag.

– Det er nesten litt komisk med så voldsom pressedekning og det hele. Selv er jeg fra Lofoten, og det har hendt at det har drevet i land en hval der også, men da får den ligge i fred og så ordner naturen opp, sier Leonhardsen.

## Full av gass

Allerede fredag kveld var folkene på redningsskøyten ute for å se nærmere på den døde hvalen.

– Den var godt fylt med gass, ja, sier Leonhardsen.

Hvalen ble oppdaget fredag av Øyvind Tuøy.

Den lå like utenfor Tuøy ved Sandøy. Et mye brukt badested om sommeren.

– Det var litt av et syn, sa Tuøy til BT. Han ringte Fiskeridirektoratet for å varsle om den oppblåste hvalen.

# Politileiinga gjentok asylbarn-feil

Politidirektoratet gav feil ordre om utsending av asylbarn – ikkje berre ein, men to gonger. – Dette gjer saka dobbelt så alvorleg, seier Jette F. Christensen (Ap).

EYSTEIN RØSSUM  
eystein.rossum@bt.no  
KJETIL GILLESVIK  
foto HÅVARD BJELLAND

«Dette er en situasjon som er svært uheldig, og jeg kan ikke gjøre annet enn å beklage. (...) Slike feil skal ikke forekomme.»

Orda kom frå justisminister Anders Anundsen (Frp) på Stortingets talarstol 4. desember i fjor. Politiets utlendingsenhet (PU) hadde fått ein feilaktig ordre om å prioritere utsending av asylbarn som hadde budd lenge i landet. Ordren var i strid med regjeringas uttalte politikk, og justisministeren var kalla inn til Stortinget for å forklare seg. Lengeverande asylbarn skulle ikkje lenger stå først i køen når politiet skulle velje ut kven som skulle returnerast, hadde Solberg-regjeringa bestemt.

Dokumentet Anundsen refererte til – og som han så sterkt beklaga innhaldet i – var disponeringsskrivet som gjekk frå Politidirektoratet (POD) til politidistrikta og til Politiets utlendingsenhet (PU). Skrivet vart sendt ut 19. februar. Dagen etter fekk også Justisdepartementet ein kopi, ifølgje utgreiinga som Anundsen sendte til Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget før jul.

## Repetert tre veker seinare

Det Anundsen ikkje har nemnt, korkje då han beklaga for Stortinget 4. desember eller i svarbrevet til Kontroll- og konstitusjonskomiteen, er at feilen var repetert av Politidirektoratet (POD).

13. mars 2014, meir enn tre veker etter at den første, feilaktige ordren vart gitt, sende POD ut eit nytt brev til Politiets utlendingsenhet. Brevet hadde tittelen «Vedlegg til disponeringsskrivet 2014 – særskilt del for Politiets utlendingsenhet». Formuleringa om kven som skal stå fremst i returkøen er nøyaktig den same som ein liten måned tidlegare: «Saker som omfatter barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tillatelse skal prioriteres».

Kontroll- og konstitusjonskomiteen skal drøfte saka igjen i dag.

– Dette er berre eit nytt bevis på at vi treng ei betre forklaring på kva som har hendt. Eg har ikkje vore merksam på at feilen var gjentatt på denne måten, seier Hans Fredrik Grøvan (KrF).

## Har flere spørsmål

Komiteemedlemmen frå KrF meiner det store spørsmålet er om det stemmer at politiet faktisk justerte praksisen sin, i tråd med regjeringas varsla kursending, slik politileiinga hevdar. Politi-



**OPPRØRT:** – Førstelinja har fått feil beskjed. To gonger. Det gjer saka dobbelt så alvorleg, seier Jette F. Christensen (Ap) i Kontroll- og konstitusjonskomiteen. I dag skal dei drøfte asylbarna igjen.

## FAKTA

### Asylbarna

- I 2013 gav dåverande justisminister Grete Faremo (Ap) instruks om at lengelevende barn skulle prioriterast særskilt ved uttransport av personar utan lovleg opphald.
- Då Anders Anundsen (Frp) tok over som statsråd, vart denne instruksjonen trekt attende. Men BT avslørte i desember at politikkendringa aldri vart formidla til Politiets utlendingsenhet (PU).
- Politidirektør Odd Reidar Humlegård har vore tydeleg på at feilen aldri fekk praktiske konsekvensar, og at ingen barn er sendt ut som regjeringa meinte skulle få bli.
- PUs egne tal viser at Anundsen berre i september i fjor sendte ut fleire lengelevende asylbarn enn Faremo gjorde i heile 2013.
- Både Anundsen og statsminister Erna Solberg risikerer å måtte forklare seg for Kontroll- og konstitusjonskomiteen om saka.

direktør Odd Reidar Humlegård har sagt at ordfeilen aldri fekk praktiske konsekvensar, fordi politiet fekk med seg regjeringas styringssignal trass brevfeillen.

– Samtidig har sjefen for PU sagt at dei ikkje endra praksis overfor lengelevende asylbarn. Her gjenstår fleire uansvarte spørsmål, seier Grovan.

PU-sjef Kristin Kvigne skreiv til BT i desember at «vi har altså ikkje fått instruks om endring av praksis». Om å prioritere lengelevende barnefamilier, skreiv PU-sjefen: «Det stemmer at dette er våre overordnede prioriteringer».

## – Skrikande mangel

Jette F. Christensen (Ap) i Kontroll- og konstitusjonskomiteen er ikkje nådig.

– Førstelinja har fått feil beskjed. To gonger. Det gjer saka dobbelt så alvorleg, seier Christensen.

– I tillegg fekk statsråden brev som inneheldt feilen, men denne vart aldri oppdaga fordi han aldri las det. Dette understrekar at vi har ein skrikande mangel på dokumentasjon på at den politikkenndringa Stortinget vart forespeila, faktisk er vorte sett ut i livet, seier Christensen.

Justisdepartementet opplyste til BT i går at dei berre fekk kopi av sjølve disponeringsskrivet frå februar 2014. Vedlegget fekk dei først oversendt 12. desember i fjor, som ein del av arbeidet med å svare Kontroll- og konstitusjonskomiteen.

Per Olaf Lundteigen (Sp)

reagerer på at Anundsen i sitt ni siders svarbrev til komiteen unnlat å fortelje at POD gav feil ordre i to omgangar.

## – Styring gjennom feil?

– Politidirektoratet har vore konsekvente i å gi feilaktig informasjon. Då er det er ganske sterkt å oppleve at statsråden ikkje kommenterer dette i brevet til oss. Særleg når vi veit kor stor merksemd det har vore rundt denne saka, og kor viktig det er med presis informasjon. Eg er overraska over at han er så lemfeldig i svaret sitt, seier Lundteigen.

Han forstår lite av påstanden om at feila i dokumenta ikkje har fått konsekvensar.

– Dei driv altså styring gjennom dokument som ikkje har nokon praktisk funksjon? Styringsdokumenta er feil, men

praksis blir korrekt likevel? Dette må utløse ein kraftig husvask i systemet, meiner Lundteigen.

Anundsen kan vente seg fleire oppfølgingsspørsmål frå komiteen.

Bård Vegar Solhjell (SV) meiner den repeterte feilen berre stadfestar inntrykket av at politiet aldri justerte praksis overfor dei lengelevende barna.

– Det er svært vanskeleg å finne spor av ei politikkenndring her. Alt tyder på at korkje POD eller PU har forstått at politikken skulle endrast, og ingenting tyder på at det skjedde i praksis heller. Det viser tala for uttransportar som Bergens Tidende har henta inn, seier Solhjell.

POD erkjenner at formuleringane i dei to breva er like. Dei seier det skuldast at formuleringane i det andre brevet berre blei kopiert frå det første.

**MØBELSALG!**

Store avslag på utstillingsmodeller og 10% på alle bestillinger

ÅPNINGSTIDER T.O.M. 17/1 Mandag – fredag 9–20 Lørdag 10–17

**BERLE**

Wernersholmvei 33, Hop, Tlf 5510 9500

www.berletabureten.no



Gjør alt klart til ny skulpturpark  
i Bergen sentrum KULTUR & DEBATT // SIDE 28-29

# Bergens Tidende

NR. 12 UKE 3 - 2015 - 148. ÅRGANG

LØSSALG KR 30

**TIRSDAG**  
13. JANUAR

## Regjeringen sendte ut barn, lot kriminelle bli

Ap vil ha slutt på salg av billig alkohol



NYHETER // SIDE 10

Må rydde bort 17 trær



NYHETER // SIDE 4-5



Ringvei skal få bilene bort

NYHETER // SIDE 6

**SKOLEMAT:** Politikere bør legge til rette for mat i skolen, men regningen kan sendes til foreldrene.

LEDER // SIDE 2



**MÅTTE UT:** Shaimaa bodde syv år i Norge. Så hentet politiet henne i klasserommet. I november i fjor ble hun sendt ut av landet. Her blir hun geleidet til flyet av en politikvinne. ARKIVFOTO: HÅVARD BJELLAND

Justisminister Anders Anundsen (Frp) lovet å kaste ut rekordmange asylsøkere og kriminelle. Da han i fjor fikk problemer med å nå sine egne måltall, måtte politiet legge om arbeidet. Resultat: Flere lengeværende barn ble sendt ut, mens kriminelle ble spart. NYHETER // SIDE 8-9

**MØT** KL. 19-21 HOS SMART VARME

**GUNNAR STAALESEN**

TORSDAG 15.01  
LANGÅPENT TIL 21



Høytlesning av Gunnar Staalesen foran pelsen!



OVN • PEIS • PIPEREHABILITERING

Minde Allé 4  
- rett ved Wergeland bybanestopp  
[www.smartvarme.no](http://www.smartvarme.no)

Følg oss på Facebook for informasjon om butikkaktiviteter:  
[facebook.com/smartvarme](https://facebook.com/smartvarme)



**UTKASTER:** Justisminister Anders Anundsen (Frp) satte seg i fjor rekordhøye mål for uttransporter av personer uten oppholdstillatelse i Norge. Ved utgangen av april så det mørkt ut innen kategorien asyl. Anundsen nektet derimot å fire på kravene. Etter at Politiets utlendingsenhet iverksatte sin handlingsplan i august, steg tallet på utsendte lengeværende asylbarn til værs.

**PRIORITERTE BARN //** Justisministeren lovet å sende ut rekordmange asylsøkere. For å komme i mål ble barn sendt ut fremfor kriminelle.

# Nedprioriterte de kriminelle

EYSTEIN RØSSUM  
eystein.rossum@bt.no  
KJETIL GILLESVIK

Venstre-leder Trine Skei Grande var urolig den første dagen Stortinget møttes i høst. Siden ferien i juni hadde det tikkert inn melding etter melding om asylbarn som ble kastet ut etter mange år i landet, til tross for at en oppmyking av reglene var like om hjørnet.

«Nå vil jeg ha et svar fra statsråden, sa hun fra talerstolen.

«Har han gitt noen beskjeder i systemet som gjør at vi får en massiv utsending for det nye regelverket trer i kraft?»

«Jeg er veldig glad for det spørsmålet – det har vi ikke

gjort,» forsikret Anundsen.

Han la deretter til: «Vi har økt måltallet for retur generelt, og det fører også til at flere blir sendt ut.»

## Den nye strategien

Det Anundsen ikke sa noe om, var at regjeringen hele året hadde slitt voldsomt med å nå de rekordhøye måltallene.

De hadde gått hardt ut. «Vi har redusert skatter og avgifter med nesten 8000 millioner, (...) og har rekordtempo i utsendelse av utenlandske kriminelle», sa partileder Siv Jensen til Dagbladet i juni.

Regjeringen hadde lovet at 7100 utlendinger uten lovlig

opphold skulle kastes ut av landet i 2014. 1900 av disse skulle være asylsøkere.

Men allerede 12. mars får POD klar beskjed om at «antall retur innen asyl har vært for svak». Det viser referatet fra et styringsdialogmøte med Justisdepartementet.

Et par måneder senere, i mai, ligger regjeringen an til å ende opp med å uttransportere bare 1400 asylsøkere. Det er 500 færre enn de har lovet velgerne. Tallet fremgår av et notat fra Politiets utlendingsenhet (PU) som Bergens Tidende har fått tilgang til.

Justisdepartementet (JD) gir klar beskjed til POD i et møte 6.

juni: En manko på 500 retur er «ikke tilfredsstillende».

«JD forventer tiltak for å oppnå flere asylretur fremover», heter det i referatet.

## Afghanistan pekes ut

Skal målene nås, må altså noe gjøres.

Allerede 15. mai presenterer Politiets utlendingsenhet den første handlingsplanen for å komme i mål. En rekke grupper pekes ut der potensialet for uttransporter er størst.

Planen BT har fått tilgang til er sterkt sladdet. Men vi vet at Afghanistan pekes ut som et land der det kan være mulig å få returnert mange. Det sitter et stort antall afghanske barnefamilier rundt om på mottakene, som det først nå er blitt mulig å returnere. Afghanerne har ett fellestrekk, ifølge Politidirektoratet: «De fleste barnefamilier uten oppholdstillatelse er lengeværende», heter det i et brev til Justisdepartementet fra desember.

Det går også frem at ressurser internt skal omprioriteres for å nå måltallene. Arbeid som har resulteret i returallene stiger kraftig. Samtidig går også antallet utsendte lengeværende barn rett i taket.

## – Frustrasjon i PU

Det såkalte «Returrestansprosjektet» blir lagt på is i august. «Gitt fokus på å nå det totale

måltallet på 7100 saker i 2014, blir prosjektet satt på vent», heter det i en rapport fra PU. Prosjektet rettet seg i utgangspunktet mot «særlig krevende saker».

Hvem gjemte seg så i saks-mappene merket «særlig krevende»?

«Dette er typisk personer som er kriminelle, eller personer som på andre måter skaper problemer ved for eksempel å oppføre seg truende på mottaket der de bor», skriver informasjonssrådgiver Cecilie Johansen i PU i en epost til BT.

Tillitsvalgt Geir Pettersen i PU forteller at det er frustrasjon i organisasjonen over at de krevende sakene ble droppet til fordel for lette saker som gir høyere måloppnåelse.

– Veldig mange av de som skal jobbe med de tunge sakene ble satt til å jobbe med enkle saker. De tunge sakene forsvinner ikke. Vi har hatt et for høyt fokus på måltall, sier Pettersen.

## «Ikke dokumentasjon»

Utover høsten begynner PUs endrede prioriteringer å gi resultater. Returallene stiger kraftig. Samtidig går også antallet utsendte lengeværende barn rett i taket.

Mens det i årets åtte første måneder i fjor ble sendt ut 25 fra denne gruppen, var tallet 29 i september alene. Likevel går justisminister Anders An-

undsen på Stortingets talerstol andre uken i oktober og forsikrer Venstre-lederen om at alt er som det skal være.

Etter at BT før jul avslørte at PU fikk en feilaktig ordre om særlig å sende ut lengeværende barn, satte myndighetene i gang en intern granskning. Departementet ba blant annet om dokumentasjon fra POD på at politiet ikke har prioritert utsendelse av lengeværende barn spesielt. Det fikk de ikke:

«Det mest sentrale for PUs prioriteringer for uttransporter i 2014, har vært å oppnå de

høye måltallene», svarer POD. «PU har fokusert på de sakene og landene hvor returforutsetningene har vært best. Det foreligger altså ut over dette ikke slik dokumentasjon som etterspørres», heter det i svaret til departementet.

Deretter skriver de at de to landene PU har returnert flest barn til i 2014 er Afghanistan og Nigeria.

De utsendte afghanske familier var stort sett lengeværende. Det samme gjaldt mange av nigerianerne som ble returnert med et charterfly

– Hvis behovet for å nå måltallene har vært så stort at det førte til at en har gått løs på asylbarna, så er det stikk i strid med intensjonen i avtalen vår med regjeringspartiene. Viser det seg at dette er riktig, da har vi en alvorlig situasjon, sier stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold (KrF).

Han var innvandringspolitisk talsmann for KrF i forrige periode, og sentral da de fire

## FAKTA

### Måltall

- Den rødgrønne regjeringen slet med å oppnå sine måltall på asyl. I 2012 satte de seg som mål å uttransportere 1550 asylsøkere. De klarte 1398.
- Året etter ble måltallet senket til 1300, men klarte 1270. Det som ga en måloppnåelse på 98 prosent.
- Anders Anundsen økte måltallet til 1900. Ved utgangen av november var det sendt ut 1693, noe som er 525 flere enn på samme tid i 2013.
- Regjeringen hadde i 2014 et målt om totalt 7100 uttransporter. De var ved utgangen av november i mål innen kategoriene «Dublin» og «Bortviste, utviste og andre».

**Veldig mange av de som skal jobbe med de tunge sakene ble satt til å jobbe med enkle saker.**

Geir Pettersen, tillitsvalgt i PU

i september. 20 av passasjerene var lengeværende barn. Men dette var aldri et tema da PU bestemte at disse skulle uttransporteres: «Oppholdstid var ikke et kriterium som ble vurdert knyttet til denne charteren», skriver POD.

Statssekretær Jøran Kallmyr (Frp) i Justisdepartementet sier følgende i en epost til BT:

– Jeg kjenner meg ikke igjen i BTs påstander. Faktum er at det i 2014 ble returnert 7 prosent flere i kategorien «utviste/bortviste og andre» enn det som var måltallet for denne kategorien. Derimot ble det returnert 5 prosent færre i kategorien asylsaker enn det som var måltallet i den kategorien. At arbeidet med utvisning ble redusert fra august 2014 er ikke riktig. Faktum er at i gjennomsnitt ble det returnert 189 utviste per måned i perioden januar til august i 2014. I perioden september – desember 2014 ble det i snitt returnert 270 per måned.

# I skyggen av rekorden

Dialogen mellom justisdepartementet og politiet viser én ting: Antall tvangsreturer var viktig. Asylbarna var det ikke.

## KOMMENTAR



**FRØY GUDBRANDSEN**  
froy.gudbrandsen@bt.no  
Kommentator i BT

**P**OLITIET ENDRET IKKE arbeidet sitt fordi lengeværende asylbarn ikke lenger skulle prioriteres for retur. Det synes rimelig klart ut ifra dokumentene som Stortingets Kontroll- og konstitusjonskomité har fått. Det finnes ingen spor av politikkendringen som justisminister Anders Anundsen skrev av i Stortinget.

Fraværet av hele problemstillingen er påfallende: I de mange dokumentene som har gått mellom politiet og justisdepartementet, nevnes bare lengeværende barn én gang. Det er vanskelig å tro at noen har tenkt på dem overhodet.

**Det oser ikke Frp-politikk av avtalen de inngikk med KrF og Venstre.**

**Regjeringen har sørget for at flere barn har blitt sendt ut, i stedet for kriminelle bråkmakere.**

Da PU valgte å bruke ressursene annerledes og gå etter de enklere sakene, førte det til at flere lengeværende barn ble sendt ut. Politiet gikk aldri spesielt etter de lengeværende. Men i praksis gjorde de det likevel. De lengeværende barna utgjorde kun én prosent av antallet som ble tvangsreturnert i fjor. Men maset om måltallene var så intenst at den prosenten ble viktig.

Da PU valgte å bruke ressursene annerledes og gå etter de enklere sakene, førte det til at flere lengeværende barn ble sendt ut. Politiet gikk aldri spesielt etter de lengeværende. Men i praksis gjorde de det likevel. De lengeværende barna utgjorde kun én prosent av antallet som ble tvangsreturnert i fjor. Men maset om måltallene var så intenst at den prosenten ble viktig.

**ANUNDSSENS MÅLTALL** var ikke til pynt. Han skulle ha konkrete resultater å vise til. Det er et hav av forskjell mellom en ny returrekord og en nestenrekord. Fremskrittspartiet måtte ha noe å vise frem til velgerne, for det oser ikke Frp-politikk av avtalen de inngikk med KrF og Venstre.

Om de kunne vise til at de sender ut flere utlendinger enn de rødgrønne, vil det kunne skape ro i det innvandringskritiske baklandet.

Beskjeden om at asylbarna ikke lenger skulle prioriteres ble hvisket så lavt at ingen horte. Justisministeren har brukt roperet når han har snakket om måltallene. Det har ikke vært mulig

å misforstå hva som var viktigst.

**PU VAR NØDT** til å legge om arbeidet for å nå kravene. Slagplanen gikk ut på å gå etter dem det var lettest å få ut. Eller som de mer formelt uttrykker det, «der potensialet for uttransport er størst».

Vanskelige saker ble derfor lagt til side. I august ble det såkalte «restansprosjektet» lagt ned. De jobbet spesielt med å returnere dem som utgjør en stor kostnad for samfunnet å ha værende. Det kunne være kriminelle som stadig begår ny kriminalitet, og utagerende personer som lager kvalm på mottakene, og som i noen tilfeller gjør det nødvendig med vakt-hold.

**MAN SKULLE TRO** det var nettopp disse en Frp-statsråd ville ønske å få ut av landet. Antallet viste seg å være viktigere enn hvem som ble sendt ut.

borgerlige partiene forhandlet om asyl i Nydalen.

Bekkevold reagerer også på at Afghanistan er pekt ut som satsingsområde for å nå tallene – en målgruppe med mange lengeværende barnefamilier.

– Jeg ser at man har fått i stand en returavtale med det landet og bruker den for det den er verdt. Men for meg spiller det ikke noen rolle hvor barna kommer fra. Det viktige for er hvor lenge de har vært i landet, og om de har slått rot her.

Også Venstres Abid Q. Raja reagerer.

– Dette stiller justisministeren i et krevende lys, sier Raja,

som er medlem av Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget.

I dag møtes komiteen for å diskutere svaret Anundsen ga til Stortingets granskere den 19. desember i fjor. Raja reagerer på det høye fokuset på måltall.

– Som politiker synes jeg det aller viktigste er å utvise kriminelle asylsøkere og kriminelle utlendinger. Dessverre viser det seg at en ofte går på barnefamilier. De er lettere å få ut. De har vanskeligere for å glemme seg, de bor på en oppgitt adresse og barna går på skole. Det er en sleiphet i systemet når en har måltall på mennesker.





**PÅ BORDET:** – Nå må vi få alt på bordet, blant annet gjennom en høring i kontroll- og konstitusjonskomiteen. Så får vi se, sier Venstre-leder Trine Skei Grande, her sammen med kollega Knut Arild Hareide (KrF).

ARKIVFOTO: HÅVARD BJELLAND

# Reagerer sterkt på regjeringens prioriteringer

Trine Skei Grande (V) og Knut Arild Hareide (KrF) reagerer meget sterkt på at regjeringen nedprioriterte utsendelsen av kriminelle asylsøkere og i stedet prioriterte barnefamilier.

TRON STRAND  
tron.strand@bt.no

Regjeringens samarbeidspartier på Stortinget er sterkt bekymret for samarbeidet med regjeringspartiene H og Frp etter gårdsdagens avsløring i Bergens Tidende.

– Dette er ikke i tråd med intensjonen i asylavtalen vi inngikk med H og Frp i Nydalen før regjeringsskiftet. I forhold til samarbeidet med regjeringen, er dette enda mer alvorlig enn det kontroll- og konstitusjonskomiteen arbeider med. Avsløringene i BT gjør meg meget bekymret for avtalen, sier KrF-leder Knut Arild Hareide.

Både KrF og V mener de siste avsløringene underbygger at justisminister Anders Anundsen og regjeringen har vært ivrige med å følge opp de deler av asylavtalen som var viktig for Frp og H, mens de ikke har vært lojale overfor de deler

av avtalen som var viktige for KrF og V.

**Var ikke enige om dette**

– Vi ønsket jo nettopp å prioritere utsendelsen av kriminelle, og somlingen med å få disse ut, var noe vi flere ganger kritiserte regjeringen Stoltenberg for. Problemet er at mange kriminelle nærmest havnet i en evig runddans i Norge, uten at de ble sendt ut. Det igjen undergraver hele asylinstituttet, sier Trine Skei Grande.

– Gjennom avtalen i Nydalen var vi enige om en innstramning overfor de kriminelle, men den handlet også om en mer human politikk overfor barn og lengelevende barn. Ved å nedprioritere de kriminelle, har regjeringen gjort det motsatte av det vi ble enige om i Nydalen, sier hun.

**Åpen høring**

– Hva gjør det med V og KrFs fremtidige samarbeid med regjeringen?

– Nå må vi få alt på bordet, blant annet gjennom en høring i kontroll- og konstitusjonskomiteen. Så får vi se, sier Trine Skei Grande.

Komiteen gikk på sitt møte tirsdag ettermiddag inn for å avholde åpen høring fordi det ikke finnes noen spor av at re-

## FAKTA

### Asylsaken

- Før regjeringsskiftet høsten 2013 inngikk V og KrF en avtale med H og Frp om asylpolitikk. Den innebar at det skulle tas mer hensyn til barns beste.
- Avtalen innebar også strengere politikk på noen områder, og enighet om et miniamnesti for enkelte lengelevende barnefamilier.
- Bergens Tidende har avdekket at regjeringens uttalte politikk ikke er fanget opp av politiet, som står for utsendelse av asylsøkere.

**Ved å nedprioritere de kriminelle, har regjeringen gjort det motsatte av det vi ble enige om i Nydalen.**

Venstre-leder Trine Skei Grande

## Gir refs til sykehus og barnevern

Fylkeslegen mener både sykehus og barnevern samarbeidet for dårlig da en 12 år gammel gutt ble akutt plassert på Sørlandet etter sykehusopphold. Åtte timer unna familien.

GERD MARGRETE TJELDFLÅT  
gerd.tjeldflaat@bt.no



Helga Arianson

BT omtalte i juli i fjor saken om den tolv år gamle gutten som led av alvorlige spiseforstyrrelser. Etter en tid med alvorlig sykdom for gutten, valgte foreldrene midlertidig å gi fra seg omsorgen for ham. De strevde med å ta hånd om sønnen alene, og mente et samarbeid mellom barnevern og spesialisthelsetjenesten ville være det beste for ham.

Men etter en tid innlagt på sykehus, ble 12-åringen nærmest uten forvarsel plassert på et fly til Kristiansand og fraktet videre til en institusjon i Mandal. Dette fordi barnevernet ikke klarte å oppdrive et godt nok tilbud nærmere. Langt unna familie og venner ble han igjen svært dårlig.

**– Burde unngått**

Nå har Fylkesmannen konkludert med at samarbeidet mellom instansene var uforutsvarlig i saken.

– Dette burde man kunne unngått, sier fylkeslege Helga Arianson.

Hun understreker at de ikke har funnet noe galt med behandlingen gutten fikk, men mener samarbeidet rundt utskrivningen skulle vært bedre, slik at man unngikk at han akutt ble plassert langt fra familie, skole og venner.

– Det var snakk om en alvorlig syk gutt som trengte oppfølging og omsorg. Da må flere instanser samarbeide bedre enn det vi ser i denne saken. Alle overgangene øker risikoen for svikt, og her fremsto det nærmest tilfeldig at det var en plass tilgjengelig da han ble utskrevet, sier hun.

**Krever bedre planlegging**

Arianson har forståelse for at det ikke alltid er mulig å unngå at barn må flytte for å få hjelpen de trenger, men mener slike utskrivninger må planlegges godt.

Fylkesmannen vil nå følge opp både spesialisthelsetjenesten og kommunen, og vil ha tilbakemelding om samarbeidsrutiner. Arianson mener dette ikke er første gangen slikt skjer, og håper denne saken vil gjøre at også andre gjennomgår sine rutiner.

# Ble varslet om at kriminelle kunne bli sluppet fri

Politiet advarte om at justisministerens mål om å sende ut rekordmange utlendinger kunne føre til at kriminelle ble satt på frifot.

KJETIL GILLESVIK  
kjetil.gillesvik@bt.no  
EYSTEIN RØSSUM  
TRON STRAND

Angrepene var mange da Erna Solberg i Stortingets spørretime onsdag igjen måtte svare på spørsmål om regjeringens asylbampolitikk.

«Vår oppfattelse er at det ikke er foretatt en nedprioritering av utsendelse av kriminelle», svarte hun på spørsmål fra Hans Olav Syversen (KrF).

Bakteppet var BTs oppslag tirsdag om at regjeringen prioriterte å sende ut asylbarn fremfor kriminelle asylsøkere for å nå det rekordhøye målet om å sende ut 7100 utlendinger i 2014.

«En trist sak» som har gjort «forholdet mellom regjeringen, KrF og Venstre vanskelig», uttalte KrF-politikeren. Statsministeren sto på sitt.

«Vi har sendt ut en betydelig mengde kriminelle», sa hun.

**Lå etter på asyl**

En handlingsplan laget av Politiets utlendingsenhet (PU) fra 23. august i fjor beskriver en annen side av virkeligheten. Her fortelles det om hvordan statsråd

## FAKTA

### Dette er saken

- BT skrev tirsdag at justisminister Anders Anundsen nedprioriterte de tunge sakene for å nå måltallet på asyl.
- Det førte til at saker som omhandlet kriminelle og personer som skaper problemer på mottak ble lagt vekk.
- Etter av politikkenningen trådte i kraft gikk tallet på usendte asylbarn til værs.

**Dette minner meg om sovjetisk planøkonomi, hvor det viktigste var å nå produksjonsmålet.**

Hans Olav Syversen (KrF)

Anders Anundsen (Frp) aktivt engasjerte seg for at måltallene skulle oppnås. Selv om politiet i april lå svært dårlig an til å nå kravene, nektet statsråden å gi opp.

«Vi tar tilbakemeldingen vi fikk fra justis- og beredskapsministeren med største alvor», skriver PU-sjef Kristin Kvigne, etter at hun i midten av august har hatt et møte med statsråden.

Det sentrale spørsmålet i dokumentet er hvordan politiet skal greie å oppfylle statsrådets ambisjoner om å sende ut 7100

utlendinger uten oppholdstillatelse.

Som BT skrev tirsdag var det spesielt innen kategorien asyl de lå etter. I handlingsplanen går frem at det er fullt mulig å oppnå målet, men at det har til dels svært negative konsekvenser.

«Tiltaket medfører også en risiko for at utlendinger løslates fra fengsel og internat uten å bli uttransportert fordi saken er av en kompleks karakter.» skriver Kvi-

## Vet ikke om kriminelle er løslatt

Politiet bekrefter at straffedømte med utvisningsvedtak ble løslatt uten å bli returnert til hjemlandet, men vet ikke om det skyldes den nye politikken.

«Vi kjenner ikke til at dette har skjedd, men både i 2014 og tidligere år vil straffedømte med utvisningsvedtak kunne være vanskelige å returnere grunnet andre forhold (...) Derfor vil det være saker hvor personer er løslatt uten at uttransport er foretatt.»

Det skriver informasjonsavdelingen i Politiets utlendingsenhet i en e-post til BT. Der opplyser de at sakene det gjelder i stor grad handler om «forhold i hjemlandet» som vanskeliggjør retur, eller identitetsproblematikk.

Statssekretær Jøran Kallmyr (Frp) viser til PUs svar når vi

gner om ett av tiltakene i notatet. Geir Pettersen, tillitsvalgt i Politiets utlendingsenhet, forteller at gruppen det her er snakk om ofte er utlendinger som nektet å samarbeide om sin identitet. Så lenge sakene er under etterforskning har politiet muligheter for å holde disse fengslet. Når den avsluttes må de derimot slippes fri.

– Det er bevist at mange i denne gruppen bedriver kriminalitet når de slipper ut. Dette er personer som ikke ønsker å bo på flyktningsmottaket og derfor må livnære seg på et vis. Det skjer ofte ved narkotikakriminalitet.

Handlingsplanen til PU er på ti sider og består av 17 konkrete tiltak. Foranledningen til at det ble laget er PU-sjefens møte med Anundsen. Under flere av tiltakene advares det mot at tiltakene vil ha konsekvenser, blant annet at det vil føre til misnøye blant de ansatte å måtte nedprioritere de tunge sakene.

**– Brudd på avtalen**

BT viste i går PUs handlingsplan

til politikere i KrF, Venstre og Ap. Reaksjonene var sterke.

– Notatet viser at måltallene innebærer en risiko for at kriminelle vil gå fri. Det truer, i ytterste konsekvens, folks sikkerhet, sier Helga Pedersen, nestleder i Ap.

Hans Olav Syversen (KrF) sparte heller ikke på kruttet.

– Nå står det svart på hvitt, og konsekvensene av å nå måltallene er helt klare. Dette minner meg om sovjetisk planøkonomi, hvor det viktigste var å nå produksjonsmålet. Notatet viser også hvor dypt involvert Justisdepartementet har vært. Ingen skal innbille meg at Justisdepartementet ikke kjenner konsekvensene i detalj.

Venstre-leder Trine Skei Grande mener at det at kriminelle kan ha blitt sluppet fri, er et brudd på samarbeidsavtalen.

– Da vi inngikk asylavtalen, var ett av poengene å stramme inn overfor kriminelle. Det handler jo om sikkerhet, og å bekjempe narkotikakriminalitet i ulike noblag.

spør ham om omleggingen har ført til at kriminelle har blitt fri. Han mener uansett det var riktig å nedprioritere tunge saker i fjor høst.

– De sakene PU nedprioriterte, er personer som kom fra land en ikke fikk sendt de tilbake til. I stedet for å bruke masse ressurser på denne type utvisningssaker, dreide PU ressursene over til andre utvisningssaker.

– Geir Pettersen, tillitsvalgt i PU, sier mange i denne gruppen ikke samarbeider om identitet og livnærer seg på kriminalitet hvis de slipper ut. Hvorfor trappet dere ned etterforskningen på denne gruppen?

– PU kom ikke noe særlig lenger. Resultatet ville blitt det samme om en hadde brukt mye tid på dem, fordi det ikke forelå noen muligheter til retur på dette tidspunktet.

– Hvorfor har en etterforsket

disse sakene i utgangspunktet hvis en ikke kommer noen vei?

– PU etterforsker disse sakene fortsatt, men flyttet en del ressurser over til andre utvisningssaker, sier Kallmyr.

– De ansatte mener dere satser på «kvantitet fremfor kvalitet»?

– Vi ønsker minst mulig kriminalitet. Da kan jeg se ut fra en politifaglig begrunnelse kan være riktig å prioritere som vi gjorde. I andre perioder kan det være viktig å prioritere de tunge sakene. Får vi en avtale med Somalia vil det for eksempel være riktig å prioritere de tunge sakene igjen.

Geir Pettersen, tillitsvalgt i PU, mener statssekretæren bommer.

– Dette er jo bare tullprat. Det er riktig at vi ikke har returavtale med Somalia. Vi returnerer likevel stadig vekk folk til Somalia. Vi ser ikke på noen av disse sakene som uløsbare. Det gjelder bare å bruke ressurser på dem.



**FIRTE IKKE PÅ KRAVENE:** Justisminister Anders Anundsen (Frp) trosset advarslene fra PU om at kriminelle kunne bli sluppet fri, og insisterte på at den rekordhøye ambisjonen om å sende ut 7100 personer uten oppholdstillatelse i 2014 skulle oppnås.

FOTO: JAN T. ESPEDAL, SCANPIX